

Retrats Primera Comunió

DUARDO

PELAYO, 50 - BARCELONA

El fotògraf dels nens

LA PUBLICITAT

ANY LI.—NUM. 17.174.—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIJOUS, 25 D'ABRIL DE 1929

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: PLAÇA DE CATALUNYA, 9.—TELÈFON 14046

TALLERS D'IMPRESSA: CARRER BARBARA, 11 I 13.—TELÈFON 19003

PRIMERES COMUNIONS

DEVOCIONARIS

RECORDATORIS

PRESENTS

CASA SUBIRANA

/Porta Ferrissa, 14-Balmes, 56-58/

CRÒNICA

Els metges

Un apat gaire nombrós imposa. Els sorolls de la vaixella i dels coberts de metall, la densa calitja dels perfums, la fusió humanis-sima de les converses i el menjar, donen a l'acte una solennitat gairebé litúrgica. Però si els comensals són metges — amb la deguda proporció de cirurgians — l'apat resulta encara més imposant. Potser ve de la sana exemplaritat joventut del gran François Ra-balais: el cert és que la medicina i la gastronomia van, sovint, de braç. Encara recordo alguns àpats nadalencs de la meua infan-tesa, en els quals solia participar un jove metge parent. Qui presi-dia la taula — clergue o cap de casa — en arribar la platja del gall dindi, allargava indefectiblement la forqueta, la ganiveta i el trin-xant al metge comensal i li deia: — Això pertoca a la Facultat... — I el doctor alludit recollia, sense fer-se pregar, els estres i es po-sava a esquarterar, més o menys científicament, la baluerna men-givola.

Ve a tomb aquest record, ara que a París no està gairebé des-parada la taula d'un àpat monstruós de cap a sis-cents metges i estudiants de metges. És el segon banquet de l'agrupament mèdic d'Acció Francesa. La primera vegada n'aplegà cap a mig miler. Aquesta l'han passat. Els ha presidit enguany Charles Benoist, el qual, en el seu discurs de rubrica, ha senyalat, amb terminologia adequada, les tares o "Matalies de la Democràcia": la Parle-men-taritis, l'Electoralitis, el Tant-se-m'en-donisme, la Comitèitis... Ha senyalat, després, el Tractament. I per reblar-ho, han parlat, en-carà, el doctor Guérin, el doctor Specklin, el doctor Mauriac, el so-nyor Benjamin... En aixecar-se tots, per desfilir, cantaren el Ro-guete.

Sabíem que Acció Francesa comptava amb un gros contingent d'intel·lectuals; però no que no sabia explicar-se un burgès, vuit-centista és que una escola política i un partit polític d'extrema dreta, reaccionaris, més papistes que el papa, més monàrquics que el pretinent a la corona de Sant Lluís, agudament chauvinistes, aconseguixin d'atraure's agraït de França i concentrar en el cor de París nombre i seleccions de la classe mèdica.

Any enrera la medicina era considerada com una ciència mate-rialista i, fatalment, atea. I hom etiquetava els metges, més que amb la divisa groga de llur Facultat, amb la ditada roja d'un es-queranisme, estrident, potser més polític que social. Això feia que en molts pobles el metge rural fos una mena d'anti-rector. De practicar les autòpsies judicials — carniceria irreverent — a pre-sidir els enterraments civils, no hi havia, als ulls de molta gent, més d'una passa. Això no obstant perquè molts doctors no fossin, pràcticament, més destres en el tracte de gent que en el manipuleig de laboratori.

L'apat de París és una rectificació d'aquell parell vuitcentista. Potser go que és, en realitat, el metge, no és un ciutadà sectari aleshores i fanàtic avui, sinó una ciutadà sempre idealista i una mica protestatari. L'experiència política més immediata ens de-mostrà a nosaltres que la nostra classe mèdica era un dels estams que sentia amb més fevor i desinterès els ideals més purs, les actituds més clares i resoludes. Potser propendeix una mica a l'engrenou i a les rivalitats entre col·legues; potser una bona part dels doctors són llampats d'un europeisme intel·lectual i d'una viva-citat professional que els fa semblar de Reus — un dels fogats més dinàmics de la nostra terra —, però el cert és que entre ells s'han destacat personalitats d'un equilibri i d'una atracció social que les han fetes aptíssimes per a la funció política.

Que els metges solen tenir de senyors, de ponderats, de pràc-ticament tolerants i de doctrinalment tradicionalistes, talment com si fossin del Penedès, els metges solen tenir-ho de júnors, d'o-líers, d'actius, d'agressius i de futuristes. Però l'un i l'altre esta-ment es completen en l'ordre polític: l'un i l'altre hi són admi-rablement preparats per raó de llurs tasques professionals. L'ad-voat està avesat a curar dels interessos d'altres; el metge, no in-dustrialitzat, exerceix la seva carrera com una mena de sacerdoci. Si l'advocat rep els secrets de les famílies, el metge endevina els misteris de les cases. L'advocat sol mitigar els trets de la seva personalitat; el metge sol accentuar-los. L'un es guanya la con-fiança del seny, l'altre es guanya la confiança del cor. Ells dos i el comerciant, vet-afé la trilogia més adequada per a l'exercici del seny rector de la comunitat, de la prudència del pater familias, base de tota personalitat política.

Els rossabís professionals — que tan perturbadors resulten de veure'ls en política, ja que el polític no és eridat a cap tècnica es-pcial sinó a la suprema tècnica política —, no solen transcendir en els negocis i en els comerciants i, quant als metges, no solen ultra-passar la terminologia. Un dels millors elogis que d'aquests pot fer-se és constatar llur afeció a Molière. Són un estament que sap acceptar i celebrar amb elegant bonhomia les crítiques que se'n fan. Vei a dir que cal una mentalitat de primari per a recaptar, dintre d'illure joc de les diatribes, privilegis d'intangibilitat. Per això sol ésser la genteta de mitges carreres la qui té vocació de casta social.

JAUME BOFILL

Panorama fluvial de Catalunya

Mes enllà de l'Agly



Una finca model als sorralles del Barcarès. Cortines de pins i de canyes per protegir les plantacions del vent

Ha arribat — desgraciadament — l'últim jorn de l'excursió. Està desti-nat a recórrer la regió costera que s'estén al nord del petit riu Agly.

Estem a la frontera septentrional del català. Més enllà, passat Salses, en-trem ja en el Lenguadoc.

Però la variació és ben poc sen-sible. Aspecte idèntic: turons mig pe-lats, ben mediterranis. Produccions si-milars: vinyes, vinyes i vinyes a tot arreu. La raça no varia. La llengua es modifica lleugerament, però no hi ha una diferència fonamental, un con-trast brutal. Peitem terres germanes.

La disgregació de la caravana no ha esperat el darrer dia per a iniciar-se. Entre els qui ens abandonen hi ha Pau Vila. Ahir, dissabte, dia 9, a la tarda, l'hem deixat en el tren que l'ha de conduir vers Port Bou i Barcelona. Però encara passem de la trentena els perseverants que quedem per a l'última jornada.

Mentres fem el recorregut, en dos autocars, de Perpinyà vers l'estany de Salses, continuo les meves reflexions sobre aquestes regions i l'íntim lligam que uneix tota aquesta part del litoral mediterrani.

Un percentatge elevat dels habitants del Rosselló ha nascut a Catalunya. Hom calcula en 25.000 els catalans que resideixen a Perpinyà. Però no sols n'hi ha aquí. Ahir, mentre com-prava uns espardeynes en una fàb-rica de Colliure, parlant amb el fa-bricant vaig assabentar-me que era nadiu de Blanes. I qui ho hauria en-devinat amb aquell endiablut català rossellonenc que parlava, tot barrejat de mots francesos! Doncs, sí: la seva dona era del país. Però ell no obli-dava el seu país natal i anava de tant en tant a Blanes: la darrera volta feia tres anys. I aquests casos es mul-tipliquen extraordinàriament.

Però ara travessem l'Agly. Es un petit riu sense importància que neix a les Corbieres, al peu del Pic de Rucardet (1.231 m.). Reza el poble d'Estacel, pàtria de la gloriosa dinas-tia científica dels Aragó.

Una desena de quilòmetres més en-llà del riu es troba el límit septen-trional del Rosselló, l'antiga frontera entre el reialme català-aragonès i França. L'única població de certa im-portància, amb els seus 2.500 habi-tants, és Salses. En la regió es pro-duceix un vi blanc cèlebre: el *macabou*.

Salses, en els seus bons temps, quan era el guaita avançat de Catalunya vers el nord, tingué importància com a ciutat fortificada, que Carles V dotà d'un castell. Fou l'últim centre de re-sistència dels espanyols l'any 1642, i el seu comandant sols el lliurà a un to-tes les altres places. Perpinyà compré, s'havien rendit. Resistí durant mesos l'atac combinat de l'exèrcit i de la flota comandats pel general francès, Brezé. Però deixem de banda les proeses militars i ocupem-nos de coses interessants.

Arribem al poble de Barcarès, que s'estén davant les aigües blaves, una mica picades avui, de la Mediterrània. Ací deixem els autocars per fer a peu els tres o quatre quilòmetres que ens manquen fins a l'exploració agrícola que anem a visitar.

Al cap de poca estona veiem ja les aigües relativament tranquil·les de l'estany de Salses o de Leucate, a penes separades de la mar lliure per una "fletxa" sorrenca: té uns 15 quilò-metres de llargada per 6 d'amplada i una superfície de 5.710 hectàrees. I després de lluitar bravam amb la tramuntana, que no ens ha volgut abandonar fins al darrer moment, arri-bem al nostre destí.

En una conferència ens donen les explicacions necessàries sobre la finca que anem a visitar. El seu propietari ha destinat un capital ben considera-ble per a intentar el conreu d'aquests sorralles. Molts són els perills que ame-nacen les seves collites. L'ur principal avantatge consisteix en l'arribada pri-merança dels productes que hom pot expedir així als consumidors locals i als de París abans que els altres agri-cultors del país. Però si en un any com el present, per diverses raons, i principalment per l'eixut, les collites es retarden (cinc setmanes!), agüé, avantatge! I com que ací s'ha de llui-tar amb condicions desfavorables, tot

Full de dietari

ADEU AL CARRIL DE SARRIA

El tren del carrer de Balmes ha desaparegut en les pregonces de la terra. Castigat pels seus crims? Els trens no estan subjectes a cap sanció; són éssers sense responsabili-tat; serps ferrisses que no mena l'instint propi, sinó la voluntat dels homes que els projecten i els tri-pulen.

Altrament, el tub que ha excavat l'Ajuntament per a aquest tren de les desgràcies no és precisament una tomba. Té entrada i sortida. Té es-tacions esbarjosos — totes a mig fer, és veritat, però algun dia estaran enllestides i faran tot el goig que hom preveu. La inevitable tristesa de tota creació subterrània en aquest cas resta alleugerida per la ilumi-nació i el moviment. El túnel surt de la ciutat i va a desembocar a la muntanya... No és una tomba, ni menys un infern. Més aviat sembla una recompensa.

Els que encara hem arribat a temps de conèixer aquell carril de Sarría, amb locomotora de vapor, que evolucionava a la plaça de Catalunya mateix i estremia els aires amb els seus xiulets estridents i la seva campaneta cridanera, per menys de cinc cèntims ens posàrem tendres i vessàrem una llàgrima.

Però no la volem vessar. Estoica-ment mirem el carrer de Balmes trasbalsat per la feina de les briga-des, estranyament desert, gairebé incognoscible. On és el carril per excel·lència i per antonomàsia? Per ventura s'és acomplert el pronòstic d'aquella còpia pessimista que can-tava un ceguet llavors del conflicte amb Alemanya per culpa de les Ca-rolines?

No. Tranquil·litzem-nos. No ens han pres el carril de Sarría. Circula encara, però per sota, sense fer tant de soroll, amb molta més pressa, amb molta més gent... — espe-rem-ho! — sense catàstrofes.

CARLES SOLDEVILA

Els gratacels de Nova York

UN HOTEL DE 75 PISOS

Nova York, 24. — Han estat ac-bats els plans per a la construcció, a Brooklyn, d'un gran hotel que tindrà una alçada de 992 peus repartits en 75 pisos d'alt. Es calcula que costarà uns 15 milions de dòllars. — Fabra.

El foc

París, 24. — Un incendi de grans proporcions ha destruït deu mil hec-tàrees de bosc a les proximitats de Reims i Epernay. — Fabra.

Els accidents ferroviaris

UN DESCARRILAMENT A SIBERIA

Moscou, 24. — A conseqüència d'un terratrèmol es produí un enfonsament a la línia fèr-ria entre Irkutsk i Txita. L'ac-cident féu descarrillar un tren. Resultaren sis morts i nou fe-rits. — Fabra.

Una dona símbol

sevol de democrates sortint a la defen-sa d'uns drets violats a França o a fora de França, demanant justícia a favor d'algun desgraciat víctima d'una persecució arbitrària, protestant en nom de la llibertat i de la dignitat hu-manes d'alguna salvatjada, on no fi-gurés la simpàtica signatura de Se-verine.

Jo l'he sentida en un míting celebrat a París protestant contra els "po-groms" de l'Europa Central. La veu de Severine tenia una emoció i una força misteriosa que feia bategar el cor. Els oradors de la Lliga dels Drets de l'Home, els polítics, els advocats, els parlamentaris, esgrimien argumen-tos de dret, pronunciaven frases enèr-giques condemnant les repressions d'uns governs que no respectaven la lliber-tat de llurs ciutadans. Severine, però, tenia una arma més iorta que totes les altres: el seu cor de dona. Un gran cor, càlid, abraçat d'amor als seus (i els seus eren tots els que so-reixen) al servei d'una intel·ligència vigorosa i clara. Aquest era el secret de la seva força de convicció, la clau dels seus magnífics èxits periodístics continuats d'una manera incessant des de la fundació de "Le Cri du Peuple" fins a la seva col·laboració amb Ber-nard Lecache a "Le Cri des Peuples", revista de combat defensora de les minories oprimides de tot el món.

— Escriviu denunciant la llibertat de Sacco i Vanzetti! — em deia en certa ocasió. — ¡Al vostre diari, a d'altres, a tot arreu!

Era l'entemà d'aquell inoblidable míting on tota la plana major de la democràcia mundial aixecà la seva veu de protesta, gairebé de desesperació, a favor dels dos obrers italians.

Oh, Severine! Vós ens estimàveu i nosaltres us corresponem. Hem defen-

COMENTARI

Un gest reial

Tota situació ben neta i destriada és una satisfacció per als ulls que l'observen; i el discurs del Tron en el Parlament Feixista seria important, si altre no, pel fet que d'ara endavant ja ningú no podrà donar crèdit a misteriosos dissentiments, existents o pos-sibles, entre S. M. Victor Emmanuel i Mussolini. El rei d'Itàlia i el genial i bròfec dictador estan perfectament compenetrats: i ara això consta d'una manera tan explícita, solemnia i irrevocable, que ni el més infatigable i inguarible somnia-truïtes no podrà fer una distinció en matèria de les glòries i responsabilitats que uneixen davant la història i la consciència humana l'August Sobirà i el seu extraordinari Ministre, i, com diríem amb expressió merovingia, el seu Majordom de Palau (el càrrec històric al qual més es retira per l'àrea i grau de poder l'actual posició de Mussolini).

Es, però, cosa obvia que mai aquelles al·ludides murmuracions de decebuts, descavalcats, demanances o simples desvagats, mai no havien estat del menor pes ni versemblança. Era obra d'estú-pida o de pèrfida imaginar en la Majestat de Victor Emmanuel, fre-da passivitat o estranya intimidació. I encara més perill que mal intencionada la maniobra d'oposar una inexistent reserva mental del Rei o una disposició íntima d'aderència a velles normalitats arcaiques, a la llarga sèrie sistemàtica de decrets i ordres revestits de la seva signatura, amb els quals Mussolini ha trabuclat d'una manera inexorable els tòpics que eren en voga quan s'instaurà la Unitat d'Itàlia sota el famós lema estimulador de la Casa de Sa-vòia.

I bé, si els més obtusos o els més enfolletinats han de reconè-xer ara que S. M. el Rei d'Itàlia i Mussolini no estan, com passa de vegades en matrimonis sense èxit "plegats i no units", sinó ben palesament i ben del tot identificats, cal honorar-ne el sobirà bene-mèrit. D'una altesa d'esperit infinitament superior a la dels diplo-màtics de café i a la dels emissaris del xiu-xiu, Victor Emmanuel ha reivindicat tot l'asclat de la glòria i les responsabilitats del Feix, ha defugit fins a la darrera aparença d'una còmoda ambigüetat, ben conscient que la botiguerívola "poma per a la set" és indigna de l'excelsitud reial.

Cal felicitar-lin i felicitar els vers patriotes italians, els quals no, tenen dubte, gràcies al gest decidit i definitiu del Rei, que és un sol el camí a l'esdevenidor. — BELLA FILA.

ELS ESPORTS

Les provatures de Campbell

Verneuppan, 24. — El corredor au-tomobilístic Campbell es prepara ac-tivament per a intentar batre el re-cord mundial de velocitat en auto-mòbil.

Hellen Wills a França

Cherbourg, 24. — A bord del pa-quebot "Aquitania", i amb direcció a París, ha arribat a aquest port la fa-mosa jugadora de tennis Hellen Wills. — Fabra.

Els conflictes del treball

VAGA EN UNA FILATURA DE MANCHESTER

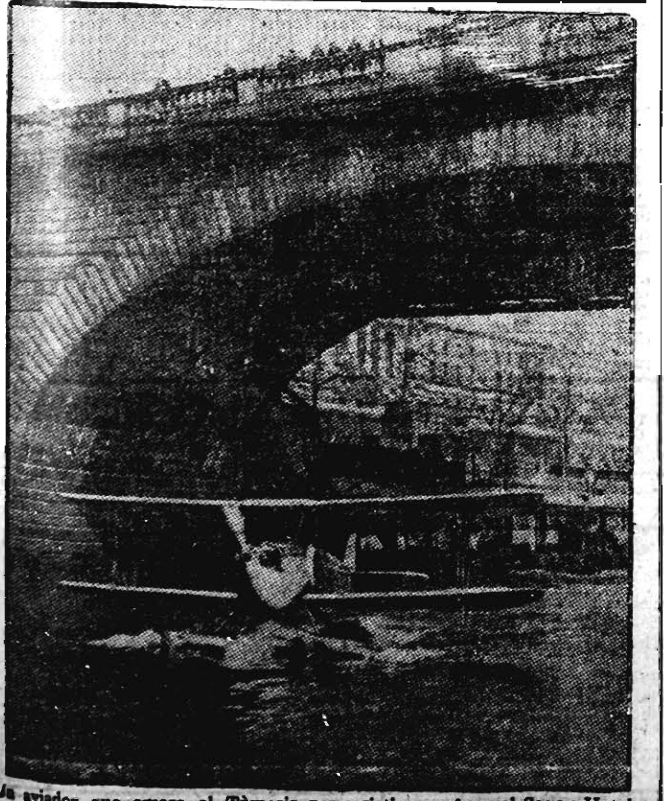
Londres, 24. — Al "Daily Tele-graph" li comuniquen de Manchester que per haver-se negat els obrers d'una important filatura d'Altham a reprendre el treball, després de dos mesos de vaga, ja Federació patronal de filadores de Lancashire ha inter-vingut en l'assumpte i es tem que per al dia 18 de maig es plantegi el lockout general de l'ofici, el qual afectarà 500.000 obrers. — Fabra.

El conveni comercial amb Polònia

París, 24. — Aquest matí ha estat signat el conveni comercial franco-polonès sobre la base recíproca de na-ció més afavorida. — Fabra.

Neu a Torí

Torí, 24. — Ha nevat abundan-tament a tota la regió. El fred és intens. — Fabra.



Ja aviator que amara al Tàmesis per anar-se a un lloc al Savoy Hotel

SOLER I TORRA GERMANS

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bonsuccés, 1 i 3
TELEFON 11551 (5 línies) APARTAT DE CORREUS 535

SUCURSALS: Madrid - Sant Sebastià - Vic
Direcció telefònica i telefònica: "SOLER TORRA"

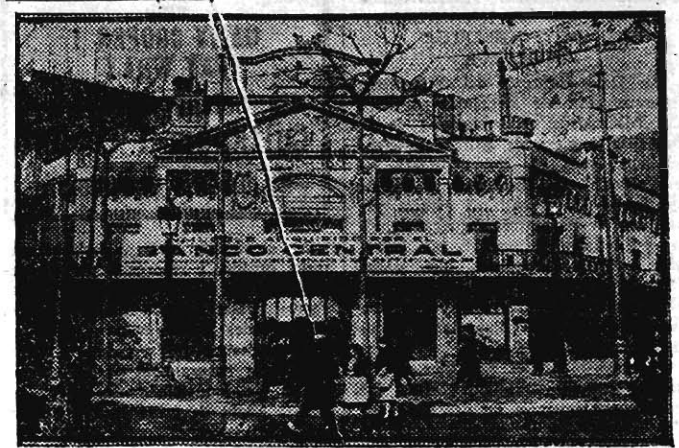
PREU LIQUID A QUE NEGOCIEM ELS CUPONS
venciment 1 de maig de 1929

Deutes de l'Estat	Liquidat per cupó	Canvi del dia 15 d'abril	Reduïment net
Amortitzable 5% E/ 1917 (vent. 15 maig) 21% descompte	—	92.—	4.29
" 5% E/ 1920 " " " 21% "	—	93.25	4.23
" 5% E/ 1927 " " " 21% "	—	90.50	4.36
Obligacions			
F. C. Andalusos 3% 1.ª sèrie, fix, dom. — — — — —	6.732	69.25	3.88
" " vble. 1.ª sèrie, dom. — — — — —	6.812	50.75	5.36
" de Catalunya 6% — — — — —	6.661	96.25	5.53
" Sarrià a Barcelona 6% — — — — —	6.656	102.—	5.22
Algües de Barcelona 6% sèrie C — — — — —	6.65	103.85	5.12
Alts Forns d'Andalusia. 6% — — — — —	7.462	89.—	6.70
Illuminació de Poblacions 5% sèrie H — — — — —	5.543	—	—
Bons Catalana Gas i Electricitat 6% — — — — —	7.387	102.50	5.76
Companya General de Carbons 6% — — — — —	14.925	—	—
" " " 6 1/2% — — — — —	16.168	—	—
" " " 7% — — — — —	17.412	—	—
Energia Elèctrica de Catalunya 5% — — — — —	5.871	97.—	4.84
Hullera Espanyola 6% E/ 1924 — — — — —	7.368	101.50	5.80
Port de Sevilla 5% s. D. E. I. F. — — — — —	5.606	97.—	4.62
Comp. Gral. Tramvies 4% — — — — —	8.937	83.50	4.28
Tramvies Barcelona, Elxampla i Gràcia 4% — — — — —	8.937	83.—	4.30
Tramvies de Barcelona 6% E/ 1925 — — — — —	6.656	102.50	6.19
Transatlàntiques 6% E/ 1926 — — — — —	6.717	102.50	5.24
Accions			
Catalana Gas i Electricitat 5% sèrie F — — — — —	12.437	—	—
" " " 6% sèrie F — — — — —	14.925	103.75	5.75
Tramvies Barcelona 6% cup. 7 — — — — —	17.412	100.50	6.93

Nota important: Revisem curosament les amortitzacions

NOTICIARI

FABRICA DE
JOYERIA I PLATERIA
FILL DE A.
ORIOI
CIUTAT-7-PRAL



El teatre Eldorado, que acaba d'èsser enderrocat

Bloc del transeünt

A l'autor de l'article publicat a LA PUBLICITAT del dia 21 del corrent, titulat "Sobirà d'un imperi polar", li estimaria que em digués on ha pogut adquirir l'Europe Central, o bé qui és l'editor de la dita revista.

Amb motiu de l'Exposició no seria una cosa molt encertada que la Comissió d'aquest Certamen repartís a qui anés a sol·licitar-ho unes petites insignies ben discretes amb la senyera de tres o quatre països estrangers o sigui la francesa, anglesa, alemanya i italiana, per a poder-los portar en un lloc ben visible de llur vestit?

Qualsevol estranger que en trobés a Barcelona tingués necessitat d'una indicació o referència s'adreçaria a qualsevol persona a la qual calgués portar una insignia de llur país o d'un altre del qual conequés l'idioma.

Em sembla que seria molta de la nostra joventut, rica i pobre, la que els portaria amb veritable satisfacció, puix que a part de la seva originalitat donaria una prova de l'avenç i cultura del nostre poble, per desgràcia poc coneguda arreu del món.

Entre les nostres simpàtiques mecenes i dependents d'oficina, difícilment en trobaríem que no portin un o dos "homages" estrangers, i el mateix pot dir-se del nostre joventut artístic i intel·lectual.

El Comitè de l'Exposició podria lliurar aquestes insignies a les nostres entitats econòmiques perquè elles les repartissin a tota persona que anés a sol·licitar-les, mantenint que en donant-les ho fessin en l'idioma corresponent a la inscripció sol·licitada per a demostrar que el porten i el comprenen.

Quina explicació se'n donaria per a justificar la permanència d'aquests pilars de pedra, que des de fa almenys tres mesos hi ha escampats per sobre la veritat que envolta la plaqueta formada per l'encariment dels carrers de Rosselló i Bruc?

Quina altra se'n donaria per a justificar el camp de futbol que per allà mateix imprimeix totes les tardes, amb perill dels vianants, uns joves esportius?

Al fons de l'avinguda del Portal de l'Àngel, just al començament del carrer dels Arcs, a totes hores del dia es fa impossible la circulació per als vianants i els vehicles, a conseqüència de tenir en el dit lloc el final de recorregut les línies tramviàries de la

Dret de l'Eximpro. Jo crec que tot quedaria resolt si el dit final de recorregut fos canviat per l'espai comprès entre els magatzems Torba i el Cinema Paris, cosa que no representaria cap dificultat material, tota vegada que la companyia ja té allí instal·lades les corresponents línies; no podrien els senyors Ordenadors del trànsit obtenir que la companyia i l'Ajuntament es posessin d'acord per a fer factible la idea? Aquell lloc es veurà molt concorregut durant l'Exposició, puix que és la ruta obligada per als forasters que vulguin visitar la Catedral i el barri gòtic.

Fa ja algun temps que va aparèixer en aquesta secció un prec, adequat al Círcol Equestre, demanant que es fes el possible perquè els extractors que aquesta Societat té instal·lats en els seus soterranis, fossin, o bé suprimits, o bé modificats llur potència, per tal de no molestar els vianants. Al cap de poc temps un altre prec demanava el mateix. Jo no sé si els autors dels solts a què em refereixo deuen haver rememorat particularment al Círcol Equestre la gentilesa d'atendre els seus precés. Em consta, però, que tot i fer molt de temps que els extractors en qüestió no molesten pas ni molt el vianant, encara no s'ha agafat l'atenció des d'aquestes pàgines. Plau-me, doncs, no com a autor d'aquells escrits, als quals soc allò, sinó com a vianant, a qui d'aviament molestava l'extractor, rememorar al Círcol Equestre, que, donant proves d'ésser un veritable Club de gentils, sap atendre, si d'allò debem, els precés que són justos i raonables.

LA PUBLICITAT
PREUS DE SUBSCRIPCIO

Barcelona, mes	750
Pedagogia, mes	750
America, mes	750
Altres països	750

SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA
Situació general atmosfèrica d'Europa, a les set del matí del dia 24 d'abril de 1929:

Millora el temps per tot l'occident europeu, per allunyar-se cap a orient el nucli de perturbacions de la Mediterrània. Per l'oest d'Espanya abunda encara la nuvolositat a causa d'un mínim situat a les cos-

tes de Portugal, que sembla traslladar-se cap al Marroc. El centre principal de baixes pressions es troba a Suècia, i dona lloc a mal temps a Escandinàvia, i als Països Bàltics, amb cel nuvolós i algunes pluges i nevades. Estat del temps a Catalunya a les vuit del matí: El temps és bo, amb cel serè per l'interior i alguns núvols per les comarques costeres. Durant les últimes 24 hores va ploure per Girona i Barce-

ganor al Restaurant del Parc. A les deu del vespre, al Teatre Escola, es posarà en escena l'obra "Els milions de l'oncle", i finalitzarà l'acte amb un ball de societat. Per a tiquets i localitats i altres detalls hom pot dirigir-se al senyor Alfons Raspall, Porta Ferrissa, 13. **A MONTERRAT** HOTEL RESTAURANT COLONIA PUIG Especialitat en banquets de noces Per a treballs fotogràfics, OUYAS. Plal. de l'Àngel, 11 i 13 Dissabte passat, a la nit, inaugurà el seu nou estatge social, al carrer

IMPORTANT!!
Per a un assumpte d'interés,
serviu-vos demanar el nú-
mero 54931

lona, amb precipitacions de nou mil·límetres a Girona i cinc a Bagur. La temperatura màxima d'ahir fou de 25 graus a Serós, i la mínima, de zero graus, al lloc Estangento. **NON TEMPS - 7, Quintana, 7** Restaurant especial en peixos Gran carta i coberts a 4 ples.

Tot just s'ha acabat l'hivern. Encara podeu donar als vostres fills Oil de fetge de bacallà.

Botta i Baltà

Rambla de Catalunya, 1
Per a treballs fotogràfics, OUYAS

OBSERVATORI METEOROLÒGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dia 24 d'abril. Hores d'observació: 7, 13, 18. Baròmetre a zero i al nivell de la mar: mil·líbars, 759.9, 760.8, 760.7;

de l'Hospital, 110 i 112, pral, la important entitat La Unió Ultramarina, integrada per la dependència del ram de queviures, confiteries, xarcuteries i similars. Va celebrar-se un extraordinari ball de gala, amenitzat per una orquestrina, que fou molt concorregut, i ensem quedà també inaugurada la temporada de festes, que és de creure que assolirà el mateix èxit de les anteriors, singularment pel que afecta als tan populars balls que, com de consuetud, han vingut organitzats durant les tardes dels diumenges i dies festius els dependents adrogues.

Exposició de Sevilla CATALANS

Gran Garatge Hotel
visiteu-lo i aereu oients. Plaça del Sacrifici, 3 (Travessia Lluís Montblanc).

AUDICIO-CONCURS
Anit passada fou donat a l'Ateneu Barcelonès, en ocasió als socis i

Falta taquí-mecanògrafa
que sàpiga català i francès a la perfecció
Escriu a LA PUBLICITAT núm. 6.000

mil·límetres, 1013.1, 1014.3, 1014.2. Termòmetre a l'ombra: sec, 13.2, 15.4, 15.0; humit, 10.2, 12.8, 12.7. Humitat centèsimes de saturació: 66, 73, 76. Vent: direcció, W, SSE, E; velocitat, 2, 2, 4. Estat del cel: quasi serè, quasi serè, nuvolós. Classe de núvols: Cu; Ci-St, Fr-Cu; Ci-St, Fr-Cu. Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 17.1; mínima, 10.5; mínima arran de terra, 8.4. Oscil·lació termomètrica: 6.6. Temperatura mitjana: 13.8. Precipitació a qualsevol de les set d'ahir a les set d'avui: mm. de gruix, o sigui litres per m.²: 0.0. Recorregut del vent en igual període: 40 quilòmetres.

Pastilles Laxants Prats
NAFTALINA contra les afeccions

JOIES VERITABLE OASIS
Per a comprar a bon preu aneu a la Jolioria Magrifa. Tailors, 41. Amb motiu de la festivitat de Sant Marc, el Foment de la Sabateria, junt amb l'antic Gremi de Mestres Sabaters, celebrarà diumenge vinent els següents actes: A dos quarts d'onze del matí, a la

llurs famílies, una audició-concurs amb l'aparell Pantophon, cedit pel nostre bon amic i mestre compositor senyor F. Payàs. L'audició de tota mena d'obres en l'esmentat aparell produïu una excel·lent impressió als oients, els quals estigueren d'acord a reconèixer que quant a reproducció de música per mitjans mecànics difícilment es podrà arribar a més.

FOR ATREIS GERVASIS

FOR ATREIS GERVASIS
Rec pció diària

Rebudes grans novetats en objectes per a presents. CORTS, 615 - Tel. 12674

Signada per 50 veïns dels carrers de Frai Lluís de Lleó i de l'Avinguda de Joaquim Costa, ha estat presentat un document a l'Ajuntament d'aquesta població, protestant de la pretensió d'un industrial que pretén ocupar com a magatzem i per a fins industrials, el tros del carrer d'Estels comprès entre els de Frai Lluís de Lleó i l'Avinguda de Joaquim Costa.

PRINCIPALS OPERACIONS:

Compra i venda de valors - Negociació de cupons i títols amortitzats - Agregació de noves fulles de Cupons, estampillatges i permutes - Canvi de monedes i bitllets Girs sobre Espanya i Estranger - Ordres de Borsa - Comptes corrents - Préstecs sobre valors - Subscripcions a emprèstits Facilitem or amonedat i xecs de divises or per a pagaments a Duanes

ADMETEM DIPÓSITS DE VALORS EN CUSTODIA

Quedem a disposició dels nostres oients per a facilitar-los tots els antecedents que desitgin sobre valors de llur cartera. Així mateix facilitem els nostres informes per a la col·locació de capitals en valors.

Cambra cuirassada Caixes de Hoguer

per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor
Compartiments des de 22 pessetes anuals

Pot visitar-se tots els dies feiners de 9 a 1 i de 3'30 a 6

COMPRA-VENDA I ADMINISTRACIO DE PAQUES GESTIO DE PRESTECOS HIPOTECARIS

"Viatges Hispània"

Turisme - Excursions - Peregrinacions
Bitllets de Ferrocarrils - Passatges Marítims i Aeris
Estudi i organització de viatges i informació gratuïta relativa a aquests

Ka Teresa Coromina Iborra, de Val's
morí el dia 19 del corrent
després de rebuts els Sants Sagraments
i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)
L'espòs Magi Valls Cascante, filla, pares, mare política, avi, germans, germans polítics, oncles, ties, nebots, cosins, els joves Joaq Salvans i Rafael Costa i les socials "Salvador Coromina", "A. Coromina i C.", S. en C. i "Farrero i C.", en S. en C., en recordar als seus amics i coneguts tan greu pèrdua, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de la seva ànima, tindran lloc demà, divendres, dia 26, a dos quarts d'onze, a l'església de Pompeia (R. P. Caputxins, Diagonal, 450), pel qual acte pidió els quedaran sumament agraïts.
Les misses després de l'ofici, i tot seguit la del perdó. El dol es dona per acomiadat. No es convida particularment l'Eum. i l'ivm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Tarragona i l'Excm. i l'lm. Sr. Bisbe de Barcelona, s'han dignat concedir 200 i 50 dies d'indulgències, respectivament, en la forma de costum.

EL CREPUSCULO

capella que posseïx l'antic Gremi a la Catedral, benedicció pel bisbe de Barcelona, doctor Miralles, de la nova bandera del Gremi.

A les onze, ofici solemne, en el qual s'executarà la gran missa de Sant Agustí, de Sancho Marraco, amb orquestra i veus, sota la direcció del dit mestre. A dos quarts de dues, banquet de

EL LLIBRE DEL DIA
Viatge a Rússia
passant per Escandinàvia
per
F. Blas i Vallespinosa
Pròleg d'A. Rovira i Virgili
Demanen-lo a totes les llibreries i quioscos
Administració: Llibreria Oasileres - Orlas, 15
Preu, 5 ptes.

ELIXIR ESTOMACAL
SAIZ DE CARLOS
Tonifica, ajuda a paír, obra fa gana i cura las malalties de l'ESTÓMAC i BUDELLS
DOLOR D'ESTÓMAC
DISPEPSIA
AGRON I VOMITS
INAPETENCIA
DIARRHEES DELS NENS I ADULTES
LLAGA DE L'ESTÓMAC
Molt us recomanem el nostre elixir, tant en l'època del descanç, com en l'època de l'activitat.
36 caps de 50 cèntims cadascun.
5 pessetes en caixa, amb un folletí per a una 5 dies.
De venda principal a farmàcies del món.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

CINEMA

La moda en blanc i negre

COMPLICACIONS EN EL COLOR DEL CUTIS :: POLVORS SE-GONS EL VESTIT :: EL MA-QUILLATGE

La complicada qüestió del cutis és la que avui dia té més preocupades la moda hollywoodiana. Es distingeix ja perfectament entre els tons que dona la pell el sol de mar i el sol del desert i això és una gran dificultat perquè si l'un ni l'altre és possible obtenir-los per mitjans naturals als boulevards d'Hollywood.

Es per això que les esclaves de la moda tenen una terrible primavera a la terra del cinema en procurar obtenir els tons de pell que més s'aduguin als vestits, ja que la Moda ha decretat que les pells torrades estan a l'ordre del dia. I així és com Doris Dawson, Dorothy Mackall, Loretta Young i Alice White, estan preocupadíssimes. Perquè s'aduguin més llur pell als vestits usen polvors variadíssimes. Com que el to-brú egípcio no aniria gens bé amb els tons malva, porten polvors color orquídia. El to rosa de cactus, un rosa ruboritzat mesclat de groc, demana llapis per als llavis color de rosa i polvors blanc de nata. I així tots els colors, els tons de sorra, des del bru fins al color de maó, demanen tons el contrast dels quals contrasti agradablement.

La moda té ara una bogeria pels colors del desert americà, i si els americans no s'havien fixat fins ara en la bellesa dels colors de les plantes silvestres que poblen aquelles terres incultes, s'hi fixaran ara a través dels bells tons que els imposaran els modistes d'Hollywood i de París.

Els modistes d'Hollywood veuen grans possibilitats en els armònics i tons sobreposats que ara matitzen els colors primers que apareixen generalment en els vestits de primavera.

"Ja que el maquillatge és un fet acceptat i tota dona, per poc que vulgui seguir la moda l'usa, cal considerar la manera i els mitjans d'aplicar aquests factors de bellesa de la manera més avantatjosa, diu Evelyn Brent.

El maquillatge, continua, pot ésser un meravellós i subtil engany, o bé una palesa i descarada confusió. El més important factor de l'èxit del vostre maquillatge depèn enterament de la il·luminació del mirall del vostre tocador. No hi ha cap dona que es pinti deliberadament la cara per a obtenir efectes grotescos: és el seu mirall qui li mou la causa d'incorrecta il·luminació i li pot fer aplicar d'una manera horriblement equivocada el seu maquillatge però que el seu mirall, engançant-la, li faci semblar agradable.

PePr a evitar-ho col·locau el mirall que us serveixi per a maquillar.



Bonics vestits de crespó de Xina en blanc i negre, coll tombat blanc i faldilla blanca plissada. Lois Moran hi porta un senzill capell blanc de feltre

vos, contra la llum directa, de manera que tots els raigs de la llum us pugnin donar a la cara. Un tocador col·locat contra una finestra és un excellent reflector de la veritat.

De nits el problema és més complicat; naturalment, sota els llums elèctrics es pot usar més maquillatge; però, col·locar dues bombetes de força intensitat una a cada costat del mirall i us ajudarà en comptes de trair-los.

Un vell adagi diu que el mirall no ment, però, això no és veritat més que si aquest mirall està ben col·locat.

HOPE SINCLAIR

NOTES OFICIOSSES

("The Daily Express", 28 març.) Aquesta nit, a les deu, tindrà lloc a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (carrer del Duc de la Victòria, 14, pral.), organitzada per la Comissió de Cinematografia, una vetllada de projeccions cinematogràfiques a càrrec d'un conegut aficionat. L'acte serà públic.

UNA NOVA VERSIÓ DE "EL ÚLTIMO". En el "Barcelona Film Club", entitat integrada pels artistes intel·lectuals catalans ha tingut lloc recentment la presentació de la pel·lícula "El Último" amb nou muntatge per a la seva explotació en el nostre país.

Aquesta nova còpia de "El Último" constitueix la versió integral en la qual han estat exclosos els títols, ja que la pel·lícula té una continuïtat en l'acció realment no necessària del retolatge. En aquesta mateixa còpia han estat afegits els fragments de cinema modern en els quals Murnau concretà definitivament tota la seva imaginació d'artista i estil de realitzador cinematogràfic.

L'interès d'aquest film és extraordinari: puix que es tracta d'una pel·lícula que per haver-se estrenat fa temps amb títols i grans supressions, ofereix ara la novetat de presentar al públic la gran obra de Murnau i Jennings.

Una informació del "Daily Express" LA INVASIÓ DE LES PEL·LÍCULES SONORES AMENACEN ARRUINAR LA INDÚSTRIA CINEMATOGRAFICA BRITANICA

El "Daily Express" del 28 de març insereix, sota els alarmants títols de: "Desastrosos enderrocament de la indústria anglesa de pel·lícules.—Fracàs complet de la llei de quota.—Les pel·lícules parlades donen el cop de gràcia.—El treball als estudis paral·litzat.—El teatre amenaça igualment per la nova invasió", una informació interessantíssima que, donat l'interès d'actualitat que suposa, i la repercussió que pot tenir per a tots els països, creiem important reproduir a continuació:

"La invasió de les pel·lícules americanes parlades i cantades ha dut com a conseqüència un desastre enderrocament de la naixent indústria cinematogràfica britànica, i ha fet fracassar virtualment la llei de la Quota.

Els accionistes de les companyies productores angleses estan en perill de perdre prop de dos milions de lliures esterlines si oportunament no adopten la innovació americana i produeixen a la vegada pel·lícules sonores.

Les pel·lícules parlades estan amenaçant també de greu perjudici el teatre pròpiament dit. Un famós productor declara que el teatre clàssic serà anorreat en menys de tres anys. El que haurien de fer les companyies angleses

La producció de pel·lícules angleses està veritablement paralitzada en una època de l'any en què precisament hauria de bullir l'activitat. Centenars de treballadors dels estudis, el mateix tècnics que artistes, estan sense feina. Diversos contractes dels últims principals, així com dels de segona fila, han estat rescindits o deixats expirar sense renovació. Aquesta desastrosa caïda de la naixent indústria cinematogràfica anglesa es deu a l'apoteosi de les pel·lícules americanes cantades i parlades, així com de les sincronitzades amb música i sorolls que tendeixen a l'aboliment de les orquestres corrents en els salons on es projecten pel·lícules. La indústria cinematogràfica anglesa recentment creada, i reforçada pel proteccionisme de la llei de Quota, produï l'any passat uns 90 films. Aquest any, gràcies a l'augment establert en el percentatge de la Quota a l'estímul creat naturalment per la competència, la indústria nacional anglesa hauria hagut de crear ja 150 pel·lícules quan menys.

En el moment actual no hi ha més que uns 15 films en producció, i altres sembla que s'hauran quedat definitivament en projecte. La producció total per a 1935 serà molt menys del que ho fou en 1934. Hi ha en canvi certa activitat en la producció de pel·lícules curtes amb sorolls sincronitzats i parlats, però pot dir-se amb certesa que la producció de pel·lícules llargues ha cessat a Anglaterra, quan menys temporalment, i que el conjunt de la indústria sembla anar directament vers la bancarrota.

Els productors temen produir pel·lícules mudes perquè desconexen fins a quin punt arribarà la competència amb el nou gènere d'espectacle, encara que els que es creuen més ben informats en aquesta classe de negocis suposen que les pel·lícules mudes tindran encara interès durant uns quants anys.

Els empresaris parlen de passar-se a l'exhibició de pel·lícules parlades en termes de temor quasi religiós, degut, sens dubte, a l'extraordinari èxit de guixeta de les primeres pel·lícules sincronitzades. El nou espectacle ha derrotat evidentment la laboriosíssima i minuciosa combinació efectuada pel decret proteccionista del Parlament britànic, car resulta innecessari fer constar la situació financera en què es troben les companyies productores que es creuen a l'empar d'aquesta llei, i que avui es troben en gran perill. La majoria estan completament arruïnades, d'altres a punt d'arruïnarse; tanmateix cal suposar que algunes haurien arribat a la ruïna si no de l'excessiva competència.

Possible pèrdua Els accionistes de les companyies productores angleses estan a punt de perdre, segons càlculs aproximats, uns dos milions de lliures esterlines, a causa d'aquest inesperat esdeveniment, a menys que hom pugui trobar una sortida, ja sigui aquesta una fusió o negociació amb els productors americans, ja sigui la producció de pel·lícules cantades i parlades a Anglaterra mateix, que indubtablement, d'esser ben fetes, produirien molts diners.

Es posseeixen els aparells per a recollir els sons, així com per a reproduir-los, i hi ha tanmateix a Anglaterra experts electricistes, potser els millors del món, però estem només als començaments de les proves experimentals per a la producció de pel·lícules llargues parlades i cantades. Totes les companyies angleses de certa importància estan fent experiments en tal sentit, si bé oposa una seriosa dificultat a aquest sistema l'actitud d'una Companyia elèctrica americana el sistema de la qual ha estat adoptat per la major part dels principals productors de films americans.

Segons aquest sistema, es nega el permís per a exhibir pel·lícules que hagin estat produïdes amb sistema o aparell diferent, per bé que no hi ha raó que certifiqui l'existència d'una superioritat d'un sistema sobre els seus rivals. Les Companyies de films britànics no haurien de confiar en el proteccionisme del Govern ni en cap ajut exterior. A Anglaterra hi ha aparells i tècnics experts. Així mateix hi ha les millors veus del món, tant per a l'accent com per a la dictionació. Si és necessari produir pel·lícules parlades i cantades, Anglaterra és la nació que es troba en les millors condicions per a aquest gènere de producció.

fo us oblideu de veure l'últim mateix el larrer triomf de la Cinematografia

LA LEGION DE CONDENADOS amb GAY COOPER I FAY WRAY

als salons Coliseum i Capitol

- Es un film Paramount -

tria cinematogràfica anglesa recentment creada, i reforçada pel proteccionisme de la llei de Quota, produï l'any passat uns 90 films. Aquest any, gràcies a l'augment establert en el percentatge de la Quota a l'estímul creat naturalment per la competència, la indústria nacional anglesa hauria hagut de crear ja 150 pel·lícules quan menys.

En el moment actual no hi ha més que uns 15 films en producció, i altres sembla que s'hauran quedat definitivament en projecte. La producció total per a 1935 serà molt menys del que ho fou en 1934. Hi ha en canvi certa activitat en la producció de pel·lícules curtes amb sorolls sincronitzats i parlats, però pot dir-se amb certesa que la producció de pel·lícules llargues ha cessat a Anglaterra, quan menys temporalment, i que el conjunt de la indústria sembla anar directament vers la bancarrota.

Els productors temen produir pel·lícules mudes perquè desconexen fins a quin punt arribarà la competència amb el nou gènere d'espectacle, encara que els que es creuen més ben informats en aquesta classe de negocis suposen que les pel·lícules mudes tindran encara interès durant uns quants anys.

Els empresaris parlen de passar-se a l'exhibició de pel·lícules parlades en termes de temor quasi religiós, degut, sens dubte, a l'extraordinari èxit de guixeta de les primeres pel·lícules sincronitzades. El nou espectacle ha derrotat evidentment la laboriosíssima i minuciosa combinació efectuada pel decret proteccionista del Parlament britànic, car resulta innecessari fer constar la situació financera en què es troben les companyies productores que es creuen a l'empar d'aquesta llei, i que avui es troben en gran perill. La majoria estan completament arruïnades, d'altres a punt d'arruïnarse; tanmateix cal suposar que algunes haurien arribat a la ruïna si no de l'excessiva competència.

Possible pèrdua Els accionistes de les companyies productores angleses estan a punt de perdre, segons càlculs aproximats, uns dos milions de lliures esterlines, a causa d'aquest inesperat esdeveniment, a menys que hom pugui trobar una sortida, ja sigui aquesta una fusió o negociació amb els productors americans, ja sigui la producció de pel·lícules cantades i parlades a Anglaterra mateix, que indubtablement, d'esser ben fetes, produirien molts diners.

Es posseeixen els aparells per a recollir els sons, així com per a reproduir-los, i hi ha tanmateix a Anglaterra experts electricistes, potser els millors del món, però estem només als començaments de les proves experimentals per a la producció de pel·lícules llargues parlades i cantades. Totes les companyies angleses de certa importància estan fent experiments en tal sentit, si bé oposa una seriosa dificultat a aquest sistema l'actitud d'una Companyia elèctrica americana el sistema de la qual ha estat adoptat per la major part dels principals productors de films americans.

Segons aquest sistema, es nega el permís per a exhibir pel·lícules que hagin estat produïdes amb sistema o aparell diferent, per bé que no hi ha raó que certifiqui l'existència d'una superioritat d'un sistema sobre els seus rivals. Les Companyies de films britànics no haurien de confiar en el proteccionisme del Govern ni en cap ajut exterior. A Anglaterra hi ha aparells i tècnics experts. Així mateix hi ha les millors veus del món, tant per a l'accent com per a la dictionació. Si és necessari produir pel·lícules parlades i cantades, Anglaterra és la nació que es troba en les millors condicions per a aquest gènere de producció.

La derrota de la quota proteccionista La desgraciada situació de l'actual indústria britànica cinematogràfica és una notable defensa a l'actitud dels periodistes anglesos—el "Daily Express" entre ells—que oposaren alguns entredits a la llei proteccionista de la Quota quan fou establerta. Es cert que l'amenaça de la pel·lícula parlada no apareixia encara a l'horitzó, però és inútil repetir que la indústria cinematogràfica nacional no podia de cap de les maneres basar-se en una llei obligatòria. Naturalment, hi hagué un assaig de "movement de capitals" en establir-se la llei que avui podríem atome-

nar "Quota Waterloo". La perspectiva d'un mercat cinematogràfic obligat per la llei a exhibir pel·lícules angleses era una cosa que engrescava tothom... Levat de l'home d'experiència. Molts deien que el projecte no podia fallar. Però els que això deien no pensaven en la realitat que "qualsevol indústria cinematogràfica només pot prosperar quan produeix pel·lícules per a tot el món, en franca competència oberta amb els altres productors internacionals". La pel·lícula sonora no ha fet més que donar el cop de gràcia a una batalla que estava perduda des del començament, encara que de la pantalla no hagués sortit mai ni una sola paraula.

Govern Civil

HA ARRIBAT EL GOVERNADOR

Ahí va arribar de Madrid el governador.

A migdia va rebre els periodistes i els digué:

—El meu viatge a Madrid no ha tingut altre objecte que signar una escriptura de testamentaria de la qual sóc albacea i he coincidit en aquest viatge amb els altres albaces que viuen també fora de Madrid.

Digué que durant la seva estada a Madrid va anar a l'estació a rebre el president del Consell, de tornada del seu viatge a Huelva, perquè li respongués d'unes preguntes que li convenia aclarir per tal d'elaborar el pla d'inauguració de l'Exposició i dels seus successius.

EL GOVERNADOR SEN TORNA A MADRID

El senyor Milans del Bosch marxa a Madrid amb l'express d'avui, acompanyat del Comitè executiu de la indústria tèxtil, per tal de veure el president del Consell i el ministre d'Economia, els quals han concedit una entrevista per tractar d'assumpte d'interès per a la indústria.

Segurament estaran de tornada diumenge.

LA HIGIENE PUBLICA

Per a coneixement general dels interessats es fa públic que les pràctiques de desinfecció, desinsectació i desratització d'establiments, locals de reunió i vehicles de llenguatge, es portaran a terme, en virtut de la vigent legislació, pel procediment i substàncies que en cada cas ordeni el sots-delegat de Medicina-Inspector Municipal de Sanitat, els quals lliuraran la certificació corresponent; devengaran per això cinc pessetes en paper de pagaments a l'Estat.

Tot establiment o vehicle dels abans esmentats que no estigui proveït de la precitada certificació estarà fora de la llei i incorrerà en la corresponent sanció.

Els sots-delegats de medicina-inspectors municipals de Sanitat d'aquesta capital són:

Drassanes, doctor Cast Simon i Castillo, Pelayo, 3.

Audiència, Antoni Riera i Villaret, Mallorca, 188.

Barceloneta, doctor Antoni Riera i Cercós, Mallorca, 188.

Concepció, doctor Josep Mascaro i Isern, Hospital, 47.

Hospital, doctor Rafael Platero i Diosdado, Claris, 65.

Llotja, doctor Jaume Peyri i Rocamora, Aragó, 270.

Nord, doctor Francesc Parés i Bartra, Avinguda Alfons XIII, 388.

Oest, doctor Ricard Mandró i Salomó, Cortes, 628.

Sud, doctor Rafael Roig i Ortenbach, Rambla de Catalunya, 89.

Universitat, doctor Victor Gely, Rambla Estudis, 12.

ELS ESTUDIANTS DE L'ESCOLA D'ENGINYERS AL GOVERN CIVIL

Quatre estudiants de l'Escola d'Enginyers Industrials han estat al despatx del governador per a pregar-li que trameti al Govern la petició que sigui augmentada en dos enginyers industrials més la Comissió nomenada per redactar el nou pla d'estudis de la carrera.

El governador va dir que trametria la petició al Govern.

EL PREU DEL GAS

El governador civil ha rebut un ofici de la Companyia Gas Lebon comunicant-li que és inexacta la notícia publicada per algun periòdic que a València havia estat rebaixat a 0'45 pessetes el metre cúbic de gas.

El que ha passat, segons assegura la Companyia, és que als abonats consumidors de molt fluid s'els factura a 0'65 els trenta primers metres cúbics i a 0'45 els restants.

L'HOSPITAL DE LA MAGDALENA

El governador va assistir ahir al lliurament de l'Hospital de la Magdalena a les Germanes de la Caritat de Santa Anna, que són les mateixes que tenen a l'horitzó l'Hospital Clínic.

ESPARRECS BLATERS

Menjar exquisit. — Depuratiu i reconstituent ideal de la sang, indispensable a totes les llars. Cada comanda de 20 manats, lliure de tota despesa sobre qualsevol estació, contra gir postal de pessetes 6'50

VERDULERIA ARTUR VIDAL Carrer Torrel, C. M. - València

Carlets Gardel

El meravellós intrèpret dels TANGOS ARGENTINS i els meravellosos tangos interpretats per CARLETS GARDEL

sols podreu adquirir-los en



EL DISCO DE LA RAÇA

Municipi Diputació

Reunió de la Permanent

Ahí, presidida pel baró de Viver, va celebrar-se la reunió de la Permanent, que no s'havia fet dimarts. Heus ací alguns dels principals acords presos:

Els premis Pelfort.—Que per a complimentar el que disposa la fundació de "Premis Pelfort" i l'acord de la Junta de Beneficència s'acordi: Que es nomeni el tinent d'alcalde delegat de Cultura o el regidor per aquest designat, a un funcionari del Negociat afecte a la dita Delegació i un altre funcionari del Patrimoni Municipal; i que es faci càrrec de l'Administració dels dits premis una vegada s'hagi pres possessió de la dita Administració al comptador municipal d'Aquell Ajuntament, senyor Ramon Horlet.

La beca Cardenal.—Designar el Tribunal que ha de fallar la beca instituída per a honorar la tasca científica i virtuosa del qui en vida fou doctor Cardenal, i que es faci aquesta designació de conformitat amb les normes fixades per l'expressat doctor. En virtut d'això, es designaran per la Facultat de Medicina cinc membres que han d'integrar el dit Tribunal. Designar també el director de l'Institut Municipal de Beneficència i dos mitges a les seves ordres, que seran elegits per la corresponent Delegació i els tinentes d'alcalde delegats de Cultura i Higiene Sanitat, o els qui ocupin els llocs d'aquesta, i com a secretari el cap de Negociat de Cultura. Aquest Tribunal es constituirà abans del dia 15 del vinent mes de maig, amb l'objecte que les bases es puguin publicar abans d'aquesta data i resolre el concurs de manera que pugui passar a l'estranger amb el començament del curs acadèmic vinent. Que aquestes bases s'ajustin, en llur essència, a les proposades en termes generals per l'esmentat doctor Cardenal, i que es llixi com a durada de la pensió sis mesos a l'estranger. Que es posi a la disposició de l'alcalde 4.000 pessetes per a les despeses d'aquesta beca.

El palau del marquès de Comillas i Llembrós de la Rambla.—Fou aprovada la següent proposició del senyor Llanós: Que a l'objecte de procurar la millora de trànsit per la Rambla en la seva confluència amb els carrers del Carme i de la Porta Ferrissa, on hi ha una pronunciada estrangulació, s'acordi practicar gestions prop del marquès de Comillas, de ben provat amor a la ciutat, per a trobar una solució a base del palau de Comillas, sense destruir-ne la fabrica ni els jardins. S'encarregarà de les dites gestions l'alcalde o el tinent d'alcalde delegat d'Obres Públiques, si les ocupacions de l'alcalde no li ho permeten.

Aquest pas significa també el plantejar el problema de la Via C, com es veurà en el seu dia.

El mercat de fruites i verdures.—S'acordà també, a proposta dels senyors Barrie i del Rio, que el mercat de fruites i verdures que ara hi ha al passeig de la Indústria, sigui traslladat a la Rambla del Born.

Dimarts que ve hi haurà reunió del Ple.—I per últim es prengué l'acord que dimarts vinent, dia 30, a les cinc de la tarda, es reunexi l'Ajuntament en sessió plenària.

El nou sistema d'Il·luminació es va estrenar.

Continuant la instal·lació, en servei de l'Il·luminat de la zona d'Interior, avui, dijous, seran inaugurats els nous fanals de l'Avinguda de la República Argentina, Passeig de Sant Gervasi, carrers de Graywinkler i de Victor Hugo, i Travessera de Dalt fins al carrer de l'Esco-

EL MAPA GEOLOGIC DE LA PROVINCIA DE BARCELONA

Ha visitat el diputat permanent d'Instrucció Pública senyor Robert l'enginyer de Mines de l'Institut Geològic i Mineral d'Espanya senyor Agustí Marín i Bertran de Lis, cap del servei nacional del Mapa Geològic, secció N. E., per a lliurar-li un exemplar de la primera fulla del Mapa Geològic, a escala 1:50.000, que correspon a Barcelona.

Consin la Memòria de 84 pàgines. En la introducció, escrita pel senyor Marín, es fa constar que la Memòria i la fulla del Mapa Geològic és el resultat dels treballs empresats mancomunadament per l'Institut Geològic i la Diputació de Barcelona, en els quals han intervingut, amb més o menys

activitat i extensió, l'enginyer senyor Agustí Cerero i els geòlegs de l'Institut senyor Martí San Miguel i de la Càmera de Jaume Marçel Riba.

També mereixen especial esment les vuit làmines amb fotografies de fòssils, obtingudes especialment per a aquesta Memòria, d'exemplars de la col·lecció del Museu de Geologia de Barcelona, sostingut per la Diputació i l'Ajuntament.

EN SUFRAGI ALS DIPUTATS MORTS

Ahí al matí a la capella de Sant Jordi varen dir-se misses en record als diputats provincials morts.

Hi assistiren diversos diputats i el personal de la casa.

Durant la cerimònia religiosa el senyor Mayral, fill, va cantar uns motets, acompanyat a l'harmonium pel mestre Lamberl.

OFICIAL DE SECRETARIA MORT

Ha mort Antoni Ferrer i Ciscia, oficial primer de secretaria de la Diputació, a la qual feia molts anys que prestava els seus serveis. Era funcionari culte i actiu i tenia un tracte cordial que feia que es captés les simpaties de tots els que el tractaven. La seva mort ha estat molt sentida.

EXPOSICIONS D'ART

SALA PARES

JOSEP MONPOU Pintura Del 15 al 26 d'abril

A. GOMEZ DE BOSCH Pintura Del 15 al 26 d'abril

J. SOLE JORBA Pintura Del 15 al 26 d'abril

Associació de pintors i escultors de Barcelona Del 15 d'abril al 3 de maig

GALERIES LAIETANES

CORTS CATALANES, 618

A. GARDUNETS Vidres esmolats

E. SOLER " " " "

MURIA SOLER " " " "

A. FERRER " " " "

A. JUVENT " " " "

A. VALDENI " " " "

Fins al 3 de maig vinent

ESTUDI ARENYES

CORTS CATALANES, 670

J. SEIX Fins al 3 de maig vinent

LA PINACOTECA

PASSEIG DE GRACIA, 34

PORCARR Fins al 3 de maig vinent

MARIA ESCLASANS

Pintura, 10 (carrer de la Catedral)

EXPOSICION PERMANENT

ANTIGUITATS I OBJECTES D'ART

SALA BUSQUETS

PASSEIG DE GRACIA, 34

JULI PASQUAL SOLER Pintura Del 15 al 26 d'abril

SALA BARCINO

R. GARCIA SIMON

Venda de Calatrava, 89

Exposició permanent de pintures i escultures. Mates, medallons, gravats i objectes per a presentació

TAPISSOS PINTATS

estampats i teixits 12 Exposició continua de quadres a l'oil, gra. vels, oleografies, etc. 11 Fàbrica de marcs i mobiliers. Boters, 24, al carrer de la Piedad.

Una pastilla de Sabó Heno de Pravia

ESPORTS

EL FUTBOL EN BROMA

EL DARRER SAINET

Ara que els dies ja estan apujats, ara que la tranquil·litat ha tornat a les llars i a les penyes dels clubs, ara que tot rutlla novament en aquestes i no hi ha ningú disposat a anar a bufetades pels tripijocs futbolístics, ja bo de parlar del tot i de tot, ara que el futbol és una cosa tan arrau de terra, no pot prendre pas aires que li donin un taler universal. El sàinet futbolístic, si no diu res als que estan al marge d'aquest esport, molts cops dirà molt joc als que en coneixen els darrers.

Cas de sàinet, de valor purament local, d'actualitat de quinze dies, però carregat de color de farsa, aquest que en termes esportius se n'ha vingut d'alt el cas Bosch.

El cas, en si, no té cap importància. Un jugador que clava una empenta a un altre, en el camp de joc. D'igual en termes de legislació penal futbolística, s'en diu insult d'obra a una autoritat. Està castigat, si no recordem malament, amb inhabilitació per un any, però aquesta inhabilitació no té cap efecte realment tan greu com les aparences poguessin fer creure. Una empenta, realment no es pot dir que sigui una agressió. Es una desconsideració, una falta d'educació, però res més. Ara que en el camp de joc, una empenta a la màxima autoritat del club, cal estimar-la delicada, de la mateixa manera que la seria considerada, i se portaran a la Delegació, si quan un policia us va quèdon, li claven una empenta a la màxima.

Passades les coses en aquest terreny, no es pot admetre que en el camp de joc sigui tot un fil de la roba de l'arbitratge. Quan el delinqüent ha estat de Girona (Garcia) ha estat castigat: quan ha estat de Tarragona (Canals) ha estat desqualificat: quan ha estat de l'Espanyol (Borch)... com que era de l'Espanyol, es podia fer allò que se'n diu la vista grossa, i deixar-ho córrer. Aquest és el problema del sàinet.

Vol a dir que el co-protagonista d'aquesta història és el sàinet. L'arbitratge, tot i agredir, faia el paper de deia que a ell no l'havia tocat ningú. Ell sabrà per què i per què ho deia. No ens interessa.

Però com que els tribunals no s'han de fer sense dir-hi la seva opinió, que l'agressor i l'agredit es portaran a la Delegació, heus ací que els tribunals tornen dir que Bosch havia d'esser desqualificat.

Aleshores és quan entren en acció els personatges secundaris. Hi havia una gent d'obra, un partit a jugar i un jugador sentenciat que calia que no fos informat del fall recaigut. Els crats, els porters, els groons, l'entrenador el massatgista, el jardiner, l'home es va posar a punt per a fer el seu paper.

I va arribar el moment solemne de l'arbitratge del document futbolístic. Va entrar al domicili del Club el portador de la sentència.

—El senyor president?

—No hi és.

AUGUST BERENGUER

FUTBOL

UN MAGNIFIC PROGRAMA PER A DIUMENGE A LES CORTS

Diumenge vinent començarà a jugar-se la segona volta del Campionat nacional de la primera Lliga. A la nostra ciutat corresponen celebrar-se dos encontres: Reial Madrid i Racing de Santander-Barcelona.

El primer partit, Madrid-Europa, començarà a tres quarts de quatre de la tarda i, següent d'acabat, es disputarà el Racing de Santander-Barcelona.

Aquest programa és, doncs, interessantíssim i cal esperar que amb aquests dos encontres els nostres aficionats gaudiran d'una bona tarda de futbol de qualitat.

HAN ESTAT EDITADES LES CONFERENCIES DE LA FEDERACIO CATALANA

El dia 30 d'aquest mes es posarà a la venda el fascicle anuntat, que conté les conferencies del cicle de la Federació.

Tenim entès que se n'enviarà un exemplar gratuït a tots els clubs federats a les Federacions regionals.

ENCARA MES DEL MATCH ESPANYA-ANGlaterra

Així tornava a circular el rumor que encara hi havia possibilitat que el match Espanya-Anglaterra se celebrés a Barcelona. Amb tot, ahir precisament es rebien les següents notícies de Madrid:

"A la Federació Nacional de Futbol no s'havia rebut aquesta tarda comunicació a la petició de demora curada a la Federació anglesa per a ajornar el match Anglaterra-Espanya."

Sembla cosa decidida que, cas que no sigui acceptada la proposta, el match se celebri el dia 15, a Madrid."

ACORDS DE LA DIRECTIVA DEL F. C. BARCELONA

Acords que ha pres el Consell directiu del F. C. Barcelona en sessió celebrada el dia 23 d'aquest mes; figure nentre altres:

Significar la contrarietat del Consell directiu per la inacceptació del càrrec que acaba de formular el senyor Graells, fanomenada en no poder dedicar l'atenció que en els moments actuals reclama.

Aousar rebut de l'expedient instruit per la Ponència designada a l'efecte, per tal d'esbrinar possibles responsabilitats derivades del viatge a Amèrica.

Facultar la presidència perquè prepari la reorganització de l'arxiu històric i catalogació dels trofeus del Club.

Aprovar les gestions i les condicions fixades pel senyor Soler prop de la Junta del C. D. Europa que permetrà celebrar dos importants partits a Les Corts, el dia 28 de l'actual.

Tancar la inscripció d'infants, vist el gran nombre dels al·litzats.

Acceptar la proposta de creació d'un gimnàs que presenta la Delegació d'Atletisme i estudiar l'assumpte.

Participar oficialment en l'anunciada Volta a peu a Manresa.

Preparar la vinguda d'un equip francès de rugby per a actuar contra la nostra Secció, si és possible, el dia 19 de maig, a Les Corts.

El futbol a les Comarques

A BANYOLES

C. D. Tureus-Barra F. C., 4 a 3 Banyoles. — Diumenge passat va jugar-se aquest partit corresponent al torneig interlocal, en el qual el C. D. Tureus s'adjudicà la victòria per 4 a 3.

El primer gol es marcà als quinze minuts, i fou obra de Cros. El segon gol, als trenta minuts, l'obtingué el mateix Cros. Quan faltava

ven vuit minuts per acabar-se la primera part, Cros passà els defensors i marcà el tercer gol.

Els del Barra no es desanimaren. Llinàs agafà la pilota i la combinà amb Angelats, el qual marcà el primer gol. I amb aquest resultat finalitzà el primer temps.

Als quinze minuts del segon temps els del Barra aconseguiren marcar el segon gol, produït de Llinàs.

Als vint minuts el Barra tornà a marcar per mitjà del mateix Llinàs. Quan faltaven cinc minuts per acabar-se l'encontre, Brufau cedí a Collé, el qual s'internà i centrà avançat, i Bramon aconseguí el gol de la victòria.

Els vencedors eren: Barra, Brufau, Serrat, Bailina, Sòcatat, Busquets, Funtaner, Bramon, Cros, Mateu i Collé.

L'arbitre, regular.

PILOTA BASCA

AL FRONTO NOVETATS

Elola III i Marcelino (blaus) contra Uranga i Teodoro (vermells).

D'aquest partit se'n pot treure la conclusió d'aquell adagi nostre tan antic: "No es pot dir blat que no sigui al sac, i ben lligat".

I qui podia suposar que amb un jugador de la dreta, fogositat i col·locació de Marcelino, ben secundat com fou per Elola III, després de prendre catorze punts d'avantatge, que havia de perdre al partit?

No crec que a l'historial del puntdonor "Lleó de la Canxa" es registri una desfeta tan ressonant; és més, tinguerem ocasió de parlar amb ell, mentre es vestia i semblava que es despertés d'un somni.

No sé si el que m'ha passat — deia —, estic segur que si l'empresa em concedeix la revenja podré rescatar-me d'aquesta desfeta que, reconeixent la valua dels meus contrincants, no considero normal.

No solament a Marcelino li semblava que era un somni, sinó que la "càtedra", la qual s'havia proclamat oferint cent a dos, es despertà completament desilusionada.

Les seves primeres desenes tingueren poc interès, puix que fou quan els blaus dominaren talment, que donaven la impressió que no tenien contrincant. Després del punt tretze vermell, Uranga començà a jugar com ell sap i pot, i de seguida es veié que la palestra prendria un altre caire.

Teodoro, que fins aleshores estava molt insegur, en veure l'exemple del seu company, el secundà, i arribà a compensar-se de tal manera, que els blaus no trobaven manera de marcar els punts.

La primera igualada fou al punt 33, seguida fins al 35, on els blaus marcaren el 37; tornen a nivellar a 38, i de dues excel·lents col·locades marca Teodoro el 39 i 40 vermells. Acabà així una palestra que, pel dispendi i emocionant, es pot qualificar d'apoteòtica.

El nombrós públic, que omplia el monumental Frontó, acomiadà els jugadors amb una xardorosa ovació.

CICLISME

UN ESDEVENIMENT PER A DIUMENGE AL VELODROM DE SANS

De tal pot qualificar-se la gran reunió que prepara el Velòdrom de Sans per a la presentació a Espanya del famós "campionissim" italià Constante Girardengo, sens dubte el corredor més cotitzat i sol·licitat d'Europa.

En la mateixa reunió farà la seva reaparició el notabilíssim "stayer" Angelo Vay, que tantes simpaties té conquerides a Barcelona per les seves esplèndides actuacions.

UNA CARRERA PER CARRETERA PER A EQUIPS DE DOS CORREDORS

Hi ha un gran entusiasme per aquesta carrera, que organitza la Secció Ciclista de la Unió E. de Sans el dia 5 de maig, per ésser la primera que se celebra a la península per equips de dos corredors i sortint en línia tots els equips inscrits.

Els organitzadors han pogut aconseguir:

Escalfadors "IRIS" per a cambra de bany

Inexplosius, sòlids, segurs i de gran rendiment

Mes de 4.000 instal·lats a Barcelona

Garantis per 10 anys

PREVIS REQUITS

Jaume SAURET 7, PELAYO, 7

seguir de la Comissió Esportiva de la Unió Velocipèdica la concessió especial que aquesta carrera, que està cridada a obtenir un gran èxit, no sigui puntuable per a l'ascens de categoria.

Ben segur que aquesta notícia serà acollida amb força entusiasme per tots els corredors de segona i tercera categoria i principiants, perquè és una prova més que podran afegir a la seva carrera de ciclistes, sense sumar cap punt a la seva fitxa del registre de la U. V. E.

El circuit escollit per a aquesta prova és el següent: sortida del local de la Unió Esportiva de Sans a les 7'30 del matí, cap a Coll-Blanc, Espiguens, Sant Feliu de Llobregat, Molins de Rei, Cervelló, Vallirana, Sant Pau d'Ordal, Vilafraña, Sant Pere de Ribes, Sitges, Garraf, Castelldefels, Gavà, Viladecans, Cornellà, Espiguens i Sans.

UNA CARRERA PER A NEOFITES

Per a celebrar el segon centenar de la publicació del Butlletí d'aquesta entitat, l'Sport Ciclista Català organitza per al dia 28 d'abril una carrera de neòfits. En aquesta carrera hi podran prendre part socis i no socis. El circuit serà el següent: local social, neutralitzats fins al carrer de Balmes, Pedralbes, Espiguens, Molins de Rei, Papiol, Rubí, Sant Cugat, Sardanyola, Coll de Montcada, Sant Andreu i local social, carrer de València, 364.

C. D. EUROPA

AVIS D'INTERES

Celebrant-se diumenge vinent al camp de Les Corts el partit Real Madrid-Europa, es prega als senyors socis que tenen localitats de propietat o abonament al nostre camp, que facin la mercè de passar per aquestes oficines a retirar les que els corresponen, des d'avui, dijous, fins dissabte, de deu del matí a una de la tarda, i de quatre a nou del vespre, ja que les que no hagin estat retirades hauran d'ésser posades a la venda.

CURSES DE CAVALLS

EL PROGRAMA DE DIUMENGE

Per a la tercera jornada de curses a l'Hipòdrom, s'ha confeccionat el següent programa:

Premi Luminaris. Militar-Handicap. 1.500 pessetes. 1.900 metres.

Dep. Central Remunta, Roches Rouges.

F. Jaquotot, La Rocosa.

S. Talavera, Chamberi.

J. Dornaleche, Vencèix.

Premi Foro. De venda. 2.000 pessetes. 1.500 metres.

S. Talavera, Chamberi, 6.000, 62 kg.

Marquès de Foronda, Ederra, 4.000, 59 kg.

V. i M. de la Cruz, Mousqueton II, 4.000, 59 kg.

E. Bertrand, Brownie, 4.000, 55 kg.

E. Bertrand, Little Horns, 6.000, 53 kg.

A. Abad, Sagunto, 2.000, 54 kg.

Maras Velasco, Aeride, 6.000, 51 kg.

Premi Josep. d'Espanya. Nacional. 5.000 pessetes. 2.000 metres.

Marquès de Amboage, Ingo, 60 kg.

Marquès de Amboage, Albeisa, 56 kg.

Marquès de Amboage, Gran Canària, 54.

Comte de la Cimet, Mar Chica, 56.

Marquès de Cabanes, Triana, 54.

Premi Berliet. Handicap. 2.500 pessetes. 2.200 metres.

Baró de Güell, Don Bruno.

V. i M. de la Cruz, Blue Eves.

Marquès de Amboage, Tatler.

E. Bertrand, Headline.

F. Coello, Mariani.

E. Lasheras, Brissemont.

Premi Tordera. Tanquer. 2.500 pessetes. 3.200 metres.

Comte de la Cimet, Penagos, 67 kg.

E. Bertrand, Wonderful, 66.

E. Bertrand, Reinos, 65.

Baró de Güell, Don Bruno, 65.

TENNIS

PARTITS D'ORIENTACIO

Avui a les pistes del Pompeia, començaran a jugar-se els partits d'orientació del grup A, per a formar l'equip de la Copa Davis.

Correspon jugar a Tejada contra Riera i a Juanico contra Puigmarí. Els partits començaran a les tres en punt.

Manca un mig oficial fuster. Manca un mig oficial vidrier. Presentar-se al magnífic del carrer de Lúria, 9, de 9 a 11.

AERONAUTICA

Els moments màxims de l'aviació

A la recerca de la "tenda roja"

SOBRE LA CONFUSIO INFERNAL DELS GLAÇOS

A partir d'aquí ens confiem a la brúixola: 59° exactes, vers la tenda dels naufragats, rellotge a la mà.

El nostre cor batega amb ritme accelerat, la nostra mirada s'estén escrutadora cap a la proa, els motors relenteixen, i l'hidroavió salvador s'abaixa lentament i guanya velocitat.

Segons els càlculs fetis amb la base de la posició assenyalada pels naufragats, la tenda s'havia d'aconseguir al dissetè minut de vol, a partir de la illa Foyn.

Passen deu minuts, després quinze, som al setzè, al dissetè minut, però res vivent no apareix damunt del glaç.

Enormes blocs, policromats i multiformes, darrera dels quals els reflexos solars produeixen ombres de tota classe, petits canals dispersos, d'ací d'allà, semblants a riols negres, i grans plaques molt blanques i brillants presenten als nostres ulls una confusió increïble.

De vegades creiem distingir la tenda, però en baixar ens adonem que és una ombra. Deu minuts, vint, vint-i-dos passen i encara no velem res.

El lloctinent Cagna, el mecànic Rampini, el radiotelegrafista Marsano i jo, igual que condemnats, obrim desmesuradament els ulls en tots sentits. Però on són els naufragats?

Llançem algunes crides radiotelegràfiques.

Cap resposta.

Fem mitja volta, dubtant d'haver seguit la direcció precisa, tement les desviacions sobtades de la brúixola, i començem a girar en totes direccions, molt baixos, per a descobrir un rastre de vida.

Maniobrant l'aparell, em dono compte que una força deriva ens porta cap a l'Est. Llavors fem una mesura de la desviació per mitjà d'una bomba de fum.

Després repremem la nostra cursa boja d'ací d'allà sobre l'infinit blanc dels glaços registrats. Però el descoratament ens envaeix, i els nostres esforços ens semblen inútils. Fa cinc hores que volem damunt del glaç, dues sobre la regió dels naufragats, sense que ens hagi estat possible de veure res.

Penso que és necessari estudiar un sistema de relació de manera que els mateixos naufragats ens guïin cap a la llur posició real, i decideixo deixar les exploracions per al dia següent.

A les 8'45 repremem el camí de tornada per la illa Foyn i després cap al cap Brunn.

Volem sempre molt baixos, per tal de descobrir l'altre grup de nau-

SOBRE LA TENDA ROJA

fragats que marxen cap al cap Nord, però no ens és possible de veure cap senyal d'éssers vivents.

A Beverly Sound baixem a flor d'aigua, per saludar el "Braganza" i els companys noruecs Larsen i Holm, els quals, amb un gran esperit d'humanitat, amb una gran experiència, treballen també en la descoberta dels naufragats. A les 11'50, després de set hores de vol fatigós, arribem a la Badia del Rei, les llàgrimes al cor i amb una lassitud increïble. Però el vol no ha estat inútil: ha servit d'excel·lent experiència damunt dels glaços, i a la nit al "Città di Milano", establim amb calma un programa de treball que haurà, sense cap dubte, de portar-nos a l'èxit.

Menestrestant, a la nit arriba un missatge de la tenda. Els naufragats han vist el nostre aparell, que ha arribat a dos quilòmetres, només, d'ells. Aquesta notícia ens omple de joia i d'esperança.

LA LLIÇA DE LA FALLIDA

Durant la nit del 19 de juny vam posar al seu punt la nostra estació de T. S. F. i vam fer algunes experiències de guiatge de l'avió en vol. Es tracta de guiar transmetent des de terra les ordres al pilot, i així, mentre el lloctinent Cagna pren alçada amb l'aparell, jo em quedo en el "Città di Milano", per assistir a l'experiència.

Experiència que no constitueix cap novetat, però que es fa per assajar la sensibilitat i les capacitats de recepció del radiotelegrafista i la velocitat de transmissió de les ordres al pilot.

Vosaltres sabreu molt bé que una estació de ràdio és un conjunt d'instruments perfectes que donen valuosos serveis a qui la utilitza; però si aquest conjunt no està integrat per l'habilitat del que se'n serveix devé una cosa morta, inútil.

Però havien escollit en la persona del sots-oficial Marsano l'home que reunia a les millors qualitats l'avantatge d'haver treballat amb Biagi, un dels naufragats de la "tenda roja", i que podia, per tant, rebre els senyals millor que ningú, en qualsevol condició de lloc i de temps.

L'experiència ens ha donat excel·lents resultats, i hem pogut veure, en aquesta nit del 19 de juny, com el nostre hidroavió canviava de ruta, d'alcària i de posició segons les ordres transmeses pel "Città di Milano".

Després, per a simplificar el treball dels radiotelegrafistes, es va establir un petit codi de senyals, per utilitzar quan l'hidroavió estarà en comunicació per T. S. F. amb la tenda. A les lletres de l'alfabet els donem la significació següent: D indica la dreta; S, l'esquerra; V, bona

ruta; R, fer mitja volta; una ebre de ratlles "esten sobre la vertical"; K, "llanceu el material". Els graus de la brúixola estaran indicats pels números d'1 a 9, significat cada un les desenes en lloc de les unitats.

Durant la nit les ordres són comunicades a la tenda roja; es recomana a l'operador Biagi d'estar molt atent i de donar les indicacions necessàries d'una manera ben precisa.

Una altra nit sense dormir. L'equip del "S-55" carrega la benzina i l'oli i examina els motors. A les 6'45 del 20 de juny, el "Savoia-55" surt per segona vegada de la Badia del Rei. Aquesta vegada, als visques dels que es queden, els aviadors responen amb un jurament: "O es trobaran els naufragats, o no es tornaran a la Badia del Rei".

La nostra decisió és neta, la nostra voluntat incommovible, i el nostre ardor sempre més viu.

SOBRE LA TENDA ROJA

Trobem els llocs sobrevolats el dia anterior. El panorama ens és familiar: només la sensació de solitud que ens havia envaït el jorn precedent ha desaparegut i ens sembla que volem a casa nostra.

Les illes dels Danesos i d'Amsterdam passen ràpidament, després trobem els glaços, trobem el cap Nord i les Set Illes, més endavant el cap Platen, la illa de Charles XII, i per fi el lloc de sortida per començar els senyals telegràfics. Som a la vertical de la illa Foyn a les nou, és a dir, després d'un vol de dues hores i quart. El temps és sempre clar, la visibilitat excel·lent i els glaços al mateix lloc, com el dia abans, immòbils i imposants, com bèsties salvatges a l'aguait, a punt de devorar-nos si ens arriquem a baixar.

L'alcària de vol baixa gradualment de 600 a 300, i després a 100 metres, i Marsano, molt calmos, comença a demanar la tenda roja.

Volem ja deu minuts en direcció 59°. Ningú respon, encara. Marsano s'inquieta i devé nerviós; Cagna l'assenyala amb la mà perquè prengui paciència: jo tremolo amb l'angoixa al cor; sé que els naufragats tenen un acumulador quasi descarrat, i penso que triguen a respondre per no gastar energia. Després em ve un dubte: si no s'aconsegueix la comunicació, caldrà recomençar sense resultat el treball del dia anterior?

Però a l'onze minut de vol a partir de Foyn els ulls de Marsano s'animen sobtadament de joia, i les seves mans gesticleuen a dreta i a esquerra.

Els naufragats han respost!

(Continuarà)

LA DONA, LA MODA I LA LLAB

Gèneres i colors

Per als vestits de tarda d'aquesta primavera hi ha molt bella setina, que generalment no es guarnixen amb altra cosa que amb una echarpe del mateix gènere. Es veuen tons suaus de préssec, rosa, rosa-gris i rosa-groc. També es veu el blau pervinca combinat amb blau fosc. Els setins es contrasten sovint a la moda medieval, usant el negre i el beige en grans taques, o bé tons foscos i tons clars del mateix color. Així, en un vestit de nit es combinen el negre i el groc suau, mig cos d'un color, així com un dels farvalans de la cua, i l'altre mig de l'altre.

El setí continua usant-se del dret i de l'inrevés en un sol vestit.

Per a la nit es veuen molts chiffons florjats en tons alegres i vius damunt un fons blanc. Porten falxes flotants i ribets al volt de les falldilles, i ales i capetes penjant de les espalles, i un parell de volants irregulars que cauen a cada costat en draperies. Hi ha una tendència, amb els gèneres estampats, a fer-hi aplicacions d'altres de llisos.

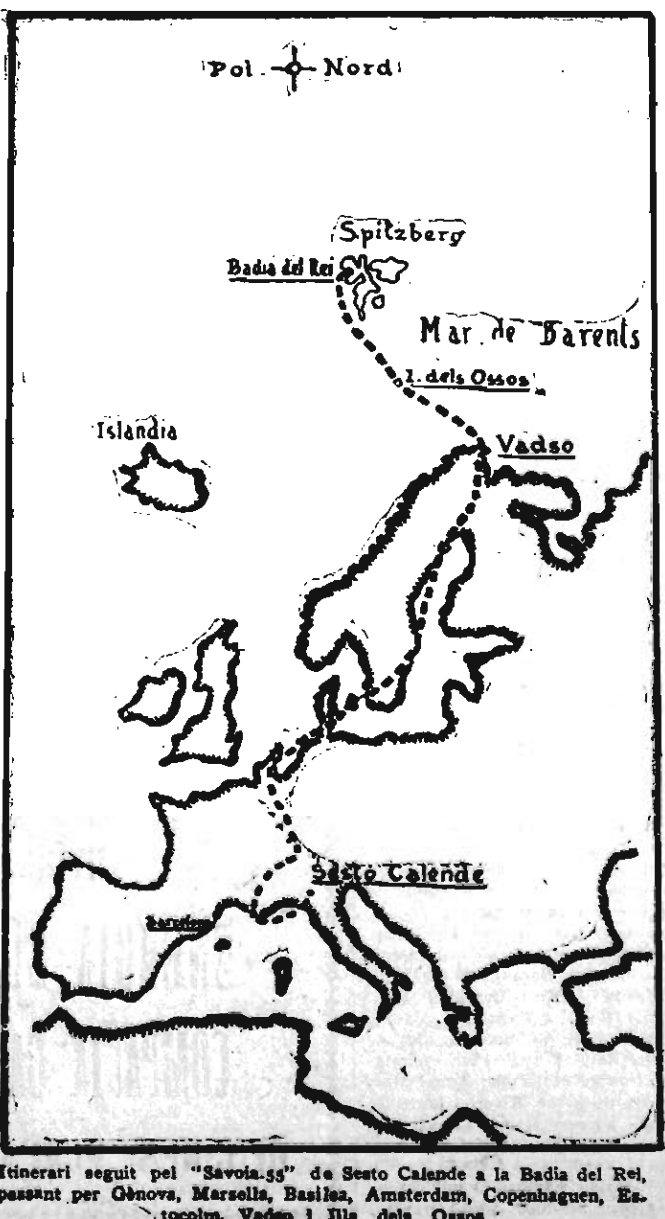
Els vestits de chiffon es presenten flotants, sense prescindir, no obstant, de les seves línies estrictes.

Les randes apareixen tant en els vestits de tarda com en els de la nit, i amb el vestit de blonda es veu també l'abricu.

Entre els gèneres més en voga aquest any hi ha el tafetà, crepé de llana, que és una mena de georgette de llana, i apareix en bells tons de vermell, crepé de Xina estampat, moisé, brocat i el setí el més brillant possible.

Per a vestits i abrics els tweeds estan molt de moda, flamango (una mescla de seda i seda artificial), diverses mescles de seda i llana, i gèneres que semblen alpaques molt fines.

Entre els colors s'han de notar: un verd molt clar, fresc i brillant, tons de marró, blau, i una colla de vermells subtils. Finalment, les mostres tendeixen, per una part, a ésser llargues amb perfils molt retallats, mentre que per un altre petites, i en forma de margaridetes i taquetes.



Itinerari seguit pel "Savoia-55" de Sesto Calende a la Badia del Rei, passant per Gènova, Marsella, Basilea, Amsterdam, Copenhaguen, Estocolm, Vadso i Illa dels Oossos.

"Diccionario ilustrado del Teatro español"

Aquests dies la premsa de Madrid ha parlat insistentment del "Diccionario ilustrado del teatro español", que començarà a veure la llum a quinquena.

Segons els nostres informes, l'enciclopèdia d'art dramàtic, no solament el teatre peninsular, sinó les diverses varietats lingüístiques, així tot el dels països de llengua espanyola, especialment el de l'Argentina.

El diccionari contindrà, en una forma pràctica i sintètica, tots els materials de consulta que puguin interessar en un moment donat, i des de tots els punts de vista, a tots aquells que d'una manera o altra tinguin relació amb la vida del teatre.

No hi seran inserits amb extensió altres judicis crítics que els de les obres, consagrades ja, unànimement, com a definitives i exemplars. En els altres casos el teatre de cada autor serà sintèticament analitzat en la seva biografia.

En el vocabulari hi seran recollides no solament aquelles paraules que tenen una significació literal i un concepte consagrat, sinó aquelles altres que constitueixen matisos o connotacions admeses per a l'ús. Hi serà així recollit el llenguatge tècnic i pintoresc, el coneixement científic i el concepte vulgaritzat.

El que diem bastarà, doncs, per a donar una idea de l'importància de l'obra. Cal afegir que vindrà a suplir una evident deficiència, puix que ni en castellà ni en català no hi ha ni un sol intent de catalogació dels múltiples coneixements que fan referència a la vida del teatre.

La competència del director general de la publicació, Rafael Marquina, és una garantia del seu èxit. La part de teatre català sabem que ha estat encarregada a Avell Artís, el qual ha donat proves amb els seus articles d'estar abundantment documentat en la matèria.

Per a un teatre francès d'amateurs

Aquests dies ha estat llançat el projecte, en vies d'execució, d'un teatre francès d'amateurs, patrocinat per l'Association amicale française, i dirigit per Barthélemy Pons, jove escriptor i crític teatral prou conegut en els ambients literaris i artístics.

Els directores i organitzadors del nou teatre es proposen que sigui no solament un mitjà de distracció, ans també un instrument de formació intel·lectual i de propaganda.

Els seus programes serien modestos, però de bon gust, i procurarien donar una idea justa del bon teatre actual de França.

Cal esperar, doncs, que la idea serà ben acollida, no solament per la col·lectivitat francesa de Barcelona, ans pels nombrosos amics amb què compta aquell país.

Intermedis

EL PREMI MIRADOR

D'"El Llampà, de Gandesa: "El novell, però experimentat setmanari "Mirador" oferí un premi de 2.000 pessetes a l'obra catalana estrenada la present temporada que obtingués més vots.

La votació tingué lloc als teatres Espanyol, Romea i Novetats, durant els primers entreactes de les funcions dels dies 23 nit i 24 tarda i nit.

Cada entrada etnia dret a un butlletí i, per tant, un vot. En la votació sembla que no hi hagué frens, i si hi hagué coaccions, foren amistoses.

A continuació donem el resultat de l'escrutini, detallant solament els vots obtinguts per la que guanyà el premi i la que anà en segon lloc.

I perquè cadascú pugui fer les consideracions i els comentaris que vulgui, i per a fer-ne alguns que no podem retindre'ns, donem també els vots obtinguts en diferents obres per teatre més o menys literari i aquell altre que fa temps que no menen del districte cinquè, nom que ara se li va canviant per teatre analfabet.

Espanyol:

"La florista de la Rambla", 766.
"Les llàgrimes d'Angelina", 62.
Teatre dit analfabet, 816.
Teatre dit literari, 256.
Nombre de votants, 1.096

Romea:

"La florista de la Rambla", 53.
"Les llàgrimes d'Angelina", 140.
Teatre dit analfabet, 144.
Teatre dit literari, 703.
Nombre de votants, 847.

Novetats:

"La florista de la Rambla", 30.
"Les llàgrimes d'Angelina", 579.
Teatre dit analfabet, 62.
Teatre dit literari, 1.271.
Nombre de votants, 1.333.

Total:

"La florista de la Rambla", 849.
"Les llàgrimes d'Angelina", 781.
Teatre dit analfabet, 1.042.
Teatre dit literari, 2.230.
Nombre de votants, 3.272.

Tal com es pot veure, gairebé tots els vots que obtingué "La florista de la Rambla" foren de concurrents a l'Espanyol.

Amb tot i emportar-se el premi una de les obres classificades dintre el gènere analfabet o districte V, pot servir de consol als contraris d'aquest gènere el fet que dels 3.272

vots emesos, 2.330 votaren obres del gènere anomenat literari.

Ara bé; el resultat d'aquest concurs pot ésser un bé per al nostre teatre o pot ésser un mal.

Es difícil profititzar. Pot ésser un esperó perquè augmenti la producció d'obres insubstancials, d'obres antiliteràries escrites únicament de cara al gros públic, utilitzant tots els procediments i trucs, siguin com siguin, per tal d'atraure aquest públic fàcil.

Però també podria donar lloc a que els autors que no estan barrejats amb les masses i el bon gust no es donessin de menys de mirar, encara que fos de reüll, un xic cap a la gent que omple el teatre, que és tal com, al nostre entendre, s'hauria de produir.

No som partidaris del teatre analfabet, però creiem que pervertir el bon gust; però creiem que es pot escriure de cara al públic, i fins exclusivament per al públic de galeria, tot i escrivint literàriament i sense fer ús i fins abus de grolleries. Encara més: creiem que precisament pensant amb aquest públic s'hauria d'escriure el més literàriament possible, per tal d'educar-lo, instruir-lo o almenys refinar poc a poc el seu gust.

L'art, la literatura i el bon gust són assenyalats igualment per tots els estaments, i es presten a totes les modalitats.

Tampoc som partidaris d'aquells literats o autors que pretenen i intenten escriure les seves obres d'esquena al públic. No. El que escriu per al públic ha de pensar forçosament amb ell. No per a donar-li gust rebaixant-se ells, com fan alguns, sotmetent-se als seus gustos poc refinats, sinó precisament per enlairar-lo, donant-li la impressió que l'autor s'adapta a ell, quan en realitat és el públic que va on vol l'autor.

Si altre no, el premi "Mirador" ha demostrat que la nostra gent s'apassiona pel teatre. Felicitem-lo i felicitem-nos tots els amants d'aquest art.

J. Rojals P.

NOTES OFICIOSES

NOVETATS

Invitat per l'empresari del Teatre Català Novetats senyor Josep Canals, pròximament vindrà a Barcelona, el dramaturg francès Jean Jacques Bernard, una de les figures de més relleu del teatre modern europeu.

L'obra de Jean Jacques Bernard es classifica en un lloc eminent. Ell ha aconseguit renovar un gènere teatral aparentment quotidià. El sistema estètic d'aquesta obra és d'una riquesa considerable.

En el teatre modern, Jean Jacques Bernard, pels seus propis mèrits, ha aconseguit situar-se en primer terme entre els noms més coneguts dels dramaturgs d'Europa.

Jean Jacques Bernard, donarà en l'escenari de Novetats, una conferència sobre el seu teatre i a continuació es representarà la seva obra "Le feu qui reprend mal", traduïda al català per l'il·lustrat comediògraf senyor J. Pous i Pagès, amb el títol d'"El foc que s'abraça malament".

La notícia de la conferència del celebrat comediògraf Jean Jacques Bernard a Novetats i l'estrena d'una obra seva ha despertat molt d'interès entre els nuclis artístics i als centres intel·lectuals de Barcelona.

HOMENATGE A JOSEP CLARAMUNT

Dimecres vinent, dia 1 de maig, l'aplaudit actor En Josep Claramunt celebrarà la seva anunciada funció d'honor i benefici al teatre Coliseum Pompeia, que per iniciativa de la Societat Cervantes es convertirà en un veritable homenatge a l'estrenable i modest director de la Companyia Claramunt-Adrià.

Formen el programa d'aquesta interessant festa la comèdia en dos actes "La leyenda del maseo", admirable creació de Josep Claramunt, i la comèdia de Santiago Rossinyol "La Verge de la Mar", una de les més ajustades interpretacions de la Companyia Claramunt-Adrià.

Santiago Rossinyol, adherint-se a tant just homenatge, assistirà a la representació, la qual cosa haïa promès també fer bon nombre d'escriptors i dramaturgs que s'han adherit a tan simpàtic acte.

APAT TIPIC A HONOR DELS AUTORS DE "LA COPLA ANDALUZA"

La Comissió organitzadora d'aquest homenatge tan merescut als senyors Quintero i Guillén pel triomf de la seva comèdia "La copla andaluza", ha quedat composta de la següent manera:

Santiago Rossinyol, Emili Junoy, Ferran Aceame, Francesc A. Díaz, Lluís Angulo, Barangó Solís, Lluís Capdevila, Eduard Carballo, Pelai Costa, Duran i Tortajada, Manuel Fernández de la Somera, Ricard Llahoz, Rafael López, Francesc Madrid, Conrad Maluenda, Angel Marsà, Martínez de Rivera, Martínez Tomás, Vicents Mauri, Valentí Moragues, Palau Gari, Rafael Salanova, Angel Samblancat, Eduard San Juan, Mateu Santos, Brauli Solsona, Genar Solsona, Joan Tomás i

Alfons Vidal i Planes, ja ha realitzat l'organització de l'acte, que promet ésser una festa cordialíssima i simpàtica, havent tingut molta cura que reunís les característiques d'una veritable reunió andalusina. "Cantaïres", "tocaïres", dones boniques... Cal afegir la simpatia dels homagiatjats, i l'èxit de la festa està descomptat. Se celebrarà, tal com ja s'ha dit, demà, divendres, a dos quarts de dues de la tarda, al restaurant La Pàtria, i les targetes, al preu d'onze pessetes, poden adquirir-se al teatre Victòria, Centre de Reporters, Centre de localitats de la plaça de Catalunya i a la Granja Royal Orient.

VICTORIA

L'empresa del teatre Victòria, desitjant correspondre d'alguna manera al creixent favor que el públic de Barcelona li dispensa emplenat el coliseu tantes vegades com representacions porta "La copla andaluza", anuncia per a avui, dijous, a la tarda, en la funció de moda, l'assistència dels seus i nenes de les escoles graduades del Parc, a les quals han invitat, i que observaran amb un benestar. Aquest simpàtic gest mereix l'elogi de tots els barcelonins.

De gran esdeveniment es pot qualificar el debut que es prepara per a dissabte. Josep Muñoz (Peña, fill) està considerat com una de les més brillants estrelles del cant flamenc. Aquest és aquest un element de tant de prestigi dins del gènere que farà desfilir per aquest afortunat teatre tot Barcelona.

Continua l'èxit de "La copla andaluza", que amb la seva estrena ha marcat una data gloriosa del teatre espanyol.

ROMEA

El benefici de Pius Daví

Promet ésser un veritable esdeveniment la funció de demà, divendres, a vespre, a benefici del primer actor i director de la companyia del Romea, Pius Daví, el depurat treball artístic del qual li han conquistat en poc temps l'afecte i la devoció del públic català.

GOYA

Vianor, l'insuperable intèrpret de les més famoses estrelles, l'artista genial en el seu difícil gènere, celebrà demà, dijous, a la nit, la seva funció de benefici i comiat en aquest elegant teatre, per haver de complir altres compromisos fora de Barcelona.

APOL

Avui dijous, se celebraran dues grans funcions a honor de l'insigne compositor Jesús Guridi, amb motiu del seu grandios exit "La Meiga". A la tarda es representarà l'estupenda obra "El caserio", sublim creació de l'eminent cantant Frederic Cavaller.

Gaietà Penàlver, el colossal tenor, que estrenà l'obra a Madrid, cantarà "El caserio" per primera vegada a Barcelona.

Al castell del vespre figurarà el formidable èxit "La Meiga", que cada nova representació constitueix un fenomenal triomf per als celebrats artistes Empar Romo, Empar Alarcón, Empar Saus, Frederic Cavaller, Gaietà Penàlver, Pere Segura i V. Ruiz París.

L'eminent mestre director Francesc Palos, al davant de l'estupenda orquestra formada per quaranta professors del Sindicat Musical de Catalunya, són aplaudits pel seu magistral treball en totes les formoses pàgines de "La Meiga", i sobretot en el famós "Intermezzo Musical", del segon acte.

La funció d'aquest vespre és a benefici de la Germandat i de la Caixa de Velles i Invalides de la Unió Obrera del Ram del Sucre.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Molt més tenint en compte l'èxit que suposa haver confeccionat un programa del qual forma part la celebrada obra de l'immortal Guridi "Jesús que terra", i l'aplaudit sàmet de Santiago Rossinyol. "Bataucos en Comandita", la molt de temps no representada i de les quals en fa una veritable creació el beneficiat.

Amb motiu d'aquesta funció es deixarà de representar la sensacional obra "El procés de Mary Dugan", que els altres dies de la setmana emplena el teatre.

En canvi, dissabte a la tarda es donarà una representació extraordinària d'aquesta obra.

LA FESTA DEL PRIMER DE MAIG

El governador ha rebut instruccions del Govern referents a la festa del primer de maig. Són les següents:

Es garantirà la llibertat del treball. No es permetran manifestacions, mitjans ni actes públics de propaganda.

Només es podran reunir els obrers en locals tancats i exclusivament per a socis.

Les conclusions aprovades podran ésser lliurades al governador per una comissió composta de quatre o sis individus.

Antoni Sala diu que si, que l'esperit de ressò i d'admissió automàtica de les valors que venien acreditades d'Europa, ja s'ha acabat. Els Estats Units tenen un sentit crític i el volen fer prevaldre. Serà o no serà l'hegemonia econòmica el que haurà portat a voler independitzar-se en el corrent de les valoracions de l'esperit, però el fet és que un músic o un pintor que vingut acreditat de París, no en té prou amb aquest reclam. Per assegurar el seu triomf cal que passi per l'acceptació de la crítica del país, l'esforç de la qual és demostrar que s'exerceix com una funció autòctona.

Antoni Sala està content del seu èxit en el Tow-Hall. Aquest èxit el proclamen una munió de diaris i revistes amb notes, retrats i comentaris de tots els gèneres. Hagué de tocar quatre peces fora de programa i la gent encara no es moria. Una de les coses més celebrades fou la sonata "Porpora", que l'obligà a aixecar-se repetides vegades per regalar l'ovació. Després del concert es trobà que el salutarren gent absolutament insospitada. La senyora Casals el felicità en català.

—Us agrada viure a Nova York? —demaneu—

—Sí; hi he trobat molta simpatia i no solament en el que podrien dir-ne aspecte artístic, sinó en el personal. Hi treballa molt a gust; he tingut ocasió de fer quartets amb Heifetz i trios amb el violonista Micha Eluan — el qual ha estat darrerament a València — i amb el pianista Orlof. M'he trobat en un centre de grans artistes i m'hi sento força bé.

Després parla de la vida extraordinària de la populosa ciutat, de la sensació de grandesa que s'hi respira, de com un home s'hi sent com una formiga i de l'atracció irresistible a vèncer tot el que hi ha d'imponent, de ferros i de multitud, per poder treure el cap per un indret qualsevol d'aquella llosa que sembla impenetrable.

—I fa molt temps que coneixeu Nova York?

—En realitat, no. Durant la guerra de París vaig passar a Long-Island, població que es troba a uns 100 quilòmetres de Nova York. Allí, durant tres anys, vaig dedicar-me a la cria de porcs i de gallines. Després vaig comprar uns terrenys amb alguna abundància i hi vaig establir una maquinària per a serrar arbres. Jo feia tot això per esperit d'empresa, però sense cap experiència. Després vaig anar a Berlín. Un cop acabada la guerra vaig començar seriosament a preocupar-me del violoncel. Es comprèn que jo hagués fet l'aventura de Long-Island, perquè a mi la vida del camp m'ha agradat sempre. Després dels concerts m'encisa de passar una temporada a l'aire lliure... Ara, però, no puc tant. Aquest concert darrer a Nova York m'ha lligat molt. Sembla que imprimirà un altre caràcter a la meua vida. Estic contractat per a l'any que ve a la mateixa ciutat, per l'empresari R. E. Johnston. D'aquí a pocs dies he d'anar a Lon-

ció de benefici i comiat en aquest elegant teatre, per haver de complir altres compromisos fora de Barcelona.

A honor seu ha estat combinat per a la Cita l'únic programa extraordinari de funcions, en el qual actuaran, altra homagiatjats, que lluirà riquíssimes "toilettes", interpretant el millor dels seus colossals repertoris, la notable troupe de balls internacionals Jassevitch, l'humorista Delacé, el ventríloc Llovet, la formosa ballarina Dora del Monte, l'il·lusionista The Great Boschi, el gran saltador excèntric Raglan, el notable gaiter Jove Jesús Oller, el qual recitarà diverses poesies, els elegants dansarins clàssics Yasmine and Kelly i Mimosa, la bella i genial estilista de tangos.

Divendres, a la tarda, tindrà lloc el sensacional debut de l'espectacle típic cubà Kaleida, atracció nova a Barcelona i que segurament assolirà un gran èxit per estar integrada pels quatre "asos" tropicals Urbana Troche, la negra sense rival en la rumba cubana; Ester Fernández, cancionista i ballarina típica; Sairo Desval, formidable negre còmic, i Elies Pierre, colossal campió dels balls exòtics i americans.

LA FESTA DEL PRIMER DE MAIG

El governador ha rebut instruccions del Govern referents a la festa del primer de maig. Són les següents:

Es garantirà la llibertat del treball. No es permetran manifestacions, mitjans ni actes públics de propaganda.

Només es podran reunir els obrers en locals tancats i exclusivament per a socis.

Les conclusions aprovades podran ésser lliurades al governador per una comissió composta de quatre o sis individus.

Antoni Sala diu que si, que l'esperit de ressò i d'admissió automàtica de les valors que venien acreditades d'Europa, ja s'ha acabat. Els Estats Units tenen un sentit crític i el volen fer prevaldre. Serà o no serà l'hegemonia econòmica el que haurà portat a voler independitzar-se en el corrent de les valoracions de l'esperit, però el fet és que un músic o un pintor que vingut acreditat de París, no en té prou amb aquest reclam. Per assegurar el seu triomf cal que passi per l'acceptació de la crítica del país, l'esforç de la qual és demostrar que s'exerceix com una funció autòctona.

Antoni Sala està content del seu èxit en el Tow-Hall. Aquest èxit el proclamen una munió de diaris i revistes amb notes, retrats i comentaris de tots els gèneres. Hagué de tocar quatre peces fora de programa i la gent encara no es moria. Una de les coses més celebrades fou la sonata "Porpora", que l'obligà a aixecar-se repetides vegades per regalar l'ovació. Després del concert es trobà que el salutarren gent absolutament insospitada. La senyora Casals el felicità en català.

—Us agrada viure a Nova York? —demaneu—

—Sí; hi he trobat molta simpatia i no solament en el que podrien dir-ne aspecte artístic, sinó en el personal. Hi treballa molt a gust; he tingut ocasió de fer quartets amb Heifetz i trios amb el violonista Micha Eluan — el qual ha estat darrerament a València — i amb el pianista Orlof. M'he trobat en un centre de grans artistes i m'hi sento força bé.

Després parla de la vida extraordinària de la populosa ciutat, de la sensació de grandesa que s'hi respira, de com un home s'hi sent com una formiga i de l'atracció irresistible a vèncer tot el que hi ha d'imponent, de ferros i de multitud, per poder treure el cap per un indret qualsevol d'aquella llosa que sembla impenetrable.

—I fa molt temps que coneixeu Nova York?

—En realitat, no. Durant la guerra de París vaig passar a Long-Island, població que es troba a uns 100 quilòmetres de Nova York. Allí, durant tres anys, vaig dedicar-me a la cria de porcs i de gallines. Després vaig comprar uns terrenys amb alguna abundància i hi vaig establir una maquinària per a serrar arbres. Jo feia tot això per esperit d'empresa, però sense cap experiència. Després vaig anar a Berlín. Un cop acabada la guerra vaig començar seriosament a preocupar-me del violoncel. Es comprèn que jo hagués fet l'aventura de Long-Island, perquè a mi la vida del camp m'ha agradat sempre. Després dels concerts m'encisa de passar una temporada a l'aire lliure... Ara, però, no puc tant. Aquest concert darrer a Nova York m'ha lligat molt. Sembla que imprimirà un altre caràcter a la meua vida. Estic contractat per a l'any que ve a la mateixa ciutat, per l'empresari R. E. Johnston. D'aquí a pocs dies he d'anar a Lon-

LA MUSICA

Antoni Sala després del seu darrer concert en el Tow Hall de Nova York

Els nostres diaris, aquests darrers dies, han reproduït els elogis que la crítica musical nordamericana ha dedicat al violoncel·lista Antoni Sala amb motiu del seu concert celebrat, ara de poc, al Tow-Hall de Nova York.

Antoni Sala, actualment es troba a París, on ha vingut per passar uns dies abans d'anar a Anglaterra i més tard a Barcelona, per restar unes setmanes al costat de la seva família.

Nosaltres l'hem trobat en un apartament confortable del Boulevard de Montparnasse, nallat, ample d'espalltes, bru i amb una taca negra sota el nas, curta i prima com una mosca encallada.

Amb una mobilitat sorollosa ens porta a un salónet bla, tintificat de llums baixes i de catifes peludes. Allí saludem una dama i dos cavallers, alts, rossos, nets, que seuen tranquil·lament vora la grisa balconada oberta sobre el tràfic del Boulevard.

Són dos quarts de cinc de la tarda i aviat el te dibuixa uns vagues fumeroles que semblen cixides de les mans.

Antoni Sala va de l'un costat a l'altre del saló, parlant, ara en anglès, ara en català, i remenant fotografies i fulles de magazine.

Nosaltres ens en trobem les mans plenes sense adonar-nos-en. Són unes fotografies petites, matisades, amb tot d'escenes ingènues de vaixell i de geomètriques carcasses de rascacels.

El rascacels sempre ens ha fet una impressió freda i magra d'esquelet; tanta simetria lliça taladrada per les petites buïdors de les finestres, ens ha fet pensar sovint en els embalsams descarnats i hieràtics de certes espècies antidiuianes que de tant en tant trobem en els museus o en els gravats de les Històries Naturals amb un home al costat per establir una escala comparativa. I d'idea en idea hem arribat més d'un cop a la conclusió de si aquella gent que s'afana del sentit primitiu d'aquestes construccions és prou àgil per a considerar el fons immaterial de certes floracions de la ment o de la sensibilitat que són la victòria distintiva de l'antic continent.

Antoni Sala diu que sí, que l'esperit de ressò i d'admissió automàtica de les valors que venien acreditades d'Europa, ja s'ha acabat. Els Estats Units tenen un sentit crític i el volen fer prevaldre. Serà o no serà l'hegemonia econòmica el que haurà portat a voler independitzar-se en el corrent de les valoracions de l'esperit, però el fet és que un músic o un pintor que vingut acreditat de París, no en té prou amb aquest reclam. Per assegurar el seu triomf cal que passi per l'acceptació de la crítica del país, l'esforç de la qual és demostrar que s'exerceix com una funció autòctona.

Antoni Sala està content del seu èxit en el Tow-Hall. Aquest èxit el proclamen una munió de diaris i revistes amb notes, retrats i comentaris de tots els gèneres. Hagué de tocar quatre peces fora de programa i la gent encara no es moria. Una de les coses més celebrades fou la sonata "Porpora", que l'obligà a aixecar-se repetides vegades per regalar l'ovació. Després del concert es trobà que el salutarren gent absolutament insospitada. La senyora Casals el felicità en català.

—Us agrada viure a Nova York? —demaneu—

—Sí; hi he trobat molta simpatia i no solament en el que podrien dir-ne aspecte artístic, sinó en el personal. Hi treballa molt a gust; he tingut ocasió de fer quartets amb Heifetz i trios amb el violonista Micha Eluan — el qual ha estat darrerament a València — i amb el pianista Orlof. M'he trobat en un centre de grans artistes i m'hi sento força bé.

Després parla de la vida extraordinària de la populosa ciutat, de la sensació de grandesa que s'hi respira, de com un home s'hi sent com una formiga i de l'atracció irresistible a vèncer tot el que hi ha d'imponent, de ferros i de multitud, per poder treure el cap per un indret qualsevol d'aquella llosa que sembla impenetrable.

—I fa molt temps que coneixeu Nova York?

—En realitat, no. Durant la guerra de París vaig passar a Long-Island, població que es troba a uns 100 quilòmetres de Nova York. Allí, durant tres anys, vaig dedicar-me a la cria de porcs i de gallines. Després vaig comprar uns terrenys amb alguna abundància i hi vaig establir una maquinària per a serrar arbres. Jo feia tot això per esperit d'empresa, però sense cap experiència. Després vaig anar a Berlín. Un cop acabada la guerra vaig començar seriosament a preocupar-me del violoncel. Es comprèn que jo hagués fet l'aventura de Long-Island, perquè a mi la vida del camp m'ha agradat sempre. Després dels concerts m'encisa de passar una temporada a l'aire lliure... Ara, però, no puc tant. Aquest concert darrer a Nova York m'ha lligat molt. Sembla que imprimirà un altre caràcter a la meua vida. Estic contractat per a l'any que ve a la mateixa ciutat, per l'empresari R. E. Johnston. D'aquí a pocs dies he d'anar a Lon-

NOTES OFICIOSES

BLANCA SELVA I JOAN MASSIA

Aquests eminents artistes han assolit un èxit decisiu en els concerts donats a Bilbao darrerament. Obtingueren un magnífic acolliment les obres de Blacafort, Mompou, Garreta i Blanca Selva, que es donaven a conèixer, el mateix que les grans Sonates de Bach i de Beethoven.

Per al curs vinent se'ls ha proposat l'audició integral de les sonates de Bach per a piano i violí.

NOVA OPERETA CATALANA

Tenim bones referències que aviat es posarà en escena en un dels primers teatres d'aquesta ciutat una opereta catalana en tres actes titulada "La Baronesa de Pontalba", obra d'inspiradíssima partitura, deguda a la plom del mestre Quintana i el llibret de la qual és d'un jove autor vigatà. Actualment s'estan activant els preparatius per als assaigs de l'esmentada obra, l'estrena de la qual anirà a càrrec de la companyia que dirigeix el primer actor Francesc Vidal; els protagonistes de la qual els encarna el tenor Enric Albert, el qual assolí tants èxits en les darreres temporades d'òpera al Teatre del Bosc, i la primera òpera Josefina Tormo. Completaran les parts principals altres cantants i actors de força popularitat entre nosaltres.

SALA MONTSERRAT

(Rivadeneyra, 4, pral.) El vinent dissabte, a les deu de la vetlla, tindrà lloc el concert organitzat per la Unió d'Escolans de Montserrat, a càrrec del soci Josep

El liri de la vall" d'H. de Balzac, traducció d'Alfons Maseras

per Domènec Guansé

En bona ocasió es posen les nostres editorials a editar Balzac en català. A França, en les recents dècades, sobre la novel·la, hom ha tingut un insistent retorn a Balzac, per a entortir-la, per a alliberar-la, sobretot de les seves desviacions poètiques, dels anàlisis purament subjectius. Hom ha ofert el Balzac de les obres cabdals, no solament com a models per a la imitació de personatges, per a la invenció de fets i observació de la vida, sinó com a models d'estil, de prosa novel·listica.

El cert és que tot el mal i tot el bé que hom digui de Balzac, pot justificar-se sempre. La literatura francesa no ha produït cap altre novel·lista, cap altre escriptor més desgalat, cap altre i és ingenu; és un observador profund de l'ànima i de la societat, i és fulloness, absurd i melodramàtic. Té un estil just, tallant, d'una previsió esbaldadora, i una prosa pretensiosa, d'un verbaument empíric i pedant. L'únic que sempre igualment admirable és el, és la seva força, la seva potència creadora.

Aquestes desigualtats de la seva obra, no constitueixen cap secret psicològic. Tots els crítics que l'han estudiat han pogut explicar-se la raó. La seva vida, el seu mètode de treball, els seus mètodes d'origen literari són la causa.

El origen de la novel·la balzacaiana són fixats en els novel·listes populars i en els autors de melòdrames de l'època de la Revolució; és a dir, del moment en què França, estirant-se d'una democràcia, comença a sentir la necessitat d'una literatura popular. Un patètic brutal, una comicitat tavernària, un sentimentalisme ploraner, però una acció viva i impressionant, són les característiques d'aquesta literatura.

Tanmateix, més encara que aquells escriptors francesos, els quals en el seu seguiren la tradició dels Le Sage i dels Prevost, eliminant tot el que aquests tenien de poesia i de bellesa literària, és en les traduccions dels novel·listes populars anglesos, de trama més impressionant, més complicada, on cal trobar les arrels de l'obra de Balzac. La influència d'aquests novel·listes, però, no és solament sobre Balzac que és sentit-se. És també sobre Victor Hugo, sobre Merimé, sobre George Sand. "Quan els nostres romànics — escriu un crític francès — creuen imitar Shakespeare, és molt sovint Lewis, Maupassant, o R. L. Stevenson, qui imiten."

Tals són les fonts de les primeres obres de Balzac, signades moltes d'elles amb pseudònim. Però Balzac, més conscient d'ell mateix, va cercar-se mestres més prestigiosos, és encara en la literatura anglesa on els trobarà. Walter Scott, Goldsmith, Sterne, Fenimore Cooper, són els autors més insistentment assenyalats en parlar de les seves influències; dels quals autors el propi Balzac parla més sovint en la seva correspondència. D'ací potser que la seva obra, tan complexa i tan variada, ens sembli, enmig de la profunda literatura romàntica francesa del seu temps, una muntanya solitària, sense precedents i sense solucions de continuïtat ben vertebres.

La seva vida de treball és constantment la d'un forçat de les lletres. Hom ha volgut comparar-la a una mena de pessebre ininterromput. Ho és la seva vida i ho és la seva obra. Empès per la seva continuïtat necessitat de diners, pels seus deutes, pels seus compromisos, treballa duras dies i dies disset i divuit hores seguides. S'alimenta només, durant les hores de treball, amb una tassa de cafè. La seva tassa és gastada al llac on repòs el traç per fer trepidar ràpidament la seva ploma. Sota el pes continuat del seu cos els cadavres es descomponen.

Enmig d'aquesta febre de treball, la resta, però, temps per a observar la vida. Per ésser, amb Molière i La Bruyère, el més profund costumista del seu país. Basta conèixer una mica la seva vida per veure com ha hagut de tractar i d'intervenir amb gent de tota condició; com ha hagut de travessar i de veure ràpidament molts i diversos països. Ha observat, però, tan ràpidament, tan febrament, com ha escrit. Els seus biògrafs diuen que observava, conèixer, ha estat per a ell una passió. En les seves obres no hi pany mai el document viu, ni el document literari o científic. Però tot assumit sempre amb la mateixa rapidesa, amb el mateix ímpetu. Un cop d'ull genial li bastava. El creia que el novel·lista ha d'ésser dotat d'una mena de doble vista penetrant, per arribar al fons de les ànimes i descompondre els secrets.

Es per això que en la seva obra hi podrien personatges de tan diverses condicions. La seva glòria — la glòria que mai no li ha estat regada — és la d'haver engrandit el cercle de la novel·la. El món dels secrets, amb les seves ambicions i les seves corrupcions, tots els problemes, tots els vicis de la vida moderna hi són estudiats, o almenys plantejats.

La canvi, la passió amorosa ha

tingut en Balzac un pintor mediocre. En mig de la seva febre, de la seva potència creadora, Balzac era mancat de delicadesa i de sensibilitat. Per això sobta una mica que la primera obra de Balzac triada per la biblioteca "A tot vent" sigui "El liri de la vall", una de les poques novel·les d'amor que ha escrit Balzac. És que hom ha volgut retrar una mena d'homenatge a la seva vida, en traduir una de les obres en les quals Balzac fa més autobiografia? Hom ha observat que en aquesta obra, escrita en primera persona, Balzac empra el mateix lèxic de les seves lletres d'amor. Hom ha comprovat que els inicis del romàntic enamorament del seu protagonista són els mateixos d'un dels amors als quals Balzac fou més fidel. Hom ha comparat — i no vanament — les heroïnes del llibre a les dues amantes de Balzac que més influència van tenir en la seva vida.

Altament, d'"El liri de la vall" Balzac volgué fer-ne la seva obra més perfecta quant a estil. I és prou sabut que mai Balzac no escrivia amb un èmfasi tan enutjós com quan es proposava escriure bé. Ultra això, Balzac no té en la seva gaire sensibles a la bellesa de la natura, i les constants descripcions de paisatges que hi ha en l'obra la fan inútilment feixuga.

Tanmateix, Balzac no pot deixar d'ésser constantment Balzac (Quin conèixer tan profund del cor humà, dels ressorts que mouen la societat, de les seves vanitats i de les seves febleses no trobem en les cartes delicioses i penetrants de les protagonistes! Quina emoció, quin patètic més profund, més veritable no trobem també en les darreres pàgines del llibre!

Per trobar-se amb aquestes pàgines, val ben bé la pena d'empassar-se'n d'altres, en les quals l'esforç de Balzac per ésser poeta no fa més que posar de relleu la seva manca de gust, de sensibilitat i de tacte.

Alfons Maseras ha aconseguit la seva tasca de traductor amb una absoluta fidelitat a la lletra i a l'esperit de l'obra.

Crònica occitana

Nostre prefat d'ara...
Ens plaia de reproduir aquest article que signa J. P. Regis al setmanari OC, de Tolosa (número 3), on hom exposa amb gran lucidesa la tasca que es proposen de realitzar els occitanistes meridionals.

"Se cada hora ha son treball, cada generacion ha son obra. Cal socsar en açò e se dire que es sonca d'aquí que sortirà la Renaissance occitana. Nostre posicion davant lo pastis felibrenc n'ha pas d'autra rason que la fe dias ço que hi ha hajut, hi ha e hi haurà de sempre verdatierament verdatier. E lo que sap veire que lo costat humoresc o res que un esperit truandier que pensa sols a desaparicir en guisa de bestia, aqel engañon.

"Cal poiria, se los coneix com cal, desquitar l'obra e lo hany del primer felibridge? Digús. En mai de l'obra meravilhosa de qualques uns d'aquels trobaires capdavaniers, ha lo merit, lo gran merit d'haver reviscolat la lenga e d'haver organistat sobre la realitat poderosa de l'unitat de la parladura e l'ufanós estrambord poetic del moment, l'unitat de l'obra a complir dins totas las terras occitanas.

No és pas doncs ni a l'eime felibrenc ni a sos autors que no'm prenem: és als que han demingat aqueta obra e que han finit per ne far que un tros d'usina poetica que no ha de poe que lo nom rem's cap de valor.

Si en guisa d'acab cada felibre ten, com qualques uns va fant, d'acabar la mission que los fondadors los han legado, de furgonar a través lo passat historic d'Occitania per conèixer melhor e aimar encara mai lor patria, durubant las arxivas que esperen sonca la tenguuda dels caçaires per los balhar lor ric patrimoni terraire que encloausan, que han gardat preciosament, lo felibridge d'ara siega dins lo dret camin que cal que siega la generacion occitana d'aquí, e que ha dubert lo gran iniciator de Malhana, que apilá, com tots los precursors gigants, l'eime d'un ordre novel, l'obra rodollesca de tot un revicolament, de tota una renaissance.

La menuda disputa d'aquí al torn d'una grafia mai o menhs cloquiesca no menarà enloc ni donarà res de profitabile. Risca d'enganyar mai prigon encara las separacions e las discaritats que cal far abolir.

Virem-nos cal al passat. Agatzem-lo. Tirem de cada arxiva occitana, desostrem, com han desenterrat la poesia trobadorenca, los mila e milant documents que hi dorman, los libras, las relacions, tots los textes enfins a qui digús pensa, que digús ha jamai mençonat. Veirem com se quilarà davans nautres, en mai de nostra historia que nos revelarà nostra personalitat moral e li signe de nostre hurbs avvenir, la veritat gramatical que nos fa encara luxar entre nautres per res.

Cal remontar los segles, cal despassar lo temps on nostra lenga s'embrinava en patetescs que plan monde voldrian conservar amor que lo parlar de lor vilatge lor sembla valer mai que lo del vilatge a costat. Cal remontar pus lèu per trobar la dots que balharà jovevça novela a nostra

lenga maire, la d'antan, e la de deman, que es estada unificada e que hi tornarà.

Si açò fa lo felibridge treballarà amb profit per tres causas:

per la poesia amor que plantant boles al torn d'ela, limitarà la produccion poetica a la d'aquels esperits dotats que seran pas enganyats per una falsa vocacion;

per la historia, enriquida de l'abondante aportacion que cal esperar;

per la filologia... sens disputes.

Podem estre segurs que, d'ultra-tomba, Mistral e los amics de Pont Segunha veiran aquela nova espelida del felibridge com l'homenatge e la fidelitat la mai gran a lor remembrança.

OC, que se sap en la blosa linha de lor pensament, farà de plaça en sas pajas per l'obra de tots los que a través la gran Occitania han a cor de far prodel als que volon acomplir aquel prefatx."

Textos antics...

Es lloble l'espai que els occitanistes destinen a reproduir textos vells de les diverses regions occitanes "amb el fi — diuen — de retrobar la unitat de la lengua comuna". El número 3 d'OC reproduch un text bearnés del segle XVII. Lo llibre feia contra Mossenyor de Coarrase, amb una letra signada a Pamplona el 3 de febrer de 1504 pels reis Joan i Catalina. Creiem que els lectors catalans llegiran amb fòrta emoció aquest text escrit en una regió tan llunyana de Catalunya com és el Bearn (la meitat del qual és País Basc).

Qui no creu que és un text català?

"Per què a vós, molt noble et prepotent, senyor, Mossenhor lo senescal de Bearn, (eta) vostre honorable et precidiale cort clarament appare que los procuraires generaus seus serelissims Rei et Regina, senhors de Bearn, han justament, sancta et deguda, et per causa leguda et deguda, ega han fait citar et ajornar lo noble En Gaston de Foix, senhor de Coarrase per seis begudes; et car no és comparit, tota la baronia de Coarrase deu estar metuda jus la man deus senhors Rei et Regina, et detenguda tant que sia vengut obediènt et hajit fermat a dret segon lo for et servansa deu present país et terra de Bearn; los dits procuraires ad aqueras fins et autres a los plus utiles et que parts de plus seran donradas, disent e dan com deus se sec:

I. Primo, disen que lo dit senhor de Coarrase és home fort maliciós et mal inventor, opressor de prauhe gent, cometedor et perpetrador de plurs autres excés, crims et delictes, juxte las causas juns escrites interpretadors et declaradors.

II. Et, per alguna sumpnaria declaracion deu execrables et facinorós crims et delictes cometuts et perpetrats per lo dit senhor de Coarrase. Disen los dits procuraires que, lo XXI jorn deu mes de juin, aneja muii navanta et tres, Arnaut d'Isest, filh natu et domiciliat deu loc de Nay, et propi subdit deus dits Rei et Regina, partient deu loc d'Igon enfora, passà au dit loc de Coarrase, et tirant vers lo dit loc de Nay, lo dit senhor de Coarrase tremet au darrer de lui VI o VII personatges, ausquaus mandà prencussen et capsonassen Arnaut d'Isest et Amengou d'Isest son filh; daguero estant advertit lo dit Arnaut et son filh, au rossiast qui havien, se n'irant fens la glisia deu dit loc, ont los dits messatgers deu dit senhor de Coarrase los toron et extremen fens la dita glisia lo dit roci, et aqet transportan au casteg de Coarrase, ont lo dit senhor de Coarrase lo prencó et recebó.

III. Item, disen los dits procuraires que, aquí medix, lo dit senhor de Coarrase mandà venir per davant lui Joan de Garra, baile per lasetes deu dit loc de Coarrase, au qual mandà que tot incontinent prencós los plus grans seps que fossen en lo dit loc de Coarrase, et aquets portás o fes portar fens la dita glisia deu dit loc, et aquí metós et fes meter lo dit Arnaut d'Isest e son dit filh, et los balhás bones guardas; lo qual baile així portó e fe portar los dits seps; aquero vident, lo dit Arnaut se salhi de la dita glisia, et aquí medix que lo fora de quera, lo dit baile, ab plurs autres sos complices, lo prencó et capcioná; et prè et capcionat lo mená au dit casteg de Coarrase; lo qual senhor de Coarrase així los prencó e de feit los fe meter au fons de la torr deu dit casteg.

IV. Item, disen los dits procuraires que après lo dit senhor de Coarrase fe menar per davant lui los dits Arnaut d'Isest et Menjon son filh, et aquí per via de feit condemná lo dit Arnaut d'Isest a cobrir las carres deu dit loc de Coarrase, deu dit casteg enfora, d'aquí a la glisia parroquial dequet, amb deus torxes alucades en sas maas, de cada sengles liures et mieja, et de feit aus deus deu dit Arnaut; aquí medix las mandà alucar et las fe balhar alucadas au dit Arnaut et las meter en sas maas, et mandà au dit baile que seguís au dit Arnaut d'aquí a la dita glisia, et aquí lo fes auferir las dites torxes, et cinquanta o sixanta homes, qui eren aquí, que fessen companhia au dit Arnaut; et aquero feit, lo retornassen au dit casteg; lo qual Arnaut, ab las dites dues torxes alucades en sas maas, se metó davant tots, au lloc de la dita carreta publica, se'n tirà en ta dita glisia, et lo dit baile et autres gentes après de lui usurpant la jurisdiction deus Reis, nostres sobirans senhors."

A nostres ben amats nostres procuraires de Bearn et casten de lor, Lo Rei et la Regina:

Procuraires, cum sabets, davant ares vos havem mandat que fessets persultes et diligences locant los excés, crims



et delictes que se dise estar cometuts per lo senhor de Coarrase, a l'encontre deu quan havem hagudes multiplicades complanhes et supplicacions; et no ha goaire n'havem de novet hagudes tocant los excés cometuts a la persona de Menjolet de Serramandant, et sus pena de suspension de gages, et de tant que doblats menha falhir vers nós, que postpauant tots autres aferes, fassats degudes poruitey et diligences a l'encontre deu dit de Coarrase, et fassent executar las provisions qui per la cor deu senescal seran autrejades tocant aquero aus jutges de la quoa expressament n'escrivem. Et au cas los dits jutges trobassets dilajants o recusans, nos en advertissis promptement; et entenem de deus jorns estar certificats de vostres dites diligences, et en assó no haze faulta.

Dades a Pamplona, lo illè jorn de feurer (1504).

Johan Catalina."

Informació catalana

*** La Ratlla...**
d'Alfons Maseras, acaba de sortir dins la magnifica Col·lecció de contes i novel·les de La Nova Revista. Es un conjunt de narracions (La Ratlla, A l'entorn del braser, La ventura escroçada, El foraster, Història del lladre, L'insult esclavatge, El cabaler, Fidelitat, El darrer somni, Dues solitàries, Sota el parall i El Torb), en les quals l'il·lustre novel·lista exercirà el seu mestratge reconegut. Preu: 4 pessetes.

*** Carmen,**
de Prosper Merimé, dins la Biblioteca Literària (Llibreria Catalana), i segons la versió catalana de Melior Font i Rosend Llates, assenyalat les belles directives de les nostres cases editores. Autors viats, bell format, noves cobertes, paper excel·lent... Carmen, a la qual acompanyen altres narracions de Merimé, mereix un acolliment excepcional del lector català. Preu: 3'50 pessetes.

*** Nostre Dona de Paris...**
de Victor Hugo, dins la col·lecció Les obres mestres de la novel·la (Llibreria Catalana, 1920), segons la traducció catalana de R. Folch i Copdevila, té un èxit de venda poc freqüent. Hom diria que el lector català ha pres consciència de l'enorme avantatge que representa el posseir una biblioteca de les obres mestres de la literatura mundial en la dolga llengua materna.

Nostre Dona de Paris, de bon format, té prop de 300 pàgines i es ven a 3'50 ptes. el volum.

Dins la mateixa col·lecció hom anuncia: El metge rural, de Balzac (traducció J. P. Puig); Ivanhoe, de Walter Scott (trad. C. A. Jordana); Els Miserables, de Victor Hugo (traducció R. Folch i Copdevila); La cabana de l'oncle Tom, de H. B. Stowe (traducció C. A. Jordana); El Comte de Monte-Cristo, d'A. Dumas (traducció J. P. Puig).

*** Bluff?**
Rebem per a la seva publicació la nota següent:

"El número de L'Amic de les Arts — Gasch, J. V. Foix, Dalí, Montanyà, Bufuel, Pèret, Bello — que acaba de sortir (número 1 de la segona època), ha venut la meitat de la seva edició en un sol dia."

*** Mirador...**
publica en el seu número 13, d'avui, el següent sumari:

La reunió de Ginebra: Tota una setmana parlant del desarmament, i tot ha estat debades. — Els dijous blancs: Projectes arquitectònics, per A. — Mirador indiscret. — "Gran Café Català", per Josep Maria Planes. —

Per què no voleu?, per C. A. Jordana. L'apertit: Els llibres i el bar, per Josep Maria de Segarra. — Pitarrà, per Francesc Pujols. — Ningú no vol or? — "Mirador" a París, per C. R. — Matchs de boxa, per Crisòstom Proudhon reactualitzat, X. — LES LLETRES I EL TEATRE: Lluisa, conte, per Rosend Llates. — Els llibres, per Just Cabot. — El prestatge de "Mirador". — La popularització del sobrerrealisme. — Els estrenes, per Manuel Bruent. — Els espectacles de Londres a vista d'ocell, per Edward Revue. — La Música: Els programes dels concerts d'orquestra, per Jaume Pahissa. — CINEMA I DISCOS: Climatologia moral, per Josep Palau. Del que és capaç Lon Chaney. — El supervisor. — Ernest Labitsch. — Ja ho sabeu... El darrer film de H. Breton. — Lilian Gish diu... Primera sessió de Cinema "Mirador". — Discos, per J. G. — DE LES ARTS: Exposició de projectes arquitectònics: Arquitectura nova, per Joan Sacs. — Els arquitectes joves (I), per Marius Gijreda.

Ecos, notes, caricatures...

***** El lector interel...**
"Sr. C. Varela.

Responen a una demanda vostra publicada dies enera a LA PUBLICITAT, he de dir-vos que entre els diversos Diccionaris i Gramàtiques de la llengua catalana que hi ha publicats, se m'acuden els següents, que podeu donar per ben recomanables:

Pompeu Fabra: "Gramàtica Catalana"; "Diccionari Ortogràfic"; "Gramàtica de la Llengua Catalana" (en castellà), i "Abrégé de Grammaire Catalane"; publicats els dos primers per l'Institut d'Estudis Catalans, el tercer per la Tipografia L'Avenc, i el darrer per la Société d'Éditions "Les Belles Lettres".

E. Vallès: "Diccionari català-castellà-francès". Editorial Pal·las. Corts Catalanes, 719.

Jeroni Marvà: "Exercicis de Gramàtica Catalana", que publica l'Editorial Barcino per petits volums, dels quals n'hi ha quatre d'apareguts.

De la mateixa Editorial Barcino hi ha "Ortografia Catalana", "Les principals faltes de Gramàtica" i "La conjugació dels verbs en català", de Pompeu Fabra.

Es complau a saludar-vos, M. Cases."

El trasllat d'unes locomotores a l'Exposició

Pel Marquès del Duero ha desfilat part del material ferroviari destinat a l'Exposició. A presenciar el pas dels combois per la línia fèrria estava provisionalment reunida cada vegada una gran garronada que seguia encuriosida les maniobres, les quals havien de fer-se, com és natural, amb molta calma. El remolc dels feixucs vagons-salons i de les locomotores ofería moltes dificultats. L'expectació era molt gran per veure, sobretot, la gran locomotora elèctrica, que ignorem si a hores que escrivim aquesta nota ja ha passat.

La màquina més antiga anava tota enfundada, qui sap si per a evitar que s'hi fiqués la pols, i com tots els seus companys d'Exposició, el seu pas era precedit per una brigada d'obrers, arbars, etc.

Les maniobres, com hem dit abans, s'han fet, forçat per les circumstàncies, amb molta lentitud, i això ha produït alguns transtorns per al tràfic de carretatges, car tots els carrers que desembocquen al Paral·lel estan tancats per la via, llevat de dos o tres "passos a nivell" que han quedat oberts.

El tramvia de la línia núm. 57 funciona per una sola via, produint els conseqüents transtorns.

Hom creu que avui quedará fot enllistit i que el trànsit quedará normalitzat.

Els vidres de Francesc Elies



El vidre, per ell sol, ja és una matèria simpàtica i agradable; encara més, naturalment, si l'acompanya una forma graciosa. La qualitat pròpia del vidre, afegida a la de l'esmal, quan aquest li és aplicat, havien d'enllaminar els artistes en l'elaboració de vidres esmatats, i en la renaxença dels bells oficis a Catalunya no podia mancar la de l'ofici del vidre, d'una tradició tan important entre nosaltres. A més a més, les dificultats de la tècnica sempre solen ésser una temptació, i en el vidre esmatat se n'han de vencer.

D'un temps ençà, doncs, en exposicions col·lectives o individuals, hem pogut veure vidres esmatats, obres d'un sol, artista i tècnic alhora, o bé de la col·laboració de l'un i de l'altre. En general, el que volia caracteritzar les peces exposades — sense aconseguir-ho sempre — era llur luxositat, el fet d'ésser peces més per a ésser col·locades en una vitrina que no pas destinades a una utilitat.

I potser era més urgent redimir els objectes corrents i usuals de la banalitat i mal gust de què eren, i són encara, víctimes; ennobilitar-los, les coses més insignificants.

En aquest sentit de lligar la bellesa i la utilitat ha orientat Francesc Elies la seva tasca d'esmatador de vidres.

I abans de passar endavant, donem, que potser no és prou present nom que potser no és prou present a la memòria dels lectors d'aquestes notes.

Francesc Elies no és un nou vingut en l'esmat de vidres, per bé que el seu nom no sigui conegut encara com es mereix, tot i haver exposat ja algunes mostres de les seves obres en sales barcelonines i de fora de Barcelona. Francesc Elies ha estat un mestre d'esmatadors sobre vidre, talment que molts d'aquests que actualment frueixen d'una justa fama, han estat ensinistrats en el secrets de la mulla i dels esmalts per aquest massa modest artista, conèixer també de la tècnica de la ceràmica, format en ambdós oficis per llargs anys de pràctica en centres importants de l'estranger.

En les arts aplicades — i, digui's el que es vulgui, també en les arts pures — la qüestió de la tècnica ocupa un lloc important. Cada matèria té les seves exigències, pròpies, defugir les quals o subjectar-se a d'altres pertanyents a matèries que no són la que es tracta, és en perjudici de l'obra. Hi ha una mena de domini de la tècnica, un inútil excés de traça, un virtuosisme mal esmerçat, consistent a no supeditar-se a les exigències pròpies de la matèria que es té entre mans; és a dir, a voler obtenir d'aquesta efectes que no li escauen. I, ben mirat, això no indica sinó un pseudodomini de la tècnica.

Per tenir en compte aquest principi elemental de les arts aplicades, per no respectar les qualitats de la matèria, deturpant-les o presant-n'hi d'altres, molts objectes resulten esguerrats. La coneixença superficial, qualificativament parlant, de l'ofici no és prou per a produir obres belles; cal atendre també les exigències decoratives de la matèria que es manipula. Així, per exemple, en el cas de l'ornamentació sobre vidre, s'ha de tenir en compte la transparència d'aquest, no aplicant-li un enfasce decoratiu, que és impropri i enllorigador, sinó motius simples, com més simples millor. Desgraciadament, hi ha decoradors de vidres que semblen haver-ho oblidat, i arriben a cobrir tota la superfície del vidre amb profusió de colorines, les quals, ultra ésser inapropiades, són d'un efecte decoratiu desagradable.

Lluny d'això, en els vidres de Francesc Elies, tant si la decoració és projectada per ell mateix, com si ho és d'algu altre, però sota les seves indicacions, és respectada aquella qualitat primordial del vidre, la transparència. Els motius ornamentals són els indispensables, per dir-ho així; la decoració és airejada i sobria; per això els seus vidres assoleixen el màxim d'efecte decoratiu amb una estricta limitació d'elements ornamentals i l'ús diari dels vidres d'Elies no comporta la fatiga que produeixen els objectes que podent ésser senzills són gratuïtament complicats.

En el curs d'aquestes notes hem aïllat el fet que els vidres de Francesc Elies eren destinats a l'ús corrent, i aquest és un punt sobre

el qual creiem que val la pena d'insistir.

La tendència majorment sagrada entre els decoradors de vidre, ha estat la de produir peces dites úniques, quan potser només portaven aquest qualificatiu per tal de justificar-ne el preu elevat. Des del moment que la decoració sobre vidre ha d'ésser feta a mà, cada peça és única, encara que reproduïxi un dibuix ja utilitzat per a una altra peça. Aquesta intervenció manual és la que dona la gràcia arreu on s'aplica, la que constitueix l'encís trobador en els objectes d'art popular.

Si l'autor ho hagués volgut, a molts dels vidres sortits del forn de Francesc Elies, hauria estat possible d'aplicar-los la menció de peça única, ja que hem vist obres per l'estil gratificades amb aquella pretensiosa qualificació. Però una honestat elemental li ho impedia, i també la seva intenció d'enfocar la producció de vidres esmatats cap a un caire dígnem-ne industrial, no dedicant-se a les peces de vitrina que ni el seu mateix propietari no s'atreveix a tocar, sinó als objectes corrents que no falten a cap casa.

Apressem-nos a dir que això no desmereix en absolut la vàlua artística dels vidres de Francesc Elies, ans al contrari, com, més o menys mal explicat, hem deixat entendre més amunt, essent el vidre una de les matèries a les quals escau millor la simplicitat decorativa. Aquesta condició fa possible una difusió del vidre decorat sense perjudici de la seva bellesa; aquesta condició és la que el nostre artista, artista i tècnic alhora, ha sabut utilitzar amb els resultats tan reeixits que qualsevol pot comprovar.

JUST CABOT

EXPOSICIO DE FOTOGRAFIES

Es veu molt concorreguda l'Exposició de fotografies d'En J. Pla Janini, que té lloc actualment a l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya (duc de la Victòria, 14, principal), la qual es pot visitar tots els dies, de sis a nou del vespre.

A l'esmentada entitat s'han rebut les bases per al concurs de la Natura morta, organitzat per la Reial Societat Fotogràfica de Madrid, les quals són a la secretaria a disposició dels interessats.

EXPOSICIO MOMBRU

Per a dissabte vinent, dia 27, s'anuncia l'exposició del pintor Mombru. L'interès que ha motivat és justificadíssim. L'allunyament de Mombru és dels nostres Sales i els cada dia més rellevants dots que hom li reconeix fa que l'exposició Mombru sigui esperada amb tots els símptomes dels grans esdeveniments artístics.

HOMENATGE A J. MOMPOU

De l'èxit que Mompou ha aconseguit a l'exposició que té oberta a la Sala Parés n'ha sortit la iniciativa d'un homenatge que els seus amics i admiradors li ofereixen dissabte vinent, dia 27, a les nou del vespre, al Restaurant Níce. Els tiquets per a l'assistència al sopar poden adquirir-se a la Sala Parés (Petrinet, 1), Reial Círcol Artístic, Círcol de Sant Lluç i a "Mirador".

Notes d'estudiant

* Una comissió d'estudiants de l'Escola d'Arquitectura ha visitat el governador per agrair-li les gestions fetes prop del ministre per arranjar l'assumppte de la dita Escola.

Al mateix temps li han lliurat un document d'adhesió al director de l'Escola signat per 65 alumnes.

* Una comissió d'alumnes de l'Escola d'Arquitectura ha visitat el rector de la Universitat per expressar-li, en nom de la major part dels companys, l'adhesió personal a ell i al director de l'esmentada Escola, al qual han adreçat un missatge en aquest sentit, en relació amb la qüestió escolar.

També l'han visitat, per manifestar-li llur adhesió personal, entre altres, el P. Falguera, el Comandant de Marina, els doctors Bartrina, Gual i Vil·lamill de l'Institut, Puig-Sureda, una comissió d'alumnes del Col·legi Major i diversos grups de practicants, llevadores i pares de família.

EL RAID DEL "COMTE ZEPPELIN"

El dirigible sobre Sevilla

Sevilla, 23. — A tres quartes de quatre de la tarda ha arribat pel sud, a l'horitzó, el dirigible "Comte Zeppelin".

Tan aviat com el públic s'ha adonat de la presència del dirigible ha pres posicions als terrats i altres llocs de la població per a presenciar el seu pas. La gent volava i saltava i llençava salutacions i victoriant els tripulants de l'aerostat.

El "Zeppelin" ha arribat escoltat per dos grans avions "Junkers" i dos aparells més de la base de Tablada. El dirigible ha evolucionat sobre la població durant 25 minuts, i ha volat en totes direccions. Sobre Triana ha passat a tan poca alçada que es distingien els terrats i els timons del dirigible, que portava al costat dret un cartell amb el nom de "Comte Zeppelin" D. L. Z. 127.

El dirigible, després de fer magnífiques evolucions sobre la ciutat, ha tornat novament a l'aeròdrom de Tablada. Eren les 3.50. Sobre aquesta base ha fet baixar dos paracaigudes amb dues saques de correspondència cada un. Una ha caigut a la teulada de l'hangar on hi ha els aparells de la secció esquadrada, i l'altra ha caigut al mig del camp. Els paracaigudes han estat recollits pel sergent Del Llano. Tres saques portaven segell i precinte datat a Friedrichshafen el 22 d'abril de 1930. Cada saca porta el corresponent número d'ordre i una xifra: 5. S. W. La quarta saca era un paquet blanc, que venia sense precinte; oberta es veí que contenia targetes postals i cartes; com les altres tres fou lliurada a l'Administració de Correus de Sevilla, d'on s'exigí el corresponent rebut.

Així que ha llançat les saques sobre la base aèria, l'aparell ha seguit amb direcció al sud, cap a Gibraltar. En volar sobre la ciutat portava una altura d'uns 1.000 metres, però en passar sobre l'aeròdrom volava més baix, de manera que els tripulants del "Comte Zeppelin" saludaven ostensiblement i el públic corresponia amb els capells i els mocadors.

Els periodistes han preguntat al cap de la base aèria si durant el vol s'havia establert alguna comunicació per ràdio. El cap de la base ha contestat que no.

L'aeronau ha volat també sobre els terrenys on s'ha de construir l'aeròdrom, del qual en data pròxima sortirà un altre aparell semblant al "Comte Zeppelin" per assajar la línia de dirigibles Sevilla-Buenos Aires.

Per mitjà del sergent radiotelegrafista de la base aèria de Tablada, Claudi Rodríguez, ha estat dirigit al comandant Eckener el següent despatx: "Associació Prensa Sevilla prega al comandant Eckener transmetre cordial salutació companyes Berlín, desitjant als tripulants aeronaus rendeixin feliçment viatge començant excel·lents auspícis."

El ràdio del comandant del dirigible diu: "Alcalde Sevilla. Tenim el plaer de saludar la molt bella i gloriosa ciutat de Sevilla travessant els bonics aires d'Espanya i sabent que Sevilla té la noble missió d'instal·lar el primer port aeri. Signat, Eckener."

A aquest ràdio ha contestat l'alcalde amb el següent: "Es un honor per a Sevilla que sigui visitada pel dirigible "Comte Zeppelin", i fa vots pel magnífic vol realitzat. Confio que molt aviat tindrem la satisfacció immensa de veure sortir dirigible del nostre port sevillà."

El consell alemany a Sevilla ha dirigit al comandant Eckener el següent radiotelegrama: "Consell alemany i alemanys d'Andalusia saluden el "Comte Zeppelin" en el seu primer vol sobre Sevilla, i els desitgen una marxa feliç."

El tinent coronel de la base aèria ha dirigit un altre ràdio, concebut en aquests termes: "Cap de la base aèria de Sevilla, oficials, classes i tropa saluden el comandant Eckener i tripulants del "Comte Zeppelin" i els desitgen un feliç final de viatge."

La Direcció general de Correus tenia assabentada des de fa uns quants dies la Central de Sevilla del pas del "Comte Zeppelin", i que si llançava saques amb correspondència les despatxés immediatament cap als seus respectius llocs de destinació.

Les saques llançades per l'aeronau no han sofert cap avaria. Porten, ultra els detalls assenyalats, una inscripció en francès i en espanyol que diu: "Es prega a la persona que trobi aquesta saca que la transmeti a l'oficina de Correus més pròxima."

Entre la correspondència que porten les saques hi ha una postal per a l'administrador de Correus de Sevilla i una altra per al seu personal. Les postals tenen un segell de franqueig on sobre món vola un dirigible, i el mata-segell és un zeppelin volant sobre un paisatge.

En allunyar-se el zeppelin de Sevilla anava escoltat per alguns aparells, tripulats per Semell, Esteve, Del Valle, Flores i el sotsoficial Escober.

ESCOLES A LA VALL D'ARAN

Importaran 97.000 pessetes

Madrid, 24. — Per Reial ordre d'Instrucció pública s'ha disposat que s'aprovi el projecte format per l'oficina tècnica per a la construcció de dues escoles, una de noies i una altra de noies, amb estatge per als mestres, a Les, Vall d'Aran (Lleida), pel seu pressupost d'execució i material, que puja, inclosos els honoraris per direcció de les obres, a 48.701,48 pessetes el de l'escola de noies, i 48.384,35 pessetes el de la de noies.

Que es construïxin per l'Estat les esmentades escoles pel dit pressupost, abonant-se la quantitat de 35.059,16 i 34.742,02 pessetes, respectivament, amb càrrec al capítol addicional primer, article únic del vigent pressupost d'aquest ministeri, i que s'executin les obres pel sistema d'administració i que l'Ajuntament de Les doni compliment als oferiments fets per a la construcció de les esmentades escoles.

Valle Inclán a Andalusia

Madrid, 24. — Els periòdics donen compte que ha marxat a Andalusia l'Il·lustre escriptor Ramon del Valle Inclán, i li desitgen un feliç viatge.

La reina de Romania a Ceuta

Ceuta. — A darrera hora de la tarda ha arribat a bord del canoner "Sanchez Barcizalegui" la reina de Romania, la seva filla, els infants d'Orleans i persones del seguici.

El creuer "Extremadura" ha fet les salves d'ordenança. Una companyia del regiment de Ceuta amb bandera i música ha relut els honors corresponents.

Després de revistar la companyia que féu els honors i de descansar breus minuts al xalet de l'Alta Comissaria, es dirigí a la caserna de regular, on revisà les forces indígenes.

Després de presenciar una festa mora i hagueren foc d'artifici, i ja de nit la reina i acompanyament abandonaren la caserna de regulars.

La reina tornà al xalet de l'Alta Comissaria escoltada per un esquadró de regulars amb fanfanes artístiques. L'efecte de la pintoresca il·luminació era fantàstica.

Avui la reina de Romania marxarà a Tetuan.

El dia 27 arribarà a Madrid la reina de Romania, on romandrà un parell de dies abans de continuar el seu viatge cap a França.

La Cambra del Llibre de Madrid

Madrid, 24. — El ple de la Cambra del Llibre ha celebrat sessió legislativa.

Els reunits han quedat assabentats de la marxa de l'exposició del Llibre que s'ha de celebrar a la Ibero-Americana de Sevilla. Acabades ja les instal·lacions, s'espera sols que acabi l'embornament de les estanteries per a trametre els llibres que s'han d'exhibir al certamen.

Quant a la llista, s'han rebut ja algunes proposicions, i tot fa esperar que no mancaran sollicituds per a realitzar aquesta exposició, d'indubtable importància cultural i econòmica.

El ple ha aprovat el sorteig de beques efectuat pel Consell de govern. Les beques consisteixen en el pagament del preu dels llibres de text del curs que estigui matriculat l'alumne premiat. Se n'han repartit 25, de les quals 20 corresponen als instituts de segona ensenyança i locals de Noya, Cartagena, Coruña, Córdoba, Burgos, Baixa, Badajoz, Terol, Huelva, Rivedero, Madrid (dos), Sevilla, Murcia, Gijón, Pontevedra, Soria, Cádiz, San Sebastián, i cinc a les escoles normals d'Orense, Jaén, Cuenca, Saragossa i Toledo.

El projecte d'organitzar l'exposició del millor llibre del mes ha meregut el millor acolliment, i els vocals del ple reconeixent la importància que té la iniciativa, han acordat procedir al seu estudi.

S'ha acordat celebrar el dia 12 de maig vinent la tradicional festa anual de la Cambra.

Sobre Tànger

Gibraltar, 23. — El dirigible "Graf Zeppelin" ha estat vist aquesta tarda, a les 5.50, volant sobre Tànger.

El dirigible ha passat l'estret de Gibraltar volant en direcció est, a una velocitat que ha estat calculada en uns cent quilòmetres per hora. — Fabra.

Cap a Gibraltar

Tànger, 23. — El dirigible "Graf Zeppelin", procedent de l'oest, ha volat sobre Tànger aquesta tarda. A petita alçada ha donat la volta a la ciutat i a la rada, i després ha pres direcció cap a Gibraltar. — Fabra.

EL RAID DEL "JESUS DEL GRAN PODER"

A Lima

El ministre d'Espanya a Lima ha cablegrafiat i ha donat compte que en aterrar els avions Jiménez i Iglesias li van lliurar un important plec, que diposà a mans del govern peruà.

El motor funciona bé.

Aquest matí s'ha rebut a la Jefatura Superior d'Aeronàutica un cablegrama dels capitans Jiménez i Iglesias, en el qual donen compte que el motor, després del vol a Lima, està en perfectes condicions per a continuar el raid per Amèrica.

La invitació de l'Equador

Com ja vàrem dir, el ministre de l'Equador a Espanya, senyor Crespo Ordóñez, va rebre un cablegrama del seu Govern encomanant-li que invités oficialment els capitans Jiménez i Iglesias, si bé des del principi hom havia fixat l'itinerari amb etapa a Guayaquil, a que fossin hosts oficials de l'Equador durant alguns dies. Subscribia també la conveniència que el viatge espanyol anés a Quito, donant així més relleu al vol en ésser rebuts Jiménez i Iglesias amb tots els honors a la capital de l'Estat.

El senyor Crespo Ordóñez demanà per mitjà del cap del Gabinet diplomàtic senyor Ramírez Montesinos, audiència diplomàtica al cap del Govern, per tal d'exposar-li verbalment la proposició equatoriana. Després la traslladà al cap d'Aeronàutica.

Després d'unes quantes hores va rebre un comunicat fent-li avinent, en nom del President, que, assabentat aquest de l'objecte de l'audiència, s'havia apresat a satisfer els desigs del president equatorià, tan agradable per a Espanya.

Previ informe del cap superior d'Aeronàutica en el sentit que el vol Lima-Quito no ofereix dificultats insuperables per a l'aeroplà, hom indicarà als aviadors que en lloc del vol Lima-Guayaquil efectuin el de Lima-Quito, de capital a capital dels Estats.

Per tant, novament els aviadors s'elevaran pel costat dels Andes, si bé a menor altura que en el salt Buenos Aires-Santiago. Ascendiran fins al volcà Cotopaxi.

Quito es troba prop dels 3.000 metres d'altura sobre el nivell de la mar. A la capital equatoriana seran objecte d'un homenatge.

El Rotary Club

A l'Hotel Palace ha començat aquest matí la segona conferència del Rotary Club d'Espanya.

Han assistit congressistes de totes les regions de la Península.

Ha presidit el Congrés el president del Rotary Club de Madrid, senyor Manuel María Arrillaga.

A dos quartes d'onze ha començat la sessió.

Després d'unes paraules de benvida pronunciades pel president, el secretari ha llegit l'ordre del dia i les comunicacions i adhesions rebudes.

Tot seguit el governador del districte 60 ha pronunciat un discurs en el qual ha presentat als congressistes les personalitats invitades a la conferència.

A continuació ha tingut lloc la presentació del Comitè de credencials i eleccions, i després diversos rotaris han fet propostes per tal de designar candidat a governador.

El secretari del Congrés ha llegit les resolucions aprovades en la primera conferència.

Per últim, un rotari de Barcelona ha pronunciat una breu conferència sobre turisme.

El senyor Fernández de Calejlla ha parlat sobre els exploradors, i dos rotaris més, de Màlaga i Burgos, han dissertat sobre Ètica i Intercanvi de conferències, respectivament.

Finalment, s'ha nomenat una ponència perquè redacti el projecte de reglament i quadre de classificació.

L'elecció a candidat a governador de districte, que estava anunciada per a avui, ha estat suspesa fins demà.

A les dues, en un saló del Palace, s'ha celebrat un esmorzar rotari, al qual han assistit tots els congressistes i alguns invitats.

En arribar als postres, el senyor Arrillaga ha tornat a repetir les seves paraules de salutació.

El rotari sevillà senyor Gastalver ha amenitzat la sobretaula amb una conversa.

Aquesta tarda els congressistes han continuat els seus treballs.

A les sis s'ha celebrat un te rotari a honor de les senyores i senyorettes rotaries.

A les nou de la vetlla ha tingut lloc el banquet de gala.

CONTRA LA VEROLA

Precaucions a Madrid

Madrid, 24. — El governador ha dictat una circular donant instruccions per a començar una activa campanya de vacunació antivaricel·losa.

Es fixen terminis perquè se sotmetin a la vacunació i revacunació aquelles persones que hi estiguin obligades, i excita el zel dels directores, gerents i propietaris d'empreses perquè tinguin cura del compliment de l'ordenat respecte els seus dependents. Igual recomanació es fa als directores i professors de col·legis sobre els seus alumnes.

Les infraccions són castigades amb penyes de 300 a 1.000 pesetes.

LA REPOBLACIÓ FORESTAL

Comentari del ministre de Foment

Madrid, 24. — "El Debate" publica unes declaracions del ministre de Foment parlant dels treballs del seu departament.

Manifesta que non províncies tenen aprovats els plans de repoblació forestal.

Les obres realitzades del crèdit de cent milions de pessetes és una iniciació envers la resolució del problema.

L'extensió de terreny que a Espanya es podrà destinar amb aquest objecte s'acosta a 25 milions d'hectàrees, i 50 que ara es repoblarà no arriba a un milió d'hectàrees.

Amb això no es resol sinó una mínima part del problema, però es dona el primer pas d'una gran obra nacional de veritable necessitat.

L'Estat ha concedit al Patronat de les Hordes vuit milions de pessetes per a repoblar en aquella comarca 25.000 hectàrees, i en el servei hidrogràfic forestal, on ha de realitzar obres hidràuliques de conteniment de terrenys i, per tant, es tracta d'una tasca més tardana i més cara.

L'Estat ha ampliat els seus serveis de repoblació fins a nou mil hectàrees, per valor de dos milions de pessetes.

Essent un dels propòsits del Reial decret, diverses vegades esmentat, la creació de viviers i sequers de llavors perquè, en un termini breu, subministri llavors i plantes a gairebé totes les províncies, han estat dedicades petites extensions de terreny a aquest objecte, i és d'especial esment el viver d'Alcalá, de 30.000 hectàrees, ofrenat per la Diputació.

Un succés a Palència

Palència. — A la una de la matinal s'ha presentat a la comissaria de vigilància la veïna Bàrbara Caballero Triguero, mestressa d'una fonda situada al carrer del Cura, número 3.

Davant del comissari ha dit que una seva filla de divuit anys, de nom Honorina Rincón Caballero, xicota d'una extraordinària bellesa, havia sortit pel matí d'ahir a donar un tomb amb el seu promès, anomenat Celso Lucio de la Arana, de vint-i-vuit anys, que és funcionari d'Hisenda i redactor esportiu d'un diari de la localitat, i que no havia tornat al seu domicili, malgrat hora tan avançada.

Tot seguit ha començat la policia a practicar gestions per a trobar els dos joves. Aviat s'ha sabut que es trobaven en una cambra del carrer Antoni Maura, pis que fa alguns dies havia llogat Celso.

La policia ha anat allí i en tractar que fos oberta la porta, la parella s'hi ha oposat resoltament.

En vista de la seva actitud hi ha hagut necessitat de violentar la porta d'entrada. Aconseguint això els agents han entrat al pis i en una de les habitacions han trobat a la parella que estava forçant i agredint-se mútuament.

L'aspecte que presentaven el dos promesos era el de més complet estat d'inconsciència i presentaven tots dos esgarupades a la cara, braços i mans.

Celso tenia a la mà un tros de vidre procedent d'una ampolla i amb aquest vidre agredia la seva promesa.

Traslladats tots dos a la Casa de Socors han estat assistits pels metges de guardia, apreciats a Celso un gros tall al coll, i a Honorina diversos talls a mans i braços. L'estat del primer és greu i el de la segona de pronòstic reservat.

En una inspecció ocular que el jutjat ha fet a la casa ha trobat un veritable dipòsit de matèries estupefaents, xeringuetes, etc. Escampades per terra hi havia també una bona quantitat d'ampolles que havien contingut morfina. Això explica l'estat d'inconsciència en què han estat trobats aquests dos promesos.

DEL MARROC

Melilla, 24. — A bord del vaixell "Peris Valero" ha estat trasmesa a Sevilla la maqueta del projecte del port. En el projecte està inclòs el canal de comunicació amb Mar Chica. També s'ha tramès una reproducció en miniatura de la grua flotant adquirida per la Junta d'Obres del Port, que pot elevar blocs de 80 tones. Tot això serà exposat al pavelló de Ministeri de Foment.

El dia 28 arribarà el comandant de l'Escola Reial senyor Carlos Nisuland, que recorrerà el territori.

En les excavacions que s'efectuen als voltants de l'antiga posició d'Anual s'ha descobert una antiquíssima vivenda que ofereix gran interès. Es tracta d'una amplitudina habitació amb quinze columnes semblants a les de la Mesquita de Córdoba. A l'exterior hi ha tres arcs semblants als de l'Alhambra. Encara no s'ha pogut determinar l'època a què pertany, car els terrenys dels voltants estan sembrats, i fins que es faci la recollida no es procedirà a noves investigacions.

S'han adoptat precaucions per a impedir l'accés de curiosos.

CONSELL DE MINISTRES

Manifestacions del cap del Govern

Madrid, 24. — A tres quartes de set han quedat reunits els ministres en Consell.

El ministre ha manifestat que la reunió seria llarga, puix que ni aquesta setmana ni la que ve se'n celebraria d'altra, i pretenien els ministres utilitzar tots els assumptes pendents.

Els ministres no varen fer cap manifestació. Només el de Justícia i Cultes digué que portava al Consell tres expedients d'alliberament condicional.

El Consell ha acabat a tres quartes de deu.

En sortir el president ha fet les següents manifestacions: — Hem dedicat la primera part del Consell a tractar quelcom sobre l'exposició de Sevilla, cerimonial, concurrència del Govern, etc.

He donat compte de dos expedients: un, un conveni amb Bolívia, i un altre, d'un Congrés internacional. Per el més important i emotiu ha estat la concessió d'una dispensa a les estudiantants perquè puguin examinar-se en setembre a Madrid, amb l'objecte d'evitar-les despeses d'elles i de les persones que necessàriament haurien d'acompanyar-les en sortir fora de Madrid per a examinar-se en altres Universitats, i, a més, per consideració especial al sexe, això és, que puguin examinar-se, les que no vulguen anar a províncies, en setembre d'aquest any.

També s'ha tractat del règim universitari, encara que menys extensament, quan menys en el que es refereix al número. A la Universitat de Múrcia — afegí — que, com ja sabem vostès, no tenia règim d'exàmenes lliures, podran anar allí els alumnes d'altres Universitats exceptuades, i, per tant, podran també examinar-se els alumnes d'aquella Universitat.

El ministre d'Instrucció ha interromput dient: — Més tard donaré una referència més completa i detallada sobre l'assumpte.

El president ha continuat dient que també s'havien tractat diversos expedients de Foment, Hisenda, Instrucció i Justícia.

Hem tractat del viatge a Cuba del ministre de Marina. El vaixell que el portarà farà dues escales, a Tenerife i a Las Palmas, que seran breus, perquè el 16 o el 17 a la nit ha d'estar a Cuba. De totes maneres estarà a Tenerife el dia, coincidint amb la festa de la Creu de Maig.

Referència oficiosa

La nota oficiosa del Consell diu així: "Presidència i Asuntos exteriores. — Asistencia al Concurso hipico de Roma del equipo español."

Adición al convenio relativo al cumplimiento de sentencias arbitrales, y proyecto de tratado de arbitraje entre Colombia y España.

Expediente relativo a la subvención de 10.000 pesetas a la Asociación de Derecho Internacional con motivo de las reuniones en San Sebastián los días 2 al 7 del próximo mes de septiembre del Congreso de Derecho Internacional organizado por la Internacional Law Association.

Justicia. — Varios expedientes de libertad condicional.

Justicia. — Varios expedientes. Fomento. — Ascendiendo a auxiliares a oficiales en la misma forma que se hizo últimamente en el Ministerio de Hacienda.

Subvención de 250.000 pesetas al Real Aero Club de Guipúzcoa.

Reglamento de Pesca y Caza.

Expediente proponiendo que se autorice al Consejo Superior Ferrovial para realizar por administración las obras que se refieren al presupuesto adicional de 46.848,36 pesetas para terminar las obras de ampliación del local que ocupa.

Expediente sobre distribución del crédito del capítulo segundo, artículo primero, concepto segundo, para obras de conservación de carreteras.

Expediente relativo a la inclusión en el plan general de carreteras del Estado del trozo de enlace en Villafraña de los Barros, de la San Juan a Puerto de Cáceres y de la de Villafraña a Oliva.

Instrucción Pública. — Se aprobó la construcción de grupos escolares en Esparraguera (Barcelona) y ep Mayorga (Valladolid).

Se aprobó una Real orden disponiendo que los alumnos femeninos oficiales y libres de las Universidades cuya función docente fué suspendida puedan optar entre examinarse en junio en las otras Universidades o en la convocatoria de septiembre en aquellas a que pertenecen.

Se aprueba la propuesta de la Comisaria Regia de la Universidad Central para que los alumnos de las asignaturas de Doctorado de las distintas Facultades puedan examinarse en junio próximo.

Marina. — Expediente de adquisición de 8 parabanes para los cruceros "Príncipe Alfonso" y "Almirante Cervera".

Expediente relativo a la asistencia de un oficial del Cuerpo de Ingenieros navales al Congreso mundial de Ingeniería en Tokio.

Economía. — Exceptuando de las formalidades de subasta o concurso y autorizando a la Cámara Oficial del Motor y del Automóvil para adquirir directamente 22 motores de 200 HP. por el importe de pesetas 488.444, condestino al Ministerio de Marina para el servicio de la Escuela de Aeronáutica Naval.

Propuesta para Delegado de España en el Comité de técnicos y expertos jurídicos de Aviación y que asista a las sesiones del Comité el 4 de mayo próximo.

Ampliació del Consell

El Consell d'aquesta nit ha estat molt llarg perquè el president desitjava que tots els assumptes pendents dels ministres quedessin resolts, car la proximitat dels viatges amb vista a les Exposicions i la temporada de repòs que el marqués d'Estella s'ha de prendre a Jerez de la Frontera impediran la celebració de nous Consells. No obstant, no han pogut informar els ministres de Treball i d'Economia.

S'ha parlat en el Consell de les cerimònies inaugurals de les Exposicions, però el programa no ha quedat enllistat.

Tanmateix, la família reial sortirà cap a Sevilla el dia 7 de maig i tornarà a Madrid el dia 13; el dia 17 marxarà a Barcelona.

En principi ha quedat acordat que se celebraran dos Consells de ministres presidits pel rei, un a Sevilla i un altre a Barcelona, si bé no s'han determinat les dates, com tampoc ha quedat determinat si el Govern en ple assistirà als actes inaugurals o bé dos o tres dies després per a la celebració dels Consells.

El ministre de Marina ha anunciat que a l'exposició de Sevilla hi anirà la carabela "Santa Maria", construïda pel senyor Guillén, i a més dos creuers i alguns torpediners de la nostra marina.

El ministre d'Instrucció Pública, un cop acabat el Consell, ha parlat amb els periodistes i els ha dit que s'havien aprovat tres reials ordres de molt d'interès, relacionades amb el conflicte estudiantil.

La primera real ordre determina que els alumnes femeníns oficials i lliures de les Universitats les funcions docents de les quals foren suspeses, puguin optar entre examinar-se en la convocatòria de juny en altres Universitats, o bé en la convocatòria de setembre en la Universitat on estudiaven.

L'altra real ordre diu que els alumnes que cursen les assignatures del Doctorat en les diverses Facultats de la Central, podran ésser examinats pels seus professors, sempre que hagin assistit a les classes i realitzat treball amb aquells. Els que no estiguin en aquestes condicions seguin oficials i tots els lliures podran examinar-se davant tribunal a la Universitat Central, a partir del 20 de juny vinent.

Ha continuat dient el senyor Callejo que l'altra real ordre autoritza la Universitat de Múrcia per a l'examen d'alumnes lliures de qualsevol procedència, ja que ho estava per a aquelles Universitats les funcions docents de les quals estan suspeses.

El senyor Callejo ha remarcat la importància d'aquestes disposicions, que no cal dir que marquen camins favorables per a la resolució del problema.

Ha dit també que en el dia d'avui havien entrat normalment tots els estudiants de les Universitats que estan obertes.

S'ha referit també el senyor Callejo a la reunió que a Valladolid havien tingut els pares de família, amb acords semblants als de Salamanca.

Per acabar, el ministre d'Instrucció ha dit que acabava de trametre a la "Gaceta" dos reials decrets amb els nomenaments de les Comissions regies de Barcelona i Oviedo. La d'Oviedo la formaran el rector com a president i els catedràtics senyors Vallina i Lomba com a vocals, i la de Barcelona, el rector com a president i els catedràtics senyors Soler, Gómez, Campillo, Alaber, Ferrer i Cogigal, Font i Puig com a vocals.

Interrogat el ministre d'Hisenda referent als assumptes de què havia donat compte al Consell, ha dit que entre altres havia aprovat l'expedient estenent la taxa telefònica de premsa que regeix per al Marroc i Canàries a les Illes Balears. Aquesta taxa és del 50 per cent.

També s'havia acordat l'execució aranzelària per als opuscles de propaganda que portin els expositors de Sevilla i Barcelona, i també amb determinats requisits es coneixen aquesta execució als objectes fabricats al Marroc que vinguin als certàmens.

S'acordà també la cessió a l'Ajuntament de Bilbao d'un solar de l'Estat per a ampliar les seves oficines municipals.

En el Consell, encara que breument, es parlà també del problema dels canvis que obceca a distintes circumstàncies, però capò cap d'elles referent a l'economia nacional, que a judici del Govern es prepara.

El ministre d'Hisenda, senyor Calvo Sotelo, participà als ministres que la comissió del patró o havia evacuat la seva potència, i que els vocals havien demanat quinze dies de pròrroga per a examinar-la. Quan acabí aquest termini es reunirà en ple la comissió.

El com

LA FLOTA FRANCESA

Botadura del creuer "Foch"
Brest, 24. — Avui a les drassanes navals d'aquesta població s'efectuarà la cerimònia de botadura de la nau "Foch". Per assistir a l'acte, han arribat nombrosos personatges de l'Armada francesa. — Fabra.

Un nou torpediner
Bordeus, 24. — Aquest matí s'ha procedit al llançament a l'aigua del torpediner "Foudroyant". La força de les seves màquines és de 31.000 cavalls. — Fabra.

BALCANS

L'AMBAIXADA ESPANYOLA D'ATENES
Atenes, 24. — El nou ambaixador d'Espanya, que acaba de presentar les seves cartes credencials, és el senyor Antoni Fernández i Benítez. Entre aquest senyor i l'almirall Conduchis s'han canviat cordials discursos expressant la bona amistat existent entre els dos països i els desigs que siguin apretats els laços que els uneixen. — Fabra.

L'AGITACIO ESCOLAR

Els desordres de la Facultat de Medicina de Valladolid
Valladolid, 24. — Davant els desordres esdevinguts a la Facultat de Medicina, la Junta de Dignitat, en compliment d'instruccions de la Superioritat, ha declarat incursos en la pèrdua de la matrícula tots els alumnes oficials, els quals es podran matricular novament en el terme de sis dies, a comptar des de demà, previ el pagament dels drets corresponents. — Fabra.

Una nota del rector de la Universitat de Salamanca
Salamanca, 24. — El Rector de la Universitat, senyor Espartero, ha facilitat la següent nota: "Clausurada i suspesa en sus funciones docentes por orden del Gobierno, la Facultad de Medicina, hasta octubre de 1930, ha de ser misión de todos contribuir al restablecimiento de la normalidad, para que no se ocasionen a Salamanca y su Universidad mayores males y, como hay que aspirar a que la escuela de Medicina se abra antes del plazo fijado y a que se cumplan los deseos de unos y otros, viéndola actuar de nuevo en el curso 1929-1930, es necesario hacer méritos que puedan ser tenidos en cuenta por los Poderes públicos cuando, en momento oportuno, pidamos la reapertura de la Facultad cerrada. A este fin, a partir de hoy, lo que todos anhela es esperar a que llegue la fecha fijada en la R. O. del 18 del actual, irán encaminadas desde luego, las gestiones de las autoridades académicas que tanto han lamentado los deplorables sucesos de estos días, pero es preciso hacerlo, para que lo demandemos en justicia, con razones de peso y convincentes, con acatamiento sincero, con propósito de enmienda y dando seguridad completa de que no se registrarán en adelante actos que se asemejen a los pasados, pues, en otra forma y sin más garantía, el rectorado nada puede ni debe solicitar. Por eso es indispensable que todos levantemos la mirada y demos muestra de la mayor serenidad, abnegación y patriotismo, dejando a un lado ideologías políticas y religiosas, pensando sólo en el engrandecimiento de la patria, que nos exige sacrificios y poniendo toda nuestra alma al servicio de la Universidad, que pide hoy más que nunca disciplina, cordura y orden. El rectorado hace un cariñoso llamamiento al profesorado para que consagre su esfuerzo y actividad a encabezar la juventud escolar a fin de apartarla de luchas y banderías y concluir de una vez para siempre con ese espíritu de rebeldía que se ha apoderado de unos cuantos escolares, pocos por fortuna. Agradece muy de veras a los padres de familia, a los amigos de la Universidad, a la Diputación provincial, al Ayuntamiento, a las autoridades de todos los órdenes y a las fuerzas vivas de la ciudad, la cooperación que le ofrecen y significa su especial reconocimiento al dignísimo gobernador civil don Enrique López Sanz, que tanto ha influido con sus acertadas disposiciones y previsiones trascendentes los pasados alborotos estudiantiles, ni ocasionado mayores trastornos. Durante los cuatro días últimos transcurridos se han dado con normalidad todas las cátedras en esta Universidad, reinando tranquilidad y sosiego en los claustros universitarios y en los demás establecimientos de enseñanza. Todo hace suponer que la paz de que disfrutamos no se interrumpirá ya en la venerada escuela, que habrá de volver a ser en breve fecha la catedral del mundo. Aparte de los expedientes gubernativos que en el rectorado se están tramitando, se ha constituido una junta integrada por el decano de la Facultad de Letras don José Peláez de

LA CRISI AUSTRIACA

El candidat dels demòcrates cristians
Viena, 24. — El senyor Mittelberger, director de l'Administració financera de la província de Vorarlberg, que com ja és sabut, ha estat proposat com a Cancellier pels demòcrates cristians, ha parlat avui amb els partits de coalició.

La Lliga nacional diu que no podrà participar en un gabinet Mittelberger, la política del qual seria oposada a la seva en ben essencials qüestions d'economia nacional. — Fabra.



EL DOCTOR ENDER del qual s'ha parlat per a la cancelleria austriaca

La situació escolar a València
València, 24. — El rector de la Universitat ha dit, a la una de la tarda, que s'havien donat totes les classes a les Facultats, i que s'havia pogut apreciar que augmenta el nombre dels alumnes.

MORT D'UN PINTOR
Victima d'un atac d'urèmia ha mort a Madrid el pintor Carlos Lescau. Fou deixeble de Sorolla.

DISPOSICIONS DIVERSES

LA PROTECCIO A LES INDUSTRIES SERICOLES
Avui es publica a la "Gaceta" el reglament per a l'execució del Reial decret de 18 de l'actual que reforma la legislació de protecció a la indústria serícola.

LA INTERVENCIO DE L'AJUNTAMENT DE BALLUERCANOS
També publica la "Gaceta" un decret del ministeri d'Hisenda sotmetent a l'Ajuntament de Balluercanos (Burgos) a la intervenció directa de l'Estat en el règim i administració del Municipi.

LA REORGANITZACIO DE L'ARTILLERIA
El Diari Oficial del ministeri de l'Exèrcit publica una disposició que agraga a les unitats d'artilleria de la regió als oficials de l'E. R. de l'esmentada Arma que s'enumeren. Es tracta d'un total de 13 capitans, 39 tinentes i 16 alferes.

SIGNATURA D'EXERCIT
Han estat signats els decrets següents: Disposant que el límit de la carrera en l'escala de reserva d'infanteria, cavalleria, artilleria, enginyers, Intendencia i Sanitat, sigui el de coronel.

Idem que el general de divisió en situació de primera reserva senyor Francesc Mercader, vescomte de Benilloch, passi a la segona reserva.

Idem el brigadier Lluís Montero Esteban.

Proposant el coronel d'Infanteria Leopold Canizal per al comandament de la zona de reclutament de Huelva.

Idem per a la d'Orense a Josep Moscardó i Tuarte.

Idem el tinent coronel de la mateixa Arma Salvador Múgica, per al grup de forces regulars indígenes de Ceuta núm. 3.

SIGNATURA DE MARINA
Madrid, 24. — Han estat signats els següents decrets: Concedint la gran creu del Mèrit Naval amb distintiu blanc, a Alvar Lloso.

Ascendint el mariner oficial primer Antoni Roquejo i el segon Bartomeu Tous.

EST RANG ER

ELS ACCIDENTS DE LA MAR

La pèrdua d'una fragata danesa
El Cap, 24. — El vaixell britànic "Deucalion" ha tornat a aquest port després d'haver dedicat alguns dies a la recerca de la fragata escola de cadets danesos, sense resultat.

El capità ha declarat que no havia trobat cap petjada del sudit vaixell, la sort del qual inspira gran inquietud.

El "Deucalion" ha navegat fins al límit dels glaços flotants a l'hemisferi sud. — Fabra.

23 supervivents del "Toyokuni Maru"

Toquio, 24. — Fins ara han estat recollits altres 23 supervivents del vaixell "Toyokuni Maru", que s'enfonsà portant a bord nombrosos passatgers. — Fabra.

Manquen 89 nàfrags

Toquio, 24. — Les canoes de salvament han aconseguit recollir altres 32 supervivents del vaixell "Toyokuni Maru".

Encara manquen 89 nàfrags, que hom tem hagin peregut. — Fabra.

Icebergs a la deriva

vaixell "Feinland", portant a bord 400 passatgers, procedents de Southampton i Halifax.

Tots ells han sofert un fred terrible en passar per la zona dels bancs de Terranova, a conseqüència dels nombrosos icebergs que trobaren.

Durant tot allò els passatgers hagueren de vigilar per a qualsevol eventualitat, davant la temença que el vaixell no pogués sortejat els dits icebergs, que constitueixen un gran perill. — Fabra.

Nova York, 24. — Arran del perill que ha passat el vaixell "Pennland", en travessar la regió dels bancs de Terranova, degut als nombrosos icebergs que constitueixen un seriós perill per a la navegació, la Companyia internacional marítima ha avisat per ràdio a tots els vaixells que es desviïn del camí seguit normalment, navegant més pel Sud. — Fabra.

ELS ACCIDENTS DE L'AIRE

Una informació a Austràlia
Cambera, 24. — El Govern de la Confederació ha ordenat que s'obri una minuciosa informació per tal d'eliminar les circumstàncies en què es veieren obligats a aterrar els avions que tripulaven els avions "Cru del Sud" i "Khokaburra". — Fabra.

Dos morts a Toronto

Toronto, 24. — Un avió que efectuava pràctiques, caigué des d'una regular altura. Els seus dos ocupants han mort. — Fabra.

ALEMANYA

ELS FUNERALS PEL PRINCEP ENRIC DE PRÚSSIA
Berlín, 23. — Els funerals pel príncep Enric de Prússia s'han descaçellat normalment a Eckernförde.

En representació del president de la República hi ha assistit el tinent coronel Hindenburg.

Ha cridat l'atenció una magnífica corona que havia estat enviada per l'ex-Kaiser. — Fabra.

LES FINANCES ALEMANYES

Berlín, 24. — Les negociacions entre el Govern del Reich i els Bancs per a obtenir un crèdit a favor de la Tresoreria del Reich han donat un resultat satisfactori.

Els Bancs concediran al Reich un crèdit de 170 milions de marcs, per una durada de tres mesos, a l'interès normal del Banc de l'Imperi, més una comissió de 1/8 per mil.

Aquesta suma, serà reemborsable en juliol, ço que sembla perfectament possible, car el dit mes acusa generalment un excés d'ingressos. — Fabra.

RUSCIDI BEI A BERLIN

Berlín, 23. — Segons la "Correspondència Diplomàtica i Política", el ministre d'Affers Estrangers de Turquia segueix a Berlín les negociacions entaulades pel Govern d'Anglaterra, per tal d'arribar a la conclusió d'un tractat d'arbitratge i compensació entre els dos països. — Fabra.

FRANÇA

POINCARÉ HA TORNAT A PARIS
Paris, 23. — El senyor Poincaré ha arribat, procedent de Sampigny. — Fabra.

HOLANDA

EL PACTE KELLOGG
La Haia, 23. — La primera Cambra ha aprovat el Pacte Briand-Kellogg. — Fabra.

ESCANDINAVIA

ELECCIONS A DINAMARCA
Copenhaguen, 24. — Avui es celebren les eleccions de diputats a tot Dinamarca, llevat les illes Feroe, que es faran el 29 de maig.

La lluita electoral a base del desarmament militar i naval ha estat molt disputada i es preveu unes eleccions molt mogudes. — Fabra.

S'ha vist a Berlín la querella d'un ex-membre del Consell de guerra que jutja els assassins de Liebeck i Rosa Luxemburg contra un periodista d'esquerra

El Parlament britànic serà dissolt el 10 de maig i les eleccions es faran el 30

Una aviadora nordamericana de disset anys ha batut el rècord femení de durada

A Terranova, els icebergs amenacen la navegació

Ha estat botat el creuer "Foch"

La Conferència de Ginebra s'ha ocupat del desarmament aeri

L'Osservatore Romano tornarà a ésser posat sota la direcció de la Santa Seu, com abans de 1919, i serà confiscat al recinte de la Ciutat Vaticana

Els rebels mexicans es proposen resistir a Masiaca

L'ASSASSINAT DE LIERNECK I ROSA LUXEMBURG

Una querella
Berlín, 24. — Aquest matí ha començat la vista del procés seguit per l'ex-membre del Consell de guerra que jutja els assassins de Liebeck i Rosa Luxemburg, senyor Jorus, contra un periodista d'esquerra que l'acusà d'haver afavorit la fuga dels assassins d'aquelles persones.

El fiscal ha demanat que s'imposi a l'acusat, senyor Bernstein, una penya de mil marcs, ja que en ter la seva acusació no tenia proves, i si bé és cert que durant la informació del Consell de guerra s'adoptaren mesures inoportunes, no es pot dir que fos trencada la llei.

Un individu que estava entre el públic, en oír les declaracions del fiscal, ha cridat: — El ministeri fiscal protegeix els assassins.

S'ha produït un petit aldarull, i l'individu que ha pronunciat aquell crit ha estat detingut.

La sentència no es conixerà fins divendres vinent. — Fabra.

LA REBELLIO MEXICANA

Un combat a Masiaca
Nogales (Arizona), 24. — El quarter general rebel ha publicat una nota ofensiva donant compte que les seves tropes han tingut un encontre amb l'avantguarda de l'exèrcit federal de Masiaca (Sonora) el resultat del qual assegura que ha estat desfavorable per als federals, els quals s'havien obligat a batre's en retirada. — Fabra.

Nova York, 24. — Comuniquen de Mèxic al "New-York Times", que segons es desprèn de les notícies rebudes, l'acció decisiva dels rebels es desenvoluparà als voltants de Masiaca (Sonora), on ja es troben en contacte els dos exèrcits.

Els avions federals han bombardejat algunes concentracions de rebels.

Una forta columna, a les ordres del general Castejo, avança des de San Blas darrere Masiaca, el canoner federal "Progreso" ha bombardejat la via del ferrocarril amenaçant tallar la retirada dels rebels. D'altra banda, el general Almazán s'esforça a tallar-los el pas del Pálpito, que és l'única sortida de que disposen els rebels a l'Est, des de l'Estat de Sonora. — Fabra.

400 rebels es rendeixen

Paris, 23. — Es reben despatxos d'El Paso (Texas) anunciant que dos generals rebels mexicans amb quatre-cents homes s'han rendit a Santa Rosa, a condició que se'ls faciliti un salvo-condute que els permeti reintegrar-se a llurs domiciliis i sota prometença que els seus homes seran solament desarmats, però no sotmesos a cap altra procediment disciplinari. — Fabra.

POLONIA

NO HAN ESTAT DETINGUTS COMUNISTES A VARSOVIA
Varsòvia, 24. — L'Agència Pat desment la informació publicada a la premsa estrangera, segons la qual la policia hauria detingut aquests comunistes. — Fabra.

LA CONFERENCIA PER AL DESARMAMENT

Les proposicions de Gibson
Washington, 24. — Les declaracions de Gibson a Ginebra han causat general emoció a tot el món.

No és d'estranyar la sorpresa, per quant només el president Hoover, el Secretari d'Estat i algunes poques personalitats de la Casa Blanca estaven assabentats de les proposicions que anava a formular el representant nordamericà.

Es declara que al govern nordamericà po li interessa convocar una conferència naval, puix que això es considera massa prematur per assolir efectes positius. Les proposicions de Gibson haurien d'ésser tan sols un punt de partida per a una Conferència Naval, la celebració de la qual tindrà lloc quan hi hagués una base ferma per arribar a un acord. — Fabra.

Chamberlain s'explica

Londres, 24. — Contestant una pregunta relativa al discurs recentment pronunciat pel senyor Gibson en la Conferència del desarmament, el senyor Chamberlain ha dit que el Govern britànic participa per complet en les esperances i desigs del Govern dels Estats Units, i que el mateix que ell, desitja, no simplement la limitació, sinó la reducció dels armaments navals.

Ha afegit que ell mateix havia fet proposicions per a portar a cap la dita reducció general, la qual s'aplicaria a totes les classes de navilis de guerra.

El Govern britànic ha seguit dient — ha remarcat amb el més gran interès els nous principis exposats pel senyor Gibson, i atribueix una gran importància a les possibilitats que s'han obert per a donar més elasticitat a l'adaptació de les forces navals adaptades a les diferents circumstàncies de les dues potències.

Finalment — ha acabat dient el senyor Chamberlain —, el Govern anglès desitja expressar la viva apreciació que fa dels sentiments cordials i l'esperit de conciliació posat de manifest pels delegats americans, i donar la seguretat que l'encoratja el mateix esperit, i sent el més viu desig d'arribar a una entesa completa, d'acord amb les suggestions americanes. — Fabra.

Les necessitats navals nordamericanes

Nova York, 24. — Comentant la proposició Gibson, formulada a Ginebra, l'"Herald Tribune" demana que els Estats Units millorin la seva base naval.

Afegeix el dit diari, que els americans no veuen cap inconvenient a discutir sobre els principis de la prioritat, però que les necessitats de la seva Marina són intangibles. — Fabra.

Instruccions a lord Cushendun

Londres, 24. — L'Associated Press creu que el Consell de ministres ha decidit trametre a Lord Cushendun noves instruccions, després del discurs del senyor Gibson. — Fabra.

El desarmament aeri

Ginebra, 24. — La Comissió preparatòria de la Conferència del desarmament s'ha ocupat aquest matí dels capítols del projecte de conveni relatiu al desarmament aeri.

El comte Bernstorff, representant d'Alemanya, ha demanat la supressió dels bombardeigs aeri, recolzant-se en l'informe del senyor De Brouckere, delegat belga, sobre els horrors d'aquests bombardeigs.

Els representants de Turquia, Japó i Pérsia han formulat algunes reserves relatives a la petició del representant alemany.

El delegat polonès ha fet observar que no es tracta de codificar la guerra, sinó d'acabar amb ella, si les potències volen inspirar-se en els principis del Pacte Kellogg.

El senyor Litvinov ha recolzat en nom dels Soviets la proposició alemanya, que ha estat impugnada tot seguit pel delegat francès, el qual ha recordat al comte Bernstorff que abans de la gran guerra ja estaven prohibits els bombardeigs aeri, a pesar de la qual cosa tots guarden memòria de qual va ésser el resultat de semblant prohibició.

Afegeix el representant francès que no hi ha que oblidar que l'aviació constitueix també un arma defensiva.

Seria de desitjar — diu després — la supressió de l'aviació de guerra, però això no podrà ésser realitzable fins que la Societat de Nacions tingui poder per a imposar sancions a les potències que faltaren a un compromís d'aquesta índole.

Com que el comte Bernstorff parla de presentar novament el seu projecte davant de l'Assemblea general, el representant d'Espanya, senyor Cobian, diu que el seu país no podrà adherir-se a la proposició alemanya per la seva política pacífica i la seva situació geogràfica.

Aquestes paraules són recolzades pel representant de Polònia, el qual fa observar que el Pacte Kellogg, en no

L'EPIDEMIA DE VEROLA

Un cas a París
París, 24. — El prefecte de policia ha comunicat a l'Acadèmia de Ciències que una senyora que acabava d'arribar de Bombay estava atacada de verola. — Fabra.

22 casos nous a Londres
Londres, 24. — Ahir es registraren als hospitals de Londres 22 casos nous de verola.

Són els membres de la Comissió sanitària que no es volen deixar vacunar.
(L'Œuvre, París)

El total d'atacats d'ençà que s'inicià l'epidèmia és de 277. — Fabra.

L'afer del "Duchess Atholl"

Montreal, 24. — La companyia de navegació Canadian Pacific anuncia que durant la darrera travessia del vaixell Duchess Atholl van morir quatre passatgers, dos d'insolació i els altres dos de malària.

Aquestes morts semblen una mica misterioses i és possible que s'obri una investigació. La senyora Roslyn, vídua d'un finat, ha anunciat que no estava satisfeta de les explicacions donades per la companyia i que el seu fill, secretari de l'ambaixada nord-americana a La Haia, es traslladaria a Southampton per reclamar les despulles mortals del seu pare i realitzar una enquesta. — Fabra.

NO HI HA RES D'ANORMAL

Cherbourg, 23. — El paquebot "Duchesse Atholl" ha arribat i sembla que ha quedat aclarit allò de les morts misterioses. Dos mariners moriren de malària i quatre passatgers moriren a bord a conseqüència d'unes febres que havien contractat per haver estat picats a terra, durant una excursió que feren abans d'embarcar-se, per mosquits africans. — Fabra.

ELS PASSATGERS DESEMBARQUEN

Cherbourg, 23. — Com sigui que l'última de les defuncions que hi hagué a bord del "Duchesse Atholl" es remunta al dia 1 de l'actual i que la situació en aquell vaixell sembla perfectament normal, per haver quedat aclarit el pretès misteri de les morts hagudes en aquell vaixell, ha estat autoritzat el desembarcament dels passatgers. — Fabra.

ESTATS UNITS

UN PREMI DE LA UNIVERSITAT DE COLUMBIA
Nova York, 24. — La Universitat de Columbia ha conferit la medalla i premi de 2.100 dòlars al professor de la Universitat de Leipzig Werner Heisenberg, per les seves notables recerques científiques. — Fabra.

preveure cap garantia, representa només una seguretat relativa.

Els representants dels Estats Units i Anglaterra, recolzats per altres delegats, es pronuncien en contra de la proposició alemanya.

El senyor Politis, de Grècia, afirma que una proposició com l'alemanya no és viable, en tant que el Pacte Kellogg no estableix sancions i, finalment, la proposició alemanya és rebutjada pels delegats de totes les potències, menys els d'Alemanya, Rússia, Xina, Holanda i Suècia.

S'acorda deixar establerta la declaració de que no s'ha discutit per a res la qüestió, força distinta, del bombardej de les poblacions civils. — Fabra.

LES ELECCIONS BRITANQUES

El Parlament serà dissolt el 10 de maig
Londres, 24. — Contestant una pregunta d'un diputat, el senyor Baldwin ha anunciat que el Parlament seria

dissolt el dia 10 de maig, i que les eleccions es celebraran el dia 30. — Fabra.

L'ESTAT PONTIFICI

"L'Osservatore romano"
Roma, 24. — A conseqüència del concordat de Laterà, el diari "Osservatore Romano" serà posat, com abans de 1919, sota la direcció de la Santa Seu i compost i tirat dipare el recinte de la ciutat vaticana. — Fabra.

LES REPARACIONS DE GUERRA

Reunions privades
París, 24. — Els caps de les delegacions a la Conferència de Tècnics han celebrat aquest matí converses, a títol particular, nou mètode de treball que serà seguit fins que el Comitè de redacció discuteixi la qüestió de les xifres. — Fabra.

Comentaris francesos

París, 24. — El "Matin", parlant de l'actitud del doctor Schacht, escriu que durant el dia d'ahir demostrà estar molt lluny d'un canvi de posició pel que fa a les negociacions del comitè de perits. Afegeix el diari que sembla possible que el delegat alemany es resistirà a assumir les responsabilitats d'una ruptura, càrrega que tractarà segurament de fer recaure sobre el ministeri del Reich. — Fabra.

El Comitè de Transfències

París, 24. — Aquesta tarda s'ha reunit el Comitè de Transfències, sota la presidència del senyor Parker Gilbert.

El senyor Eist, ex-sots-governador del Banc de França, havia vingut expressament de Romania per assistir a la reunió.

Encara que no ha estat facilitat cap comunicació oficial, es creu saber que ha estat examinada la situació actual del Banc de l'Imperi, situació resultant de les deliberades exportacions d'or fetes a Alemanya en les darreres setmanes.

Aquestes exportacions han arribat a tal punt en els passats dies, que l'encaix d'or del Banc de l'Imperi està a punt de minvar fins el nivell legal de la garantia.

S'assegura que aquesta situació no deixa de tenir relació amb l'entrada vinent a la Conferència de perits.

En efecte, en els cicles financers ben informats s'indica que la intranquïtats manifestada en l'actitud de la delegació alemanya en la citada Conferència de perits, ha produït tal impressió en els Bancs estrangers, que molts d'ells han erigit prudentment els dipòsits que tenien en els Bancs alemanys.

També influeix en aquesta situació el fet que els directores del Banc del Reich no hagin volgut elevar des de fa temps el tipus del descompte.

Es molt probable que el Comitè de transfències comenci per recomanar al Banc d'Imperi l'elevació del dit tipus de descompte, però no és probable que arribi a ordenar la suspensió dels pagaments en divises. — Fabra.

L'AERONAUTICA

Un altre raid transatlàntic
Estocolm, 24. — Els avions suecs Ahrenberg i Floden es proposen emprendre, l'estiu vinent, un vol des d'Estocolm a Nova York, passant per Islàndia i Groenlàndia, amb un recorregut total de 5.400 quilòmetres. — Fabra.

El rècord de distància i de durada
Londres, 24. — Un monopla gegantí que ha estat construït per a intentar batre els rècords del món de distància i de durada, ha sortit aquest matí cap a l'Índia. — Fabra.

Londres, 24. — El monopla que ha sortit aquest matí amb direcció a l'Índia, i amb el qual s'intenta batre els rècords mundials de distància i durada, va tripulat pels tinentes Williams i Jenkins. — Fabra.

L'ESTAT PONTIFICI

"L'Osservatore romano"
Roma, 24. — A conseqüència del concordat de Laterà, el diari "Osservatore Romano" serà posat, com abans de 1919, sota la direcció de la Santa Seu i compost i tirat dipare el recinte de la ciutat vaticana. — Fab

El ferrocarril subterrani

Material i Obres, S. A.

i la línia subterrània del F. C. de Sarrià a Barcelona

Com es portà a cap la construcció

Catalunya ha estat de sempre un dels països del món on l'art de la construcció ha estat més avançat. El sentit comú propi del paràmetre català i la lògica i l'economia han fet del constructor català un home que sap el que fa de posar en les seves obres perquè duri i sap que tot allò que hi posi de més no afegirà res a la durada. El constructor català sap calcular i sap construir, i fins al més modest, aquell que no pot fer càlculs perquè no en sap, ha après per tradició l'art de construir i el sap aplicar ensejant als aprenents.

Només cal veure-ho en la manera com s'han arribat a reduir les paret i els sosteniments sense que perdin res de la seva resistència, la manera com ací es construïen els sostres, i sobretot les escales, cosa en la qual són mestres els constructors i obrers catalans, fins al punt que ells han hagut d'ensenyar llur art a tots els altres del món, i un constructor català ha fet fortuna als Estats Units només que fent escales, per comprendre l'habilitat dels nostres, les obres dels quals resultaven incomprendibles i inimitables per als arquitectes i constructors d'altres regions i d'altres països. Cal només recordar la construcció de l'atriu vidriat de la Catedral de Girona, que portà discussions en el si del Capítol i fins la suspensió de les obres, per considerar-se que no es podia aguantar—i el que aguantaria encara—per a comprendre com el sentit de la construcció està arrelat en els nostres homes, i com els ve de lluny. No obstant això, fins ara no s'havien posat a prova aquestes qualitats de la nostra gent en les grans obres d'enginyeria; semblava que això ens havia de venir d'altres països, que en sabien més que no pas nosaltres, i es deixava de banda el que teníem a casa per a anar a buscar a fora procediments i sistemes que semblaven moderníssims i rapidíssims, però que s'ha demostrat ara que si eren el primer no eren el segon, i que els passaven al davant els procediments tradicionals de la nostra terra.

Quan es varen començar les obres dels Metropolitans, les Companyies respectives varen creure necessari confiar-ne l'execució a personal del que en diuen especialitat en aquesta mena d'obres—i ja és especialitzar-se d'especialitzar-se en la construcció de ferrocarrils subterranis. Així fou com arribaren a Barcelona tot de constructors i capatassos d'altres regions, que per la semblança de les galeries amb els treballs de mineria començaren a fer-ho per procediments semblants, com si haguessin de cercar el camí per sota terra i n'haguessin de treure tresors. I començaren les obres segons els procediments corrents en ells, varen d'apuntallats i carracions que requirien veritables boscos de fustes, que calia construir i amuntar amb una lentitud desesperadora i plena de perills per als obrers i per a les construccions veïnes. I tot plegat amb un aparell imponent que semblava que qui sap què fessin.

Vingué després que l'Ajuntament, després de tot el llarg període de discussió de si es convertiria en subterrani el ferrocarril de Barcelona a Sarrià, subhastà les obres, i una casa constructora geniuament catalana, amb un director gerent

català ben conegut, el senyor Joaquim Massana, aconseguí, gràcies a la rebalta del presupost, l'adquisició de l'obra. I comença "Material i Obres", davant l'expectació de tots els seus competidors, els treballa per a una obra que presentava majors dificultats que totes les portades a cap fins aleshores a Barcelona, puix cal tenir en compte que s'havia de portar a cap sense suspendre la circulació de trens de la superfície del ferrocarril de Sarrià, que seguia el mateix traçat, dificultat que augmentava pel fet de quedar en alguns llocs un gruix de terra reduïssim entre la volta projectada i la línia establerta a la superfície, i sobretot si es té en compte el gran pes i la velocitat dels trens que hi circulaven, i de més a més el fet d'haver de treballar sota les cases, cosa que podia portar noves complicacions en cas d'un esllavissament de terres. Però tot això no espantà gens el director el qual empenygué l'obra amb personal directiu català, de tota confiança i sense cap baluerna complicada ni boscos de fustes, i sense accidents ni perills, que és de les coses més importants, comença les obres projectades amb seny i sentit comú i lògica, a la catalana; i sense que a la superfície apareguin més que de lluny els muntatges dels pous absolutament necessaris per a treure la terra extraïda de la foradada.

I de tal manera apareixien pocs signes d'activitat a l'exterior, que la gent creia que, o era que s'havien suspès les obres, o bé que s'havien fent xarxes sense matar-s'hi gaire o gens, i que la cosa s'acabaria quan Déu voldria, o quan algun Sant fes un miracle.

I mentre tant el treball anava per dintre febril i ràpid, amb tal febre i velocitat, que quan l'Associació d'Arquitectes pensà a visitar les obres, que veia només a mig fer, el senyor Massana, desolat, els digué que li sabia tant de greu d'haver-ho d'ensenyar el túnel completament construït. I—oh miracle sense miracle!—perquè la direcció era obra d'home, i no havia fet més que aplicar en gran escala en aquesta obra els procediments que arreu de Catalunya s'empenyen per al recat de murs, cosa que donà per resultat aquesta rapidesa inconcebible, i que en un altre país hauria estat gairebé inexplorable.

Però a casa nostra el procediment seguit no és cap invent, sense que això rebaixi per a res el mèrit del constructor—el secret de molts invents està en el "pensar-hi"—, però en aquest, en l'aplicació d'un principi vulgar a una escala gegantina calia, ultra la pensada, un talent, un estudi, un aplecament i una confiança en si mateix ben difícils de reunir en una sola persona, qualitats que han acabat de conquistar-li el respecte i l'admiraçió de tècnics i pràctics de la construcció.

I com han estat construïts aquests magnífics túnels, de dimensions desconegudes per enormes a casa nostra? El senyor Massana ho explica amb gran senzillesa i com si es tractés d'una obra de cada dia.

—Vag començar—diu— a perforar la galeria d'avantament per la part alta de la secció projectada, galeria que va servir per al replanteig de l'obra; després s'excavaren transversalment anelles d'una amplada variable entre vuitanta centímetres, com a mínimum, i dos metres, com a màxim.

Aquestes anelles determinaven l'extradós de la volta, i la terra natural quedava sempre a una altura que feia assequible el lloc del treball. Com que l'amplada era la precisa perquè se sostinguessin les terres sense perill d'esfondrament i sense necessitat de cap apuntallat, era facilíssima la oplocació d'una sèrie de metalls savia i ment estudiat a les anelles excavades i que servien per a sostenir l'encofrat que col·locava a mesura que s'hi anava tirant el formigó, que quedava perfectament aplonant; la tanca de cada anella es feia tirant al formigó pels extrems.

Construïda una anella, s'excavaven les dels costats, es posaven els cilindres, es tirava el formigó, i així successivament. La resta de l'obra era aleshores més fàcil; construïm els murs de sosteniment de la volta, efectívem l'excavació restant, sense cap perill, executàvem després la contravolta inferior, i l'obra restant no tenia cap dificultat.

Aquest procediment ha permès de portar a cap la construcció de les foradades amb tal velocitat, que si no fos perquè de tant en tant la premsa publicava alguna nota sobre el temps que mancava perquè l'obra quedés realitzada, nota que indeciblement no era creguda de ningú, perquè realment no es veia que es fes res, però era perquè tothom tenia encara que fer a dins perquè es veïa ningú a fora, tan ràpidament han anat les coses, que si no fos possible de veure-ho, ningú ho creuria.

L'estació de la Plaça de Catalunya, construïda per procediments absolutament diferents dels que avui en dia se segueixen

Com fou construïda l'estació de la Plaça de Catalunya

Una de les obres més importants i que més dificultats ha presentat a Material i Obres, S. A., l'empresa constructora, i que aquesta amb més gràcia, amb més elegància ha resolt, és la grandiosa estació subterrània de la Plaça de Catalunya. Cal només baixar les escales que hi porten i aixecar els ulls i estendre la mirada fins a la llunyania per a tenir una idea del que allò és: però una mirada als càlculs de les estructures i als procediments de treball i al plantejament i solució de les dificultats, que una darrera altra s'anaven presentant, és cosa que, certament, esborrona.

Cal pensar que els treballs de la planta d'andanes hagueren d'ésser efectuats amb una alçada d'aigua de 3'20 metres, per esgotar la qual calgueren 120 HP. de força per tal d'elevat les aigües a una altura de 18 metres, ja que sinó tot esforç per a treballar hauria estat inútil.

Però una de les coses que més crida l'atenció és el sentiment d'art pur que ha guiat sempre els directores de les obres, que fugint de pastixos i d'enferfecs conceben i han realitzat una estructura genuïnament d'element armat i l'han decorada amb els seus propis elements, que en tots els detalls acusen el sistema emprat, però amb una elegància de línia i conjunts que harmonitzen sempre l'obra d'enginyeria més atrevida amb la més pura bellesa.

Es massa sabut, i sembla que encara n'hi hagi per temps, que es construeix molt a base de el-

zen i que no tenen res a veure amb els seguits per a la construcció del túnel, fou també ràpidament acabada, i avui ens preguntem amb admiració com pot ésser que tots els carrers de Barcelona no s'hagin vist envaïts de terra, pois i sang per l'enorme volum de les terres extretes, que hom no pot imaginar on hagin pogut anar.

En un altre lloc fem ja referència a la importància d'aquesta estació.

Cal també reconèixer el mèrit de l'enginyer director de les obres, senyor Cabestany, i de l'enginyer encarregat directament de l'obra, senyor Jara, els quals portaren amb gran enort la direcció tècnica de les obres, i varen resoldre satisfactoriament complicats problemes tècnics com eren l'encreuament amb el Metropolità Transversal amb la línia del ferrocarril de Madrid, Saragossa, Alacant en travessar el carrer d'Aragó, i amb la col·lectora de la Diagonal i les extraordinàries de l'estació de la Plaça de Catalunya, que per la seva grandiositat passa per sota de nombrosos cases.

Ja tenia raó l'enginyer senyor Llanós, delegat d'Obres públiques, quan digué en la seva visita que aquesta obra és un motiu de glòria per a tots els que hi han intervingut, ja que amb ella ha quedat demostrat d'una manera ben palesa que Catalunya no ha d'enveja res a la resta del món, pel que fa referència a la construcció.

En efecte, una realització com aquesta ha d'ésser orgull de la nostra terra i de la nostra generació i serà una fita cabdal de la marxa del nostre progrés.

ment armat, però que aquest és amagat com a quèlcom de vergonyós i poc noble. S'aprecien les qualitats de resistència però es nega bellesa de línia a les estructures que realitza; es desprecia la bellesa que resulta de les matemàtiques pures, bellesa apreciada avui a tot arreu i es llura a mans dels decoradors, que les converteixen en pastixos d'altres sistemes, considerats més nobles perquè són més vells i en tan construccions lògiques, puix que els elements decoratius no responen a cap necessitat constructiva.

Es per això que és admirable aquesta estació; per l'atenció que s'ha prestat igualment a l'aspecte artístic i al que depèn de l'estètica, i en trobar-nos dins la sala se'ns presenten a la nostra vista nombrosos detalls d'aquest gènere.

Les columnes que sostenen el sostre de la sala de viatgers formen quadrícules de 7 x 7 metres, col·locades per una càrrega total de 400 tones per les edificacions que sustenten i amb vistes al tràfec dels carrers, no a l'actual precisament, sinó al de l'esdevenidor. Per a evitar la construcció d'una enorme columna que hauria estat com un pilar d'un subterrani dels temps feudals, s'han format grups de dues que formen així un grup agradable a la vista, més elegant i amb major utilitat pràctica, ja que així es distribueix la càrrega en millors condicions.

Aquests grups de columnes besecades resulten esbels i el seu conjunt és tan agradable que, amb tot i cobrir l'enorme exten-

só de 120 metres no resulta fatigós per a la vista gràcies a la distribució emprada. El perfil d'aquestes columnes, que amiden 4'50 metres d'alçada per 0'60 en llur diàmetre màxim, guarda perfecta relació amb l'estil general.

El sostre d'aquesta immensa sala de viatgers està format per plafons que tanquen les bigues bessones, que s'aguanten damunt de les columnes i un nervi que corre en sentit longitudinal de les dites bigues. Aquests plafons formen voltes per ares i així desapareix el gran gruix que hauria calgut donar a la placa si s'hagués considerat plana i sostinguda pels seus quatre costats.

Per a repartir les càrregues dinàmiques i el pes propi, evaluat tot en 6.500 quilos per metre quadrat, calgué adoptar una estructura i disposar uns nervis diagonals invertits que només absorbeixen esforços de tracció, amb la qual cosa s'ha reduït considerablement el gruix del sostre, que en alguns llocs és només de 0'30 metre! Cal pensar en el que això representa: 30 centímetres de gruix de volta per suportar el trànsit rodat d'un carrer com el de Pelayó i no ja avui, sinó quan aquest trànsit s'hagi multiplicat gràcies al progrés i al creixement de la ciutat. Això sol demostra la meravella d'enginyeria de la construcció.

La sala de viatgers apropiada a la Plaça de Catalunya, té una llargària total de 144 metres i una amplada de 21, i la destinada a la facturació, que cau sota el carrer de Vergara, és de 70 metres de llargària per 17 d'amplada. De més a més d'aquesta sala hi ha espaisos dependències de barberia, cirabotes, urinaris, W. C. i cambres de bany per al servei públic.

Per als accessos a la planta d'andanes s'han disposat nous escalinats fixes, cinc de les quals són de tres metres d'amplada i les altres dues d'1'50 metres; però de més a més hi ha quatre escales automàtiques que us pugen com si somnés-siu, un muntacàrregues i un ascensor, que tot plegat pot descongestionar l'estació en molt pocs minuts, amb sortida al carrer per les escales dels carrers de Pelayó i de Vergara.

A la planta d'andanes o túnel pròpiament dit, la cosa admirable és precisament aquest túnel per la seva grandiositat i l'elegància de les seves línies. A l'encreuament amb el F. C. Metropolità Transversal comença l'emplaçament de la foradada anomenada "telescopi", i en una llargada de 50 metres passa del perfil normal de túnel, que és de 8 metres d'ample, a 21 metres, el qual més endavant es divideix en arades de 40 metres per a arribar a donar en-

trada als tres túnels que formen el conjunt de l'estació.

Un d'aquests túnels és el que està situat sota el carrer de Vergara, de dues vies, i 11 metres de llum; un altre es troba situat sota l'Hotel Regina i edificis que formen aquella quadrada, i té 20 metres de llum, igual que el que es troba situat sota la sala de viatgers, tots ells de dues vies i tres andanes i d'una llargada total de 102 metres.

La continuïtat de les voltes, que d'altra manera haurien semblat xucladors, ha quedat destruïda per uns nervis que, hàbilment perfilats, eviten la monotonia dels túnels ordinàris i que a més tenen la utilitat de rebre les càrregues de les columnes del pis del damunt i sostenen d'aquesta manera tota l'estructura.

És difícil, veient-ho al natural, apreciar les dificultats vençudes: les distàncies que separen els elements fan que la vista no es pugui fer càrrec de tot el conjunt. Cal pensar l'enorme massa que gravita damunt del túnel central, el qual ha d'aguantar els edificis ocupats per tot el grup que vicien els carrers de Pelayó, de Vergara i la Plaça de Catalunya.

Cal tenir en compte que, des del trasdós de la volta, o sigui des de la part exterior d'aquesta fins al nivell del sol del soterrani de l'Hotel Regina no hi ha més que dos metres de gruix de terra i que totes les càrregues són concentrades, cosa que fa més difícil l'execució.

Per a donar només una idea del que ha calgut portar a terme només cal dir que s'han hagut d'aixecar plans i fer càlculs de 170 pèetres, els quals seria interessant de veure publicats, puix en ells trobaria sempre el tècnic el cas que cerqués per difícil que fos, ja que ha calgut resoldre problemes veritablement extraordinaris. En els càlculs es pot apreciar l'enormitat de pressions laterals, fins de 300 tones i més.

Quant al sistema de construcció, aquest no ha estat sistemàticament únic, ja que en cada cas s'ha adoptat el més oportú, dominant, però, sempre, com a més correcte, el d'emmentallar-lo sobre el mateix terreny, és a dir, per a fer una paret fer una rasa, omplir-la de material i després buidar les terres. Així, per a fer una volta, esculpir un gran cilindre sota terra, omplir-lo de material i després buidar el tub de les terres. D'aquesta manera s'eviten els apuntallats, sempre costosos, lents i subjectes a accidents perillosos. I sobretot cal tenir present que per a tot això no han calgut més que calorze mesos, temps realment fantàstic de tan curt i un veritable rècord de velocitat subterrània.

L'entrada en servei de la nova línia subterrània del Ferrocarril de Sarrià a Barcelona és per a la ciutat un esdeveniment de major importància, diríem, que la mateixa Exposició, i ja és dir, puix que l'Exposició és cosa transitòria, i especialment per als forasters, mentre que aquesta línia ha d'ésser permanent i un benefici continuat per als ciutadans de Barcelona, que es veuran lliures finalment d'un perill, molts cops inevitable.

La rapidesa i la perfecció de les obres eren condició indispensable d'elles; la primera per la urgència de la reforma, que no podia passar un any més sense ésser un fet; la segona per la seguretat que una obra

grandiosa com aquesta exigeix perquè sigui una garantia en comptes d'un perill.

I aquesta rapidesa, aquesta perfecció, es deuen, no és possible cap dubte, als procediments i als mètodes de treball posats a contribuir per "Material i Obres, S. A.", casa constructora de la línia i de les estacions des de la de la plaça de Catalunya fins la Diagonal.

L'aparent modestia exterior de l'obra—una barana, un edifici—la fa encara més grandiosa per la sorpresa que produeix el viatge en trobar-se, en havent baixat unes escales, en el grandios—fantàstic cal dir—vestíbul de l'estació de la plaça de Catalunya, tan gran

què, quan us diuen que l'estació pròpiament dita es troba, encara, a sota, quedau meravellosa. Aquest vestíbul, que és espièndid, ha d'ésser una veritable avinguda de la ciutat, de 144 metres de llarg per més de 202 d'ample, avinguda subterrània amb columnes per arbres i amb tots els serveis que poguéssiu trobar en un carrer, a més dels que es troben en una estació, en una casa de negocis, amb l'expedició de billets, facturació, mercaderies, consignas, barberia, banys, waters, cirabotes, estanc, periódics, bar, restaurant i d'altres. Hi haurà també una secció de propaganda comercial, mitjançant una instal·lació de petites botigues i aparadors.

I després troben les grans escales, i l'ascensor, i les quatre escales mòbils, i a sola el gran túnel, meravellosa obra de l'enginyeria moderna, que demostra el que pot aquest material humil un temps, ara el rei de la construcció, que és el ciment armat. Arriben i us troben a la veritable estació, quaranta metres d'amplada deixen lloc a cinc andanes de vuitanta metres de llargada, que hom s'imagina ja plenes de trens anant i venint amb el perfecte ordre que correspon a una maquinària governada per un sol home des d'una cabina.

Les vies dels dos túnels de l'estació i del túnel de mercaderies s'ajuntaran al començament del carrer de Balmes, en el llarg túnel de la línia, amb les dues vies d'anada i tornada.

El túnel ha estat construït per dessota mateix de l'antiga via, fins a l'estació de Gràcia.

Trobem després l'estació subterrània del carrer de Provença, que té un espaiós vestíbul superior, amb despatx de billets, i un túnel amb andanes i condicions semblants a les d'una estació de "Metro".

Per a entrar i sortir de l'estació el públic pot utilitzar quatre entrades i sortides: una davant de l'edifici de l'estació antiga, per una escala divergent de la del Gran Metro i aprofitant el mateix edifici; una altra a la vorera del xamfrà Pelayó-Balmes, i una altra, en projecte encara, vora el quiosc de Canaletes, que serà de gran utilitat, puix que descongestionarà la circulació per aquells difícils indrets de la plaça de Catalunya a l'entrada de la Rambla.

Quan tingué lloc la inauguració oficial, el 27 de març, hi havia encara molt a fer; el tren no podia circular més que per una via; les escales no estaven encara ben acabades; el ciment armat era un de tot decorat; no hi havia cap instal·lació feta, cap fustatge, cap tapissat, i d'això no fa més d'un mes i tot l'essencial ja hi és. La pressa, però, amb que l'Ajuntament ha exigit la inauguració per poder urbanitzar urgentment el carrer de Balmes ha fet que s'hagi hagut de començar el servei sense que funcionin ni les escales mòbils ni els ascensors, la construcció dels quals s'activa tot el possible—i hom sap el de pressa que es fan aquestes coses en aquestes obres—per reduir al mínimum la incomoditat de pujar a peu les escales fixes.

Tot marxa, tot es mou, el públic omple el vestíbul, les escales funcionen, els trens arriben i marxen per dintre la immensa serp buida del túnel, obra magnífica de l'enginyeria moderna, de la nostra enginyeria moderna, gràcies a "Material i Obres, S. A.", que ha sabut donar un impuls magnífic a les activitats que havien d'assolir un tan magnífic resultat.

L'obra acabada

del carrer de Balmes

El ferrocarril subterrani

La solució del gran problema

Heu-vos adonat que un problema de cabdal importància per a una ciutat com Barcelona. La necessitat vital d'alliberar la via pública dels perills d'un ferrocarril superficial ràpid, feia molt de temps que es deixava sentir: ni la instal·lació de guàrdies als encreuaments—un d'ells mort en el compliment del deure—ni les barreres, ni l'esperança que el públic s'acostumés a preveure el pas del tren, no havien estat suficients per aminorar el perill ni per a advertir-ne eficientment les víctimes, i ni la marxa moderada dels trens, amb pèrdua evident de temps preciosos, era suficient a evitar els desastres del que era considerat com un problema fatalitat.

I no obstant, aquesta invencible fatalitat ha estat vençuda, i aquells que fatalment estaven predestinats a ésser aixafats pel pas d'un tren de la línia de Sarrià entre tal carrer i tal altre, han perdut, des d'ara, tota oportunitat de complir llur desig i hauran de cercar altra feina. El carrer de Balmes, lliure del xiuilet i dels carrifos i del tumult dels cotxes, sobre ample i tranquil com en aquells dies de vaga general. Però aquells dies són ja lluny i la tranquil·litat que s'hi observa no és cosa enormal, sinó la beneficiosa normalitat que tots esperàvem, plena de seguretat i eficàcia. S'ha acomplert el somni de tants d'anys: el ferrocarril va per sota terra.

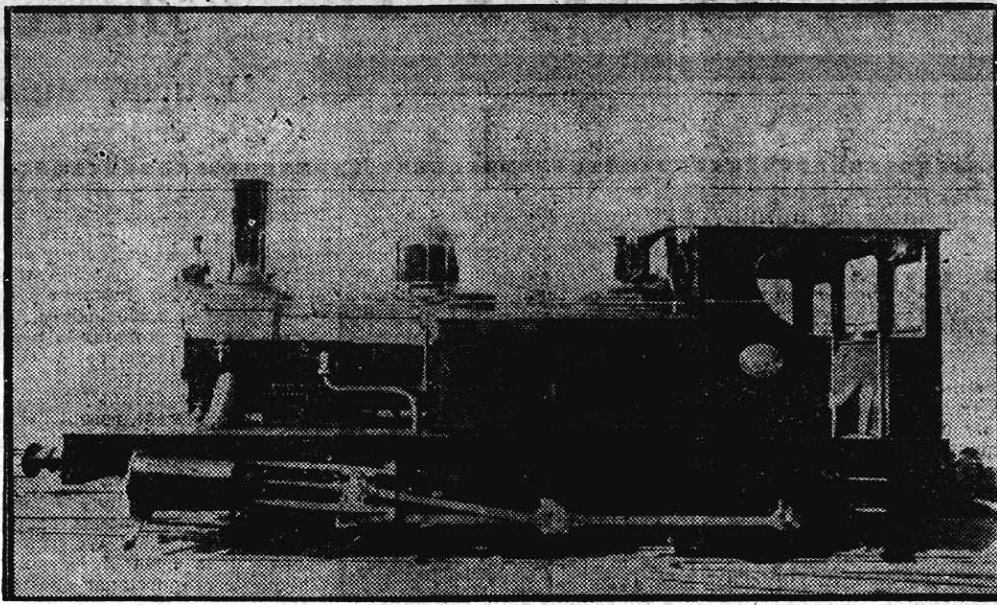
Encara recorda tothom les primeres gestions, i sembla ahir que veíem la cosa com inassequible per llunyana; es deia si potser per tal temps, si potser per tal altre. Aquell temps del qual es parlava, és el temps d'avui; i avui és el temps més pròxim que hom pot desitjar i imaginar.

Fou l'any 1925 en la seva primera meitat, ple de converses i de comentaris; a la segona meitat començaren, però, els fets. Aviat el públic hagué de caminar una mica més per arribar a l'estació, que s'havia traslladat; aviat aparegueren uns pous de tant en tant; aviat canvià

el curs dels trens a partir de la Diagonal. Res més no notà el públic; totes les altres coses seguien normalment; però silenciosament, els obrers, baixaven cada dia pels pous i la foradada anava avançant; però per al públic, com si res, perquè no en veia els avenços. Fins que un dia es parlà de la proximitat de la inauguració, i un altre dia una munió de personalitats baixaren les escales i, prèvia la benedicció del tren, aquest sortí vertiginós per la línia nova.

Els ulls s'admiraren aleshores de la grandiositat de l'obra: sense que ningú no se n'adonés, homes i més homes havien anat buidant la plaça de Catalunya i havien deixat, com palaus encantats de nibelungs, sales immenses, escalinates imponents, columnates, voltes, i tot com secretament, com misteriosament, com màgicament, perquè mentrestant res no s'havia paralitzat ni s'havia pertorbat a fora; perquè l'organització dels serveis del ferrocarril durant les obres havia estat tan perfecta, que fou possible de traslladar les estacions de Barcelona i Gràcia, apartant-les dels llocs on les obres necessitaven, per la seva grandiositat, més quietud; fou possible de modificar l'estació de Sant Gervasi, i fer tots els canvis de les rasant en els punts d'empalme entre la via antiga i la desviació provisional del carrer de Balmes, que donava la sensació d'un viatge per país desconegut, sense suprimir ni un sol tren; sense cap mena de molestia per part del públic, que va poder seguir fent els viatges a les mateixes hores i amb igual freqüència que tenia per costum, puix es va mantenir l'intensíssim servei que representa una circulació cada dos minuts i mig des de les set del matí fins a les nou trenta cinc de la nit, i cada cinc minuts les altres hores de servei, que comença a dos quarts de cinc del matí i acaba a dos quarts de tres de la matinada.

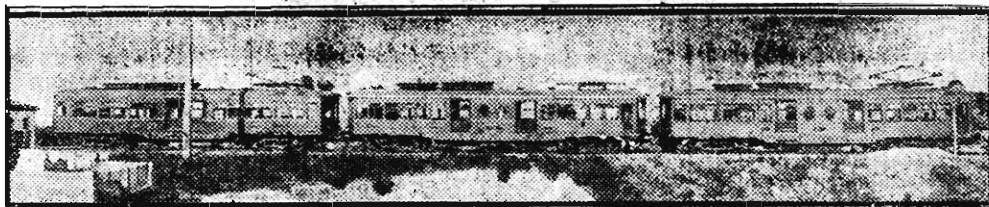
Per cooperar a aquesta millora, beneficiosa per a tothom, l'Ajunta-



Una de les primeres locomotores per al servei de la línia del carrer de Balmes, construïda per la Maquinista Terrestre i Marítima



Un dels combois que fan el servei fins a Sabadell



Un comboi en marxa

ment, com ja estava convingut, construí i cedí a la Companyia de Sarrià a Barcelona un túnel que, bifurcant amb l'anterior a l'estació subterrània de Gràcia, arriba, de moment, al peu de l'Avinguda del Tibidabo, però que serà prolongat per la Companyia de Sarrià a Barcelona fins a la plaça de la Bonanova, de manera que molt aviat es podrà establir un servei molt ràpid i freqüent entre la plaça de Catalunya i aquell barri elegant i ric, cosa que l'aproparà a la ciutat i el farà més fàcilment assequible. Viure per aquells indrets serà aleshores com viure en el centre de la ciutat sense tocar-ne els inconvenients i gaudint-ne, en canvi, tots els avantatges de tranquil·litat, silenci, aires purs i proximitat al camp, cosa que ha d'augmentar la tendència a anar-hi a viure, engrandint-se, d'aquesta manera, la ciutat amb el curiós fenomen que produeix sempre la major facilitat de comunicacions d'engrandir les ciutats en l'espai i empetir-les en el temps.

Es clar que un augment de servei així requerirà un considerable augment de material rodant; però sabem de bona tinta que la Companyia té en plena activitat els seus tallers per a la construcció dels nombrosos cotxes que es necessitaran, a més de procedir a la transformació de les subcentrales, per tal de millorar i disminuir el preu de l'energia elèctrica que mou els seus trens, cosa que no pot redundar sinó en benefici del públic, al qual el servei va destinat.

Naturalment, el temps ha estat curt per a acabar totes les obres; però el que s'ha fet és admirable, sembla cosa de titans; el que manca fer és poca cosa. Aquestes obres consisteixen en la gran estació de la plaça de Catalunya, amb entrades per l'actual edifici d'entrada del Gran Metro, per la porta que aquesta té al davant, davant l'antic edifici de l'estació de Sarrià. Una altra entrada es trobarà prop del quiosc de Canaletes, cosa que ha de resoldre el complicat i perillós problema de travessar aquell entrellat de passos de carruatges, que hom no sap mai cap a on tirar, problema tan difícil per al transeünt com per al guàrdia que l'ha d'aconseillar. Hi ha una altra entrada a la voravís de davant la sabateria Minerva, en la

unió del carrer de Balmes amb el de Pelai, i encara una altra al carrer de Vergara.

Totes aquestes escales porten a un amplíssim vestíbul que s'estén per sota els carrers de Pelai i Vergara, vestíbul magnífic, sostingut per parelles de columnes que produeixen un efecte extraordinari. A la part del vestíbul corresponent al carrer de Vergara, hi ha instal·lada la secció de mercaderies amb els grans magatzems, munta-càrregues que pujaran fins a la voravís del carrer de Vergara i arribaran al nivell del tauler dels cotxes i camions, i a baix fins a les vies per apartar de vagons que hagin de posar-se a la càrrega o descàrrega.

A la part del vestíbul que dona a la sortida del carrer de Pelai, hi ha la gran sala de les dues files de dobles columnes, que la divideixen en tres naus, a l'extrem de les quals hi ha, perfectament distribuïts, tots els serveis per al públic, mentre que a la gran zona central hi haurà diverses instal·lacions més o menys relacionades amb el que pugui convenir a la comoditat dels viatgers, com llibreria, bar, propaganda comercial i industrial, etc., etc., aprofitant les excel·lents condicions de capacitat i situació, puix la sala és tan gran que pot contenir botigues sense res.

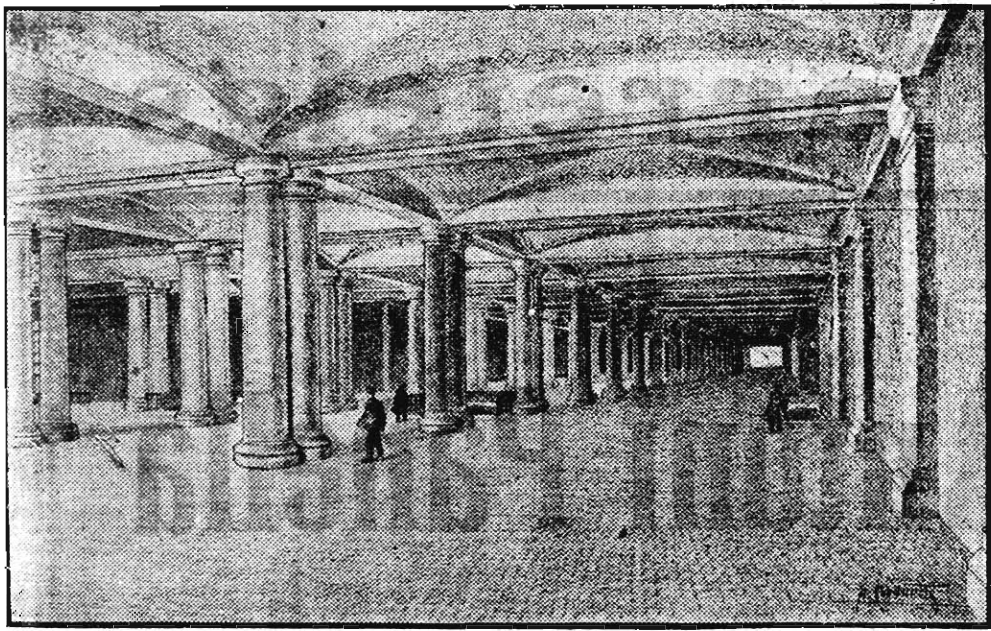
Per a passar d'aquest vestíbul a les andanes de les quatre vies d'arribada i sortida dels trens, vies que estan instal·lades al final del túnel, que es troba sota d'aquesta gran sala, hi ha, per a baixar, grans escalinates i escales mòbils, que pugen el viatger com en somnis, i per pujar, un gran ascensor. Però encara, per si algun viatger no volgués, per alguna circumstància especial, utilitzar l'ascensor, que segurament seran pocs, però sempre hi ha algú al qual no li agrada, hi haurà una escala que els permetrà de pujar a peu.

El baixador del carrer de Provença, que de tant de temps havia estat reduït a aquella barraqueta i una andana que semblava una parer, ha sofert una transformació comparativament encara més radical. En baixar l'escala es troba un gran vestíbul amb les taquilles i després les andanes, habilitades per la parada de tots els trens de Ferrocarrils de Catalunya, cosa molt

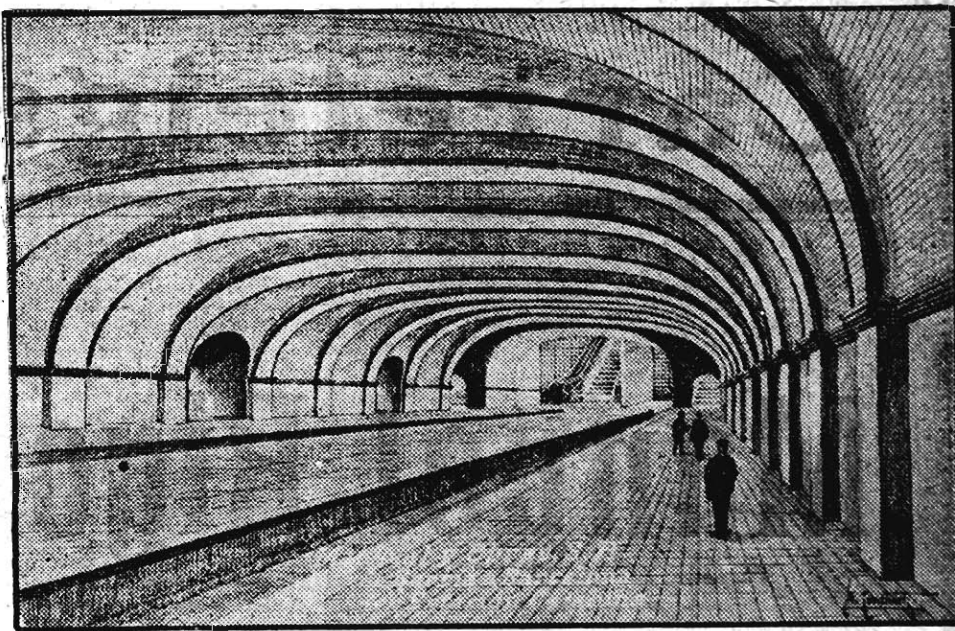
FERROCARRIL DE SARRIA A BARCELONA, S. A.

ESTACIO DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

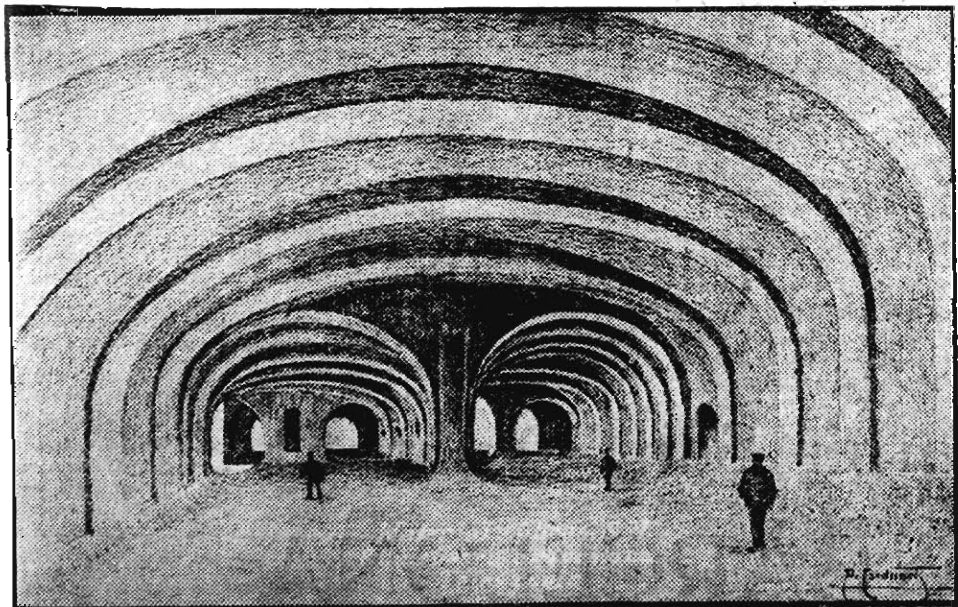
CONSTRUÏDA PER MATERIALS I OBRES, S. A.



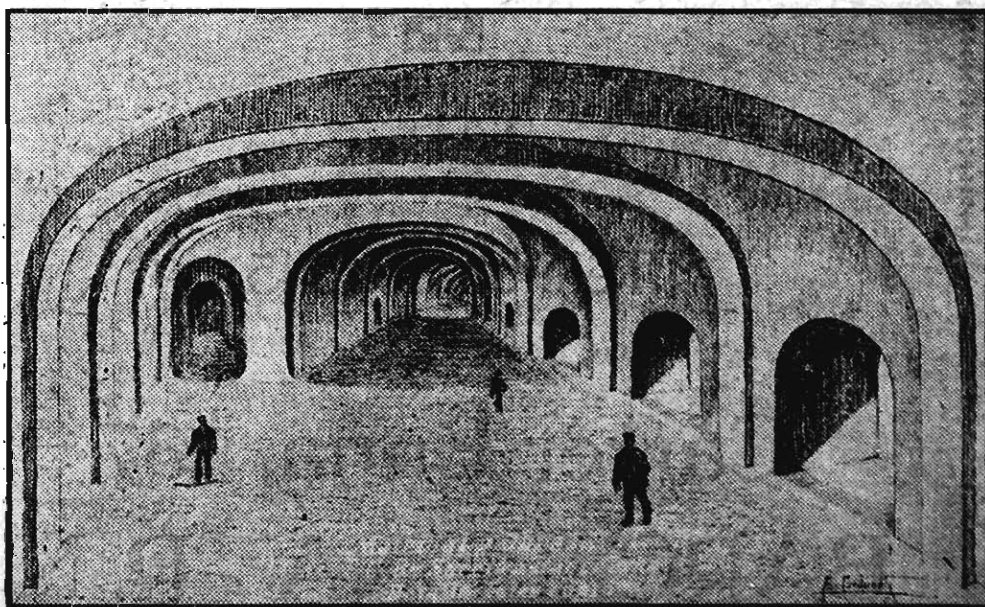
VESTIBUL



ANDENS



TELESCOPI



TELESCOPI

Materials i Obres, S. A. Constructor del poble espanyol de l'Exposició Internacional de Barcelona

ACERS FENIX

Concessionari per a la venda a
Espanya i Portugal

"Aceros y Herramientas"
Llúria, núm. 75 - BARCELONA

més important encara, ja que no obligarà el viatger a baixar fins a la plaça de Catalunya o pujar fins a Gràcia, cosa certament molt incòmoda.

A l'estació de Gràcia es construïren cinc vies; quatre de corresponents a la bifurcació per la línia que podríem dir del Tibidabo i Bonanova, i una per a l'apartat de vagons a la càrrega i descàrrega de mercaderies, ja que allí hi ha també una completa instal·lació per a facturació d'expedicions a gran velocitat. L'estació de Gràcia, que sempre havia estat insuficient per al gran trànsit que sempre hi ha, estarà ara en les condicions que la importància d'aquella populosa barriada requereix.

El baixador de Sant Gervasi, degut a la profunditat a què passen per allí els trens, puix com es recorda, la trinxera hi era ja profunda, tindrà ascensor a més de l'estació i hi haurà andanes que donaran a les vies de la línia de Sarrià i de l'altra banda a les de la línia del Tibidabo, de manera que servirà d'enllaç i transbord de viatgers per a les combinacions entre les estacions d'una i altra línia, de més colla del baixador. D'aquesta manera, l'estació de Sant Gervasi, que no tenia cap importància, o molt poca, serà ara un baixador importantíssim pel trànsit que hi haurà, i la barriada, que es trobarà en el punt de bifurcació, hi guanyarà extraordinàriament.

L'estació de Sarrià, per altra banda, s'amplia i millora notablement, i el més important de tot és que queden suprimit tots els passos a nivell, perill gran, la solució del qual ha estat el motiu principal d'aquesta formidable obra que serà orgull de Barcelona i de la qual poques o cap ciutat europea, si exceptuem, naturalment, la de Picadilly a Londres, que és la més gran del món.

Des de la Diagonal fins als dos finals de la línia L'estació de Gràcia

Quan ens ensenyen una gran obra d'enginyeria acabada, llesta i a punt de funcionar ens sembla sentir com una ventada de sospirs de desallurament i satisfacció i una corrua interminable de números i plans corrent, inservibles ja, acabada llur tasca, cap als arxius que n'han de guardar memòria eterna i dir als nostres descendents que els avis també feren coses grans encara que no tinguessin una maquinària tan mastodòntica com tindran ells.

Es per això que ara, en contemplar aquesta gran línia subterrània del ferrocarril de Barcelona a Sarrià velem un sens fi d'esforços musculars i mentals deixar les eines amb la satisfacció de la cosa feta i llesta i ben deixada, i el que és més, feta amb la màxima rapidesa que les circumstàncies, adverses alguna vegada, permeten, que si no hagués estat per elles aquest article que escrivim ara faria temps que seria publicat.

Deis dos trossos en què, per a la seva execució, es dividí la línia, el que comença a la Diagonal per anar al final de la línia, fou adjudicat a "Cubiertas i Tejados, S. A." (Compania General de Construccions). Però caldrà que fem una mica d'història.

Un cop decidida la reforma, que més que reforma podria anomenar-se reconstrucció per via subterrània del Ferrocarril de Sarrià a Barcelona, calia deixar lliure el terreny perquè es pogués treballar sota terra, de manera que els trens circulants per damunt no produïssin perillósos desprendiments de terra. Es a dir, abans d'iniciar

les obres calia deixar lliure el terreny d'elles, o sigui desviar el servei de superfície. Aquest desviament havia d'ésser l'inici dels treballs — dels treballs en el terreny de la pràctica, naturalment, perquè l'estudi d'aquests ja s'havia fet anteriorment, i aquesta data inicial de les obres tingué lloc el 15 de setembre de 1927. Aquest dia els trens començaren de circumpel segons tros del carrer de Balmes, amb l'estació de Gràcia traslladada al nou indret.

Tot seguit començaren els treballs per sota terra. Agafant el túnel a la Diagonal calia portar-lo a l'estació de Sant Gervasi, i després, amb un nivell per sota la via que aleshores passava per la gran trinxera del carrer de Muntaner, dur els trens cap a Sarrià.

Per altra banda hi havia l'altre projecte de bifurcació de la línia amb un ramal que havia d'anar a l'Avinguda del Tibidabo que surt de l'estació de Gràcia. Aquests túnels són dos que, amb una llargària de 500 metres havien d'anar a una estació al carrer de Guillem Tell on s'unirien en un de sol per anar al final, l'Avinguda del Tibidabo. Aquests dos túnels, en sortir de Gràcia pugen, amb un pendent de quatre per cent, fins a travessar per damunt del túnel de la línia de Sarrià, poc abans d'arribar a Sant Gervasi.

Per això calia fer un moviment de terres del fabulós volum de 200.000 metres cúbics. Els treballs de perforació segons el planejament general de la línia determinaren en aquesta, puix que havia d'anar a parar a l'estació de superfície de

Sarrià per una banda i a l'Avinguda per l'altra, una paulatina elevació de nivell que donava pendissos d'una màxima de quatre per cent i una mitjana de tres per cent.

Un any després, el 18 de setembre de 1928, vingué l'adjudicació de la superestructura.

Però quan tot estava disposat per instal·lar les vies vingué el locat de la conca metàl·lica de la Ruhr, que durà aproximadament mes i mig, i calgué esperar l'arribada dels materials que havien de venir d'Alemanya. Els primers que es rebren arribaren el 15 de gener de 1929.

Tot seguit s'activaren els treballs i les foradades eren un

formigueig continu, perquè cal tenir en compte que actualment no som pas gens lluny del 15 de gener, i actualment tot està a punt. Per instal·lar les vies calgueren 3.200 metres de via doble sense comptar la instal·lada per al servei de les estacions i apartadors.

Pot anava endavant febrament; naturalment, essent l'estació de Gràcia la més important del trajecte, aquesta fou la que donà més feina.

La populosa barriada de Gràcia ha proporcionat sempre a aquesta línia un tràfec enorme i la nova bifurcació n'hi ha de proporcionar encara més.

Viatgers i mercaderies que

anaven abans en dues direccions aniran ara en tres; el vaivé de trens serà extraordinari i així mateix el moviment a les andanes i magatzems. Es per això que calia donar a Gràcia l'estació que es mereixia, i això ha estat fet.

Aquesta estació tindrà cinc vies, dues generals a Sarrià, dues laterals al Tibidabo i una via per a mercaderies. Per arribar a la distribució de les cinc vies es parteix de les dues procedents de Barcelona, mitjançant un telescopi.

No cal dir que la construcció és, en la seva totalitat, de formigó armat, i basada en la major part en cintres de terra.

Aquest telescopi està constituït per una placa de formigó armat de 0'50 metres de gruix que se sosté en els nervis en forma de volta empostrats en el terreny mitjançant abocis armats. Aquest telescopi té, en la seva major llum 18'20 metres i l'alçària dels nervis del telescopi és de set metres sobre rasant i la longitud d'aquest telescopi és de 44'10 metres.

L'estació està formada també per una placa de formigó armat de 0'50 metres i se sosté damunt nervis amb una llum central de 9'55 metres i laterals de 5 metres.

A l'extrem de l'estació i per a donar pas a les escales, s'ha augmentat la llum central a 12 metres.

En el tros de la desviació a l'andana de mercaderies, els portos arriben a tenir una llum de 14'40 metres.

Les andanes centrals tenen una amplària de 4 metres i una llargària d'uns 86 metres.

L'alçària o llum de l'estació fins als nervis, és de 8 metres damunt rasant i de 6'50 metres damunt l'andana, i les

bigues tenen una alçària de 2'60 metres.

No cal dir l'aspecte magnífic d'aquesta estació si afegim que té 33 metres d'amplària i la llargària, adhuc el telescopi, és de 140'75 metres. Tota aquesta estació, coberta, com les altres de rajola blanca, tindrà un bell aspecte de netedat i d'elegància. Gràcia, té, doncs, la magnífica estació que es mereix.

Els muntacàrregues Guardiola

Quan es porta a cap una obra en la qual cal traslladar materials en sentit vertical, com, per exemple, sempre que es treballa sota terra o per damunt del seu nivell, ja no és sistema recomanable el de la corriola, el llevant i els cabassos. Amb uns aparells tan primitius les obres s'eternitzarien, perquè cal que l'home que estira la corda faci de tant en tant la cigarreta i es fregui les mans.

En una obra com és el Ferrocarril subterrani de Barcelona a Sarrià un tal procediment representaria un exèrcit de jornalers dedicats només a estirar cordes, i la seva multitud impossibilitaria tot altre treball. Es per això que calia un altre sistema, en el qual cada unitat fes el treball d'un nombre considerable d'hommes. Aquest sistema tothom el coneix: és el muntacàrregues. Així com, però, hi ha eines i eines, hi ha muntacàrregues i muntacàrregues. A un bon muntacàrregues el primer que se li exigeix és la regularitat, ultra la veloci-

Pintura en general
Pere Pascual
Mallorca, 255
Telèfon 70702



(entre Passeig de Gràcia i Rbla. Catalunya)

Carreteigs

Manuel Rigol



Telèfon 54545

Carrer Enna, 137
BARCELONA - P. N.

Carreteigs

Antoni Pañella



Telèfon 50842

Carrer Sant Quintí, 23 i 25
BARCELONA

Transports i carreteigs amb carros i camions



Miquel Coll

Pedreres de graves de granet i calices

Boriles "Els Ocellets"

Oriol Mestres, 4, 9, 11 - Tel. 75850
(abans St. Marian - Sarrià)

Si en la construcció del ferrocarril subterrani de Barcelona a Sarrià no s'hagués pogut comptar amb altra cosa que amb l'element humà, encara estaria el projecte, ja que obres d'aquesta importància, sobretot pensant en la pressa que corria, no es podien fer abans sinó era comptant amb un règim d'esclavatge.

El triomf del ciment armat, símbol de la nostra febrera època, no hauria estat possible sense la màquina, i especialment sense la formigonera, que, fent el treball d'una pila d'hommes, ocupa poc espai i pot treballar sense interrupció i servir tots els equips d'obres que es presentin.

En l'elecció de maquinària, però, cal tenir un encert, sense el qual és facilíssim el fracàs, i aquest encert no s'aconsegueix més que a base d'una gran experiència ajudada per l'estudi. Es per això que "Cubiertas y Tejados, S. A.", concessionària de les obres del ferrocarril des de la Diagonal fins al final en els seus dos ramals, no ha emprat altra formigonera que la de "Société Française des Machines Millars", de la qual té la representació general per a Espanya el senyor Marian Manau (Passeig de Gràcia, 127).

Una màquina imperfecta fa treball imperfecte, i no solament l'obra que en resulta no ofereix cap garantia, sinó que

en pateix el compromís contra el contractista per a l'època del lliurament, perquè per més llarg que sigui no podrà mai comptar la probabilitat de les avaries, perquè aquest és un element del tot imprevisible.

Cal, doncs, per fer una obra perfecta, emprar material perfecte; una obra perfecta no solament exigeix la perfecció de l'obra acabada, sinó, modernament, la rapidesa de la seva marxa cap a l'acabament, i aquestes dues condicions no hi ha cap dubte, perquè la pràctica ho ha demostrat, les reuneixen en el grau màxim les formigoneres "Millars".

Els ferros per a la construcció

L'època del ciment armat, caracteritzada per l'ús preponderant del ciment, no tindria cap significació si no consideréssim el ferro com a esquelet de tota estructura. És el ferro el que aguanta i el que arma el ciment, i la quantitat d'aquest és el que dona més o menys força i resistència a una construcció. Si una obra es fes de ciment simplement emmotllat tindria una resistència i una durada mínimes; els agents atmosfèrics la desgastarien i la clivellarien; qualsevol moviment de terres podria

trencar-la i reduir-la a miques. El ferro que li fa d'esquelet, en canvi, li dona una fortalesa extremada a la pressió i a la tracció, amb una elasticitat extraordinària. El ciment per ell sol, en una gran extensió, seria com una roca a la qual el pas trenca; el ciment armat fimbria com una planxa metàl·lica. El ferro es coneixia des de l'antiguitat més remota; el ciment també; calia, però, esperar la nostra època per a associar-los d'una manera eficient. El ciment armat és, en els nostres dies, l'element constructiu de més importància, per la rapidesa amb què es converteix en obra acabada, i per la seva resistència, tan difícil d'obtenir amb altres materials. L'arquitectura del ferro ha donat naixement a l'arquitectura del ciment, més simple, més ràpida i tan útil i resistent com la primera.

Es per això que en les obres del Ferrocarril de Barcelona a Sarrià ha estat usat exclusivament el ciment, i és per això que el ferro hi ha pres tanta importància. Només cal dir que la importantíssima casa Fill de Miquel Mateu (Angels, 3) ha subministrat la quantitat enorme d'unes 1.000 tones de ferro per comprendre el que deïem anteriorment.

FONERIES
DE FERRO

Manuel Mestres

MIQUEL ANGEL, 38
Telèfon 30097

Subministrador dels F. C. de Sarrià
a Barcelona

at; cal que el desembaràs de terres sigui fet ràpidament i continuament; cal seguir el rendiment del treball subterrani i la més petita avaria comprometria la marxa de tota l'obra i faria inútil el treball dels obrers i de les màquines excavadores.

Es per això que abans de decidir-se a emprendre un treball d'aquest gènere cal assegurar-se primer de la bona qualitat de la maquinària, per evitar després reparacions, que vol dir interrupció dels treballs. I és per això que les dues companyies concessionàries de l'obra del Ferrocarril, "Material i Obres, Societat Anònima", que ha portat a cap la construcció de la línia des de la plaça de Catalunya fins

a la Diagonal, i "Cubiertas y Tejados", que ha fet el tros des de la Diagonal fins al final, coincidiren en encarregar llurs muntacàrregues a la casa Fill de Josep Guardiola (Oren Cobera, 130). Aquesta casa, que no és una constructora improvisada, car fou fundada per l'avi de l'actual titular fa uns 70 anys, entre altres coses, es dedica especialment a la maquinària per al ram de construcció, i és de pensar si amb 70 anys d'existència haurà reunit experiència i tècnica. Els muntacàrregues que fabrica són els primers de producció nacional, i és de notar que durant tot el temps que han prestat servei a les companyies constructors del ferrocarril

no han tingut la més petita avaria, quan d'altres de producció estrangera emprats en obres similars han vist aturar les obres per culpa del seu mal funcionament.

Es per això que cal tenir els muntacàrregues Guardiola com un dels elements de l'èxit de rapidesa dels treballs de construcció de la línia subterrània.

Les formigoneres "Millars"

Una de les característiques que exigeixen les construccions modernes és la rapidesa en enllestir-les. Si s'empressin els antics procediments, llur lentitud faria que quan l'obra seria

acabada, seria insuficient o potser inútil. La mà d'obra, a més, s'ha encarat de tal manera, que ha calgut inventar màquines amb les quals una unitat mecànica pugés substituir gran nombre d'unitats humanes.

Això i la necessitat d'obtenir un material homogeni, d'una consistència uniforme, i sobretot d'una uniforme resistència, ja que si no l'obra acabada no oferiria les garanties de seguretat que hom està en el dret de demanar.

Es per això que ha calgut calcular màquines que fessin el treball de l'home més ràpidament i més perfectament que el mateix home, i gràcies a les quals l'obrer pogués passar, de la categoria de peó a la de vigilant.

MAQUINARIA ESPECIAL PER A OBRES PUBLICUES

Representant general a Espanya



* MARIAN MANAU *

MADRID: Salud, número 17
Telèfon 10602

BARCELONA: Passeig de Gràcia, 127
Telèfon 71694

Existències en Magatzem
Madrid i Barcelona

Formigoneres - Calderes per a regat asfàltic - Màquines d'asfalt
Matxacadores - Grues - Torres distribuïdores de ciment
Pales excavadores - Corrons apisonadors
Vagonetes, etc.

MILLARS: Amb la seva experiència de trenta anys construeix màquines de tota garantia
CONSULTEU PREUS



EN PECES D'ACER FOS,
SOLAMENT

SAESA

US
POT
DONAR
SATISFAC-
CIO COMPLETA

Despatx: VALÈNCIA. 348
TELÈFON 73015

Us recomanem que vegem a
l'Exposició Internacional de Barcelona
la Cuina central per olis pesats

que presentarà en el seu stand

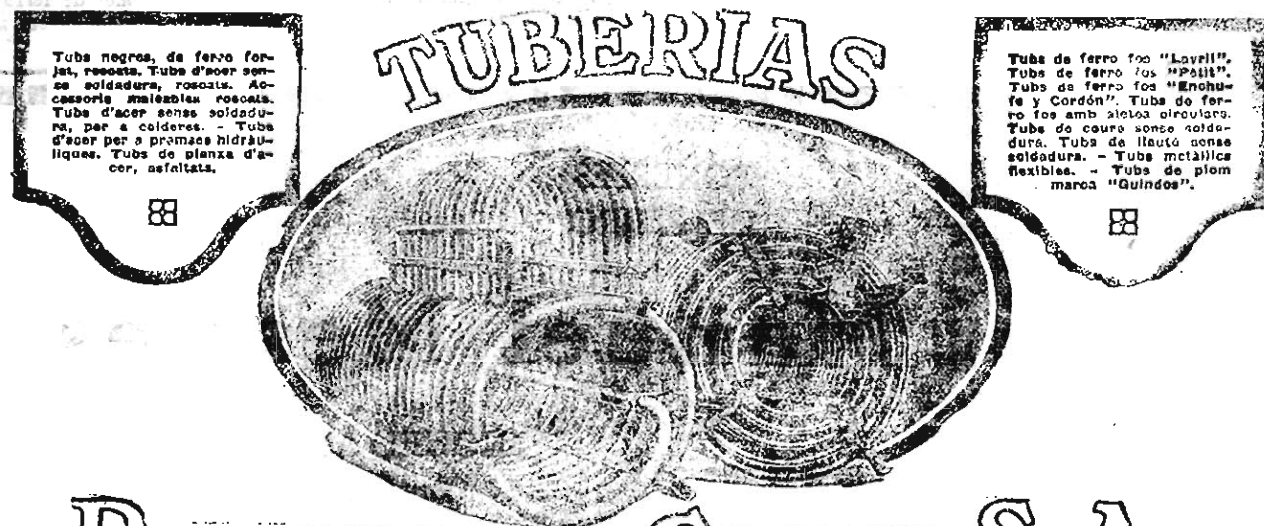
S. A. M. MAS BAGA

València, 346 - BARCELONA

Es tan neta com les elèctriques

Es de tan fàcil regulació com les de gas

Es molt més econòmica que les de carbó



PIZZALA & CROORY, S.A.
LAURIA 20-CASPE 31.
APARTADO 395
BARCELONA
TELEFON: MAQUINARIA
1929
PASEO DEL PRADO 28.
APARTADO 916
MADRID

La inauguració
del servei

UN GRAN EXIT DE PUBLIC

Ahir de bon matí els veïns del carrer de Balmes i carrers propers tingueren una gran sorpresa en despertar-se, enmig d'un silenci d'una ciutat en vaga. Què seria?—es preguntaven angustiosos—. Però ben aviat hi pensaren. Era la inauguració del servei subterrani. En efecte, en sortir al carrer, l'activitat pel de Balmes era extraordinària. Semblava que en comptes d'urbanitzadors haguessin contractat tramoistes i que estiguessin canviant el decorat: uns posaven voreres, d'altres treien vies, uns empedraven i altres desmpegraven. Si seguim a aquest tren demà passarà estant tot acabat.

Per sota la cosa anava encara més activament. Baixàvem a la plaça de Catalunya o a qualsevol estació i semblava un dia de festa. Amb motiu o sense motiu tot hom arriba a agafar el tren i tothom s'admirava de tot: de

la grandiositat de l'habitatge, de la bellesa de les línies dels túnels; de tot. Naturalment que encara manca molt a fer; no hi ha altra cosa per a baixar que les escales, però tothom mira amb esperança pròxima els ascensors i les escales mòbils, les peces de les quals ja estan esperant el ràpid muntatge. Aquesta esperança és prou tomançada per la febre amb què arreu els obrers treballen la feina.

Mentrestant el públic baixa i puja; les andanes i altres dependències són plenes de públic, tot ell viatger, que contemplan i comenten la construcció i els detalls; la grandiositat, la instal·lació sanitària de totes les estacions, el bon gust, la novetat de poder utilitzar el baixador de Provença per als trens de llarg trajecte.

En fi, l'èxit extraordinari que ha obtingut el nou ferrocarril demostra el desig de satisfacció per un pesonero convertit en senyor real, orgull de la ciutat.

Durant tot el dia la multitud que assaltava les taquilles no minvà un moment, el que fa esperar que, en la nova instal·lació el Ferrocarril de Sarrià serà més utilitzat que mai.

T. S. F.

EMISSIONS
UNIO RADIO BARCELONA

La nova emissora del Tibidabo. Aquest potent equip transmissor que aviat s'inaugurarà al Tibidabo, porta en total onze làmpares, sense comptar les tres del rectificador d'alta tensió, de les quals les dues finals, capaces de dissipar cada una 15 quilovats en plena, estan refrigerades mitjançant la circulació constant d'un corrent d'aigua, de 25 litres per minut, excitat per una bomba controlada, accionada a un motor de 2 HP. Llençat dels filaments s'efectua mitjançant dos grups.

Un d'ells està format per un motor trifàsic de 220 volts acoblat a una dinamo de 16 volts 70 amperis. Aquesta dinamo subministra a través de les resistències necessàries el corrent de filament de totes les vàlvules, llevat de les dues darreres de gran potència.

Un altre grup, format per un motor de 4 HP. i una dinamo de 24 volts 95 amperis, alimenta els filaments de les dues làmpares de gran potència, que formen el darrer pas d'amplificació.

L'emissora que fins ara ha vingut funcionant al Tibidabo, consta de 4 làmpares.

LES ACTIVITATS DEL
RADIO CLUB CATALUNYA

Avui, a les vuit de la tarda, farà al Radió Club Catalunya, Avinguda del Portal de l'Angel, 7, una demostració d'un receptor de cinc làmpares de vella blindada el membre de la Comissió tècnica senyor Joaquim Santegris.

PROGRAMES PER A AVUI

RADIO BARCELONA. 350' 5 m.

12'00: Comunicades horàries de la Cathedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries. Nota meteorològica radiotelegràfica per a les línies aèries.

13'30: Emisió de sobretaula. Tancament del Borsó del matí. "Nos Catherinettes" (marxa). Ch. Salomez. Trio Ibèria: "El anillo de hierro" (preludi), Marqués. Orquestra Ibèrica, de Madrid, mestre Gelabert: "Dance" (tango). L. Demare. Trio Ibèria: "Un año a Mariquina" (cançó). Chus, per Otilia Nieto: "Del Choro" (jorjico). P. Vallis. Trio Ibèria: "Canción mora la milagrosa" (tango), cantat per Carles Gardel.

Informació teatral

"Lohengrin" (selecció). R. Wagner. Alder. Trio Ibèria: "El barbero de Sevilla" (ària de Rosina). Rossini, per Concepció Superbia: "Cèlebre llare". G. F. Haendel. Trio Ibèria: "Els remers del Volga" (cançó popular russa), pel Quartet de Balalaikas i orquestra Sakuska, de Madrid, solista Koutikowsky: "La princesa del dòlar" (valsos). L. Fall. Trio Ibèria: "La vida breu". Falla. Orquestra Simfònica del Granmón, mestre Coppola: "L'esprit de la liberté" (marxa). J. P. Sousa. Trio Ibèria.

14'45: Tancament de l'estació.

17'30: Obertura de l'estació.

"Rosita" (fox). P. Dupont. Sextet: "Manon Lescaut". Puccini, pel tenor A. Pertile i Orquestra de l'Escala, de Milà: "Córdoba" (tango). J. Frigola. Sextet: "La ciutat invisible de Kiteer" (acte segon). Rimsky-Korsakov. Orquestra del Gran Teatre del Liceu: "Assarite que voltemos" (xotis). L. Patillo. Sextet: "Goyescas". P. Granados, per Pau Casals.

18'00: Cotitzacions dels mercats internacionals: canvi de valors. Tancament de la Borsa.

18'10: El Sextet Ràdio interpreta: "Gitanillo de Triana" (pas doble). I. Franco: "Le roi d'Is" (selecció). E. Léo: "Apache celoso" (Java). E. Novi i Refalà: "Deuèxime canzonetta". D'Ambrosio.

Notícies de premsa.

Societat infantil

18'30: Ajudits, contes, endevina-

USTES PER A CONSTRUCCIO I EBENISTARIA :: ::

Francesc Salazar

TALLERS MECANICS, DISPOSANT DE TOTA MENA DE MAQUINARIA PER A TREBALLAR LA FUSTA ::

ES COMPLEIXEN ELS ENCARRECS AL DIA :: :: ::

LLEIALTAD, 6 / Tel. 17346

les poesies, etc., facilitat per la revista infantil "Alegria".

18'40: Continuació de l'interessant llibre de viatges i aventures del cèlebre explorador Muhai Tiam, titulat "La danza de los caníbales", de l'Editorial Lux.

18'50: Col·legi de nens. El diàleg "Els carrers de Barcelona" (fragment original de Torsley. Tots els nens hauran llegits per aquest senyor.

19'00: Tancament de l'estació.

20'30: Obertura de l'estació.

Cicle de conferències setmanals sobre protecció animal i plantes: "La protecció a les bèsties des del punt de vista de la medicina veterinària", per En Ramon Lluís, del Cos de Veterinària Militar.

21'00: Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsó de la tarda.

21'05: L'Orquestra de l'estació interpretarà: "Colonel Bogey" (marxa). Kenneth i T. Alfred: "El pelotari" (vals jota). A. Cotà.

Cançons

21'20: La cançonista Raquelita interpretarà: "Flor cautiva". J. Camerubí. I. C. Romaní: "Candina de Talavera". J. Costa-A. M. M. "Si em volguessis ser com tu". L. Botey. J. Planas: "Siga el corrent" (tango). A. A. Alcazar. F. Garcia Giménez.

21'45: Fragment de les obres teatrals "Mariana", de Josep Echevarria, i "La princesa hebé", de Janit Benavente, interpretats per l'actriu Rosa Cotà i l'actor Victor Blancs.

22'00: Comunicades horàries de la Cathedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries.

22'00: Notícies de premsa.

22'05: Concert per la soprana Maria Teresa Planes, tenor Giovanni Bonaccelli i l'Orquestra de l'estació: "Cavalleria rusticana" (fragment). P. Mascagni: "Cavalleria rusticana", duo. P. Mascagni: "Aida" (marxa). G. Verdi: "Aida" (duo). G. Verdi: "Carmen" (intermezzo, duo, i preludi). G. Bizet.

23'00: Tancament de l'estació.

**Català:
LA PUBLICITAT
és el teu diari**

La vida religiosa

Sants d'avui. — Sant Marc, evangelista; Sant Aní i Sant Ermini, bs. i Sants Evodi, Hermogen i Calixta, germans màrtirs.

Sants de demà. — Sants Clet i Marcel, papes i màrtirs; Sant Basileu, bisbe i màrtir, i Santa Exuperància, verge.

Quaranta hores. — Avui, Església parroquial de Sant Cugat, de les sis del matí a dos quarts de vuit del vespre.

Demà, a la mateixa església i a les mateixes hores.

Comunió-reparadora. — Avui, Església de Sant Vicents de Paul.

Demà, Església parroquial de Sant Pere.

Cort de Maria. — Avui, Nostra Dona de Betlem, a la seva església o a Sant Felip Neri.

Demà, Nostra Dona de les Gràcies, a Sant Pere, o Nostra Dona del Call, a l'Esperança.

Adoració nocturna. — Avui, Torn del Santíssim Corpus Christi.

Vetles en sufragi de les ànimes del Purgatori. — Avui, Torn de la Nativitat.

Demà, Torn de Jesús Salvador.

LA VISITA PASTORAL

Demà, divendres, el senyor bisbe practicarà la santa pastoral visita a les parròquies de Sant Vicents dels Horts, Torrelles de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló i Colònia Güell.

NOMENAMENT

Ha estat nomenat pàrroc tinent de Nostra Dona del Pilar, d'aquesta ciutat, el reverend doctor Ramon Baucells Serra, Pvre.

DONATIU

Dos catòlics de Sabadell han lliurat al senyor bisbe 500 pessetes per al Foment de Vocacions Eclesiàstiques.

PEREGRINACIO

Diumenge, dia 5 de maig, sortirà per tal de visitar el Sant Crist de Pieta, una peregrinació organitzada pel Cos de Portants de la parròquia de la Puríssima Concepció, d'aquesta ciutat.

LA FESTA DE LA MARE DE DEU DE MONTSERRAT

A LA PARROQUIA DE ST. PERE

Enguany, en aquest temple, se celebrarà amb el major esplendor la dia-

da de la nostra Regina. El Rober d'Nostra Dona de Montserrat, institució benèfica de la parròquia, per d'honorar la seva Patrona, convoca tots els devots de la Verge Bruna en especial totes les associacions de la mateixa parròquia, a la missa comunitària que se celebrarà dissabte vinent, dia 27, a les vuit del matí, reverend senyor ecònom Lluís Martí.

Acabada la missa es resarà la Vísita espiritual a la Verge de Montserrat que es repartirà a tots els fidels.

El moviment marítim

VAIXELLS ENTRATS

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general i 105 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general i 5 passatgers, de Cartagena.

Vapor espanyol "Monte Torro", amb càrrega general i 20 passatgers, de Màd.

Vapor espanyol "Cabo Roche", amb càrrega general, de Villagorria.

Vapor espanyol "Cabo Coronado", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor noruec "Segovia", amb càrrega general, d'Oslo.

Vapor espanyol "Ebro", amb càrrega general, de Santa Cruz de Tenerife.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol "Monte Torro", amb càrrega general, cap a Màd.

Vapor espanyol "Enrique R.", amb càrrega general, cap a Cartagena.

Vapor espanyol "Virgen de Africa", amb càrrega general, cap a Gandia.

Vapor holandès "Theseus", amb càrrega general, cap a Gènova.

Vapor alemany "Kronos", amb càrrega general, cap a Tarragona.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general, cap a Cartagena.

TEULA, CAIRONET, RAJOLES

i Ceràmica en general
per a edificacions,
— a la casa —

COSME TODA

Fàbrica: Hospitalet - Magatzem: Ferlandina. 71

BARCELONA

Cultura

CLUB EXCURSIONISTA DE GRACIA

Avui, a les deu de la vetlla i ha l'esment del Club Excursionista de Gracia (Sant Marc, núm. 16, primer), amb motiu de la repartició de premis de la cursa d'esquí social que la secció "Esports de Neu" del club celebrà a les pistes de la Molina el dia 13 de gener; una conferència per l'entusiasta excursionista Lluís Estasen sobre "Unes escalades piemonteses" amb diapositives. Després de la conferència es lliuraran els premis als corredors.

EL DOCTOR PIERRE WORINGER, DE LA FACULTAT DE MEDICINA D'ESTRASBURG

El doctor Pierre Woringer, agremiat de Pediatria d'Estrasburg, romanent a uns quants dies entre nosaltres, segons la invitació feta per la Lluïta Contra la Mortalitat Infantil, de Barcelona, amb motiu del curs de "Puericultura i afeccions digestives de la primera infància", que, sota la direcció del doctor En Miquel Torrell i Cendra, ve descabellant-se a la dita entitat.

Les conferències seran les següents: Avui, dijous, a les set de la tarda, l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, descabellarà el tema "Variacions saisonnières des maladies infantiles". Demà, divendres, a les deu de la tarda, al Foment del Treball Nacional, plaça de Santa Anna, núm. 28, s'exposarà el tema de divulgació científica "La salut per la higiene", i el dissabte, a les dotze del migdia, al saló de conferències del primer consultori de la Lluïta Contra la Mortalitat Infantil, Via Laietana, número 13, entresol, s'entretindrà sobre "Conception pathologique et traitement moderne de la tétanie du nourrisson".

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

Demà, divendres, a les deu de la vetlla, el senyor comte de San Jorge donarà en aquest Centre una sessió de projeccions d'escolides diapositives de Marroc frances i sud d'Àlgeria, a la interessant col·lecció que posseeix l'entitat.

EL SOKOL TCHECOSLOVAC

Avui, dijous, a les deu de la vetlla, l'entitat del Centre Excursionista Minerva (carrer de Santa Clara, 8 i 10, Barcelona), tindrà lloc una interessant conferència amb projeccions, sobre el tema "El Sokol Tchécoslovaque", a càrrec de l'entusiasta excursionista Xamadu Sero. L'acte serà públic.

LA FESTA PATRONAL DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

Amb motiu de la diada de Sant Jordi, el Centre Excursionista de Catalunya celebra obans d'ahir, a la nit, la seva festa patronal, que es veu molt concorreguda per un selecte públic.

Occupaven la presidència el senyor Maspons amb els altres membres de la Junta directiva senyors Casades, Bassi, Olivella, Reparaz i Turull, i unanimitat amb els honorats en anys anteriors amb la Medalla d'Or de l'Excursionisme senyors Francesc Mathieu i Lluís Girona, i el senyor Rafael Patxot, mossèn Llorenç i la senyoreta Maria Perpinyà.

Mossèn Llorenç Ribet llegí un interessant treball en el qual posà de relleu la mobilitat figura de Sant Jordi amb aquella traça a què tan acoforescos ens té l'illustre clergue.

Tot seguit la senyoreta Maria Perpinyà amb gràcia exquisida, llegí una poètica sortida de la seva musa, allusiva a la festa.

Parlà després el president del Centre, qui glossà l'acte que se celebrava i remarcà la seva significació. Immediatament lliurà la Medalla d'Or, institució del senyor Rafael Patxot, i que tradicionalment s'atorga en aquesta festa al soci que a judici de la Junta directiva reuneix més mèrits, l'adjudicació de la qual recauà enguany en el soci senyor Lluís Estasen.

El senyor Estasen, qui passà a ocupar un lloc a la presidència, llegí una breu relació de gràcies per l'adjudicació que fou immensurable.

Finalment el soci senyor Rafael Patxot llegí un notable treball en el qual féu un formosíssim eulogi de la Catalunya.

Tot seguit la presidència, seguida de tots els assistents a l'acte, passaren els salons on hi ha instal·lat el Segon Saló Català de Fotografies de Muntanya, inaugurant-se amb això aquesta interessant Exposició.

NOVES CLASSES CONCURS PER AL PREMI BALARI

La Corporació Taquígràfica del Sistema Garriga, vist l'èxit que han assolit les classes que hi sosté al carrer de Pelayou, 24, principal, obrirà el mes vinent un nou curs. Per a inscripcions, adreçar-se a l'esmentat local de set a nou del vespre.

Després, pròxim a terminar el curs, l'esmentada entitat taquígràfica, convoca a un concurs escolar per a optar al Premi Balari, consistent en cinc-cinquanta pessetes donades per l'entusiasta taquígraf madrileny En Joan Cornejo Carvajal, a la memòria d'En Joan Balari Jovany, fundador i primer president de la Corporació Taquígràfica del Sistema Garriga.

Les condicions senyalades pel donant són: Que els concursants siguin alumnes de qualsevol de les classes on s'ensenya el sistema Garriga; que durin cinc minuts, sense interrupció, el dictat, a raó de 125 a 130 paraules per minut, no podent mai dicar-se a menor velocitat de les 125, i, finalment, traducció perfecta.

En el cas que arribessin els concursants escolars a la velocitat demana-

de, el donant del senyor Cornejo, segons la voluntat del donador, hauria de destinar-se a l'adquisició de llibres per a la biblioteca de la Corporació.

CURSETS I CONFERÈNCIES

A l'Ateneu Enciclopèdic Popular, dijous, a dos quarts de vuit de la tarda, donarà En Josep Parunella la tercera conferència del seu curs sobre "Educació del caràcter".

—En l'Associació Nacional d'Agents d'Assurances (Canales, 41 i 43, principal), donarà avui, dijous, a un quart de vuit de la tarda, la quarta lliçó sobre "L'estudi jurídic de l'assegurança d'intre al règim legal vigent", corresponent al segon curs tècnic d'assegurança organitzat per la dita entitat, l'illustre advocat Antoni Ribelles Bartrina.

Es d'interès per a tots els elements de l'Assicuració, l'assistència al dit acte.

—L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya (Santa Anna, 28, primer), celebrà sessió científica demà, divendres, dia 26, a les set de la tarda, en la qual el neòleg N'Albert Carsi donarà la primera conferència de la sèrie que sobre "Història higiènica pràctica" es proposa explicar amb l'ajut de projeccions lluminoses. A continuació el doctor Turrell farà la presentació d'un modern aparell esterilitzador i desmineralitzador de les aigües.

—En la sessió científica celebrada pel Cos Facultatiu de l'hospital del Sagrat Cor el dia 17 del corrent, el doctor Borràs i Torres féu una relació de tres observacions rars d'"Algia mastoidea palúdica", modalitat clínica amb què s'afereix aquesta afecció produïda pel hematòzoi de Laveran, quines particularitats, quan es desenvolupa en les profunditats de l'organisme són les de determinar freqüentment neuritis o dolors nerviosos, els quals si recauen en l'espai temporal com en aquests casos, llur gran durada és de gran intensitat però que cedeixen a l'acció de la quina. En la discussió intervingueren, aportant dades molt valuoses els doctors Lloret, Gómez Márquez i Puig i Sais, que han exercit en altres èpoques en llocs on regna el malarisme endèmicament.

El doctor Piersa dissertà sobre "El valor clínic de les investigacions serològiques d'avariats i tuberculosos", matèria de gran actualitat científica i en canvi de multiplicades sorpreses, i aportà prop de 300 observacions del tot interessants, que li valgueren la intervenció dels doctors Puig i Sais, Malaret, Cabrer i Claramunt, Breton i Gómez Márquez en la discussió entaulada, merxien de tots apreciacions laudatòries.

AL FOMENT DEL TREBALL NACIONAL

"LA MOBILITZACIO DE LES INDUSTRIES"

CONFERENCIA DEL SENYOR J. SERRAT BONASTRE

Organitzada per la "Comissió per a la mobilització d'indústries civils", donà ahir, a dos quarts de vuit del vespre, el senyor J. Serrat Bonastre, enginyer de la Maquinista Terrestre i Marítima, sobre "La mobilització de les indústries a la nostra regió en cas de guerra".

Presidia un representant del capità general i hi assistiren nombrosíssims caps i oficials de l'exèrcit.

Començà el senyor Serrat estudiant primer les possibilitats de Catalunya pel que fa a la indústria metal·lúrgica, alts forns, etc., i pel que es refereix a força elèctrica pel cas que, en un cas de guerra es trobés Catalunya separada del nord.

Passà després a estudiar la qüestió de la fabricació d'armes i projectils, deixant de banda la primera per més difícil d'adoptar i per existir ja en altres indrets, i passà, fent sempre referència a exemples de la gran guerra, a estudiar la fabricació dels diversos tipus de projectils, la maquinària necessària i les possibilitats d'adaptació de l'actiu existent.

Explicà com a Anglaterra la Cuvars, companyia naviera, adaptà tot el seu material a la indústria de guerra i l'entremigant previsions de la una i de l'altra estudià les possibilitats de la Maquinista Terrestre i Marítima en el mateix sentit.

Parlà després de l'adaptació i transformació de la maquinària, forns, premses, laboratoris, etc., i tragué la conclusió que existien possibilitats d'una ràpida transformació sempre que fos possible l'educació del personal, i per això demana que l'Estat estableixi a Catalunya una factoria per a la fabricació de projectils que podria fixar els preus i no es donaria en cas de guerra la repetició de l'escàndol dels fabulosos negocis que es feren en l'altre als països bel·ligerants.

Fa després l'elogi de Paul Boncour, el socialista que tant treballà per l'organització de les indústries de guerra a França, i acaba esperant que la tasca de la Comissió serà fecunda i útil.

El conferenciant fou molt aplaudit. S'aixecà aleshores el vice-president del Foment, donà les gràcies al conferenciant del qual fa l'elogi, i el representant del capità general les donà al senyor Serrat, i clou l'acte.

Atracció de Forasters

En la darrera sessió celebrada per la Junta directiva de la Societat d'Atracció de Forasters, sota la presidència de l'excel·lentíssim senyor Marian Rubió, foren admesos com a socis numeraria els senyors Emili

Torner, dibuixant, de París, i Victor Puig, del comerç, de Quilto (Ecuador).

Es van prendre els acords següents:

Recolar les gestions realitzades per l'Associació de Propietaris de la Barriada de Santa Madrona, prop de l'excel·lentíssim Ajuntament, per al trasllat dels Encants a l'loc apartat dels terrenys de l'Exposició; començar el cicle de conferències artístico-arqueològiques destinades a il·lustrar el personal hotelier afectat al servei d'interpres, i el del Cos de guies o cerones, en formació; aprovar els itineraris i tarifes definitives per a ús d'aquests darrers; atorgar la medalla d'argent de la Societat per a ésser adjudicada en l'exposició canina que haurà de celebrar-se al mes de juny vinent, i en la nacional de clavells, que s'inaugurarà a Sitges el dia 2 del dit mes de juny, i haver vist amb gust la publicació de les tarifes a preus reduïts acordades per les Companyies de ferrocarrils espanyols amb motiu de les Exposicions de Barcelona i Sevilla.

Es donà per assabentada de les comunicacions rebudes dels senyors Pau Sansó David Fabregat, que contenen atnades observacions, que foren preses en consideració per a tenir-les oportunament en compte, i d'altres rebudes dels delegats de la Societat a l'Havana i Chinandega (Nicaragua), relacionades amb llur actuació.

Per la secretaria es donà compte del repartiment de fascicles il·lustrats fet entre les caravanes del Chor Smelana, de Praga; de l'Anglo Bank Sport Club, de València, i de la Companyia Internacional d'Excursions, de Mèxic, així com del preparat amb motiu de la iminent arribada del vixell "Arcadian", amb nombrosos turistes anglesos.

També quedà assabentada la Junta d'haver estat tramessas 12 grans fotografies de la ciutat, amb destinació al Saló de Turisme del Gran Casino de Sant Sebastià, així com d'altres tant destinades al Pavelló del Nacional de Turisme en l'Exposició de Sevilla, junt amb un stock escollit de publicacions de la Societat, en compliment d'acords presos en sessions anteriors.

Per últim, fou concedit el canvi amb la Revista de la Societat, sol·licitat per "Vida Universitària", "Boletín de la Cámara Agrícola de Igualada" i "Cedok", de Praga.

Les Sardanes

Diumenge vinent, a la tarda, se celebrarà a la Colònia Sanguila (La Plana) una ballada de sardanes, organitzada per l'Agrupació Els Bons Amics, a càrrec de la cobla La Principal de Bages, la qual executarà el següent programa:

"La processó de Sant Bartomeu", Català; "A la plaça", Mercera; "Les noies de Prats de Molló", Juncà; "L'illa roja", Pi; "Cala Farriola", Vallespi; "Sants i camades", Serra.

La reina de Romania a Barcelona

Ahir a migdia estigué al Govern civil el cònsol de Romania a Barcelona per tal de comunicar al governador que la reina de Romania arribarà probablement a Barcelona dimarts vinent, dia 30.

El cònsol participà així mateix al general Milans del Bosc que la reina de Romania farà el viatge de rigorós incògnit.

DE TURISME MARITIM

El viatge inaugural a la Costa Brava

El dia 9 de juny tindrà lloc la inauguració de les excursions marítimes a la Costa Brava, que amb èxit tan rellevant organitzà Viages Blaus durant l'estiu passat. Aquesta primera excursió prendrà unes proporcions no assolides encara fins avui, puix que es realitzarà amb tres vaixells alhora, tots de condicions insuperables per a aquesta mena de viatges: "Jaime I", "Jaime II" i "J. J. Sinter".

Hom portarà a bord sis còbles de primera categoria: Barcelona, Barcelona Albert Martí, Els Montgrins, La Principal de Bages, La Principal de Perelada i La Salvatana, les quals donaran segles audicions durant la travessia i per altra part els Amics de la Sardana, de Sant Feliu de Guixols, treballen activament en l'organització del I Aple Sardanista de la Costa Brava, que tindrà lloc el mateix dia de l'excursió, al marc escàntic que ofereix el passeig de Mar, d'aquella riallera ciutat mediterrània.

Prometem donar tota mena de detalls d'aquesta magna excursió marítima, que vindrà a inaugurar amb una solemnitat inusitada les passejades per aquesta mar nostra, tan encantadora i iniciada per Viages Blaus.

La política

ELS ESTUDIANTS D'ARQUITECTURA

Després de la visita dels estudiants d'Arquitectura al Govern civil, el governador va trametre el següent telegrama al ministre d'Instrucció:

"Recibida comisión alumnos Arquitectura me entregaron escrito firmado por 65 componen, haciendo constar su conpetración alto proceder su digno director y profesorado, que han sabido mantener perfecta disciplina, por lo que hacen constar públicamente su agradecimiento adhesión. — Lo saluda."

Catalunya

La Premsa catalana

ELS MANRESANS HUMILS I L'EXPOSICIO DE BARCELONA

D'"El Pla de Bages", de Manresa:

"Les classes humils de la societat manresana sentiran la necessitat i voldran gaudir el goig de visitar l'Exposició Internacional de Barcelona tan aviat com sigui oberta.

A molts, malgrat els bons desigs d'anar-hi, els serà un problema la qüestió de les despeses, especialment als obrers i als petits industrials. Viatges, fonda, entrada a l'Exposició i altres pujaran una quantitat que serà per a ells un gros sacrifici i en lloc d'anar a il·lustrar-se, en lloc d'anar-se a emprar de coneixements en aquella grandiosa exhibició de la ciència i de les arts, no tindran més remei que acontentar-se a visitar la comptades vegades i a corre-cuita, per no estar en disposició econòmica d'anar-hi sovint i entretenir llur atenció.

Aquest aspecte tan interessant d'ajut a la cultura del poble humil ha estat ja previst per alguna ciutat catalana. Les autoritats que, veient per llurs administrats, han portat a terme les necessàries gestions, han tingut un complet èxit, i han obtingut d'una companyia de ferrocarrils (la de M. S. A.) una rebaixa notable en els preus dels viatges, per tot el temps que duri l'Exposició.

Els preus han estat ja fixats i resulten més econòmics que els que regeixen per als bitllets quilomètrics. Això fa possible el trasllat a Barcelona i tornada per una quantitat molt inferior als preus que regeixen ara, la qual cosa facilitarà la concurrència a Barcelona, i contribuirà al major esplendor de l'Exposició i al millorament de la cultura ciutadana.

La ciutat a la qual hem de felicitar per aquest benefici que li han gestionat les autoritats locals, és la de Tarragona.

No cal dir com ens serà plaent que algun dia poguem manifestar que a Manresa s'han fet gestions en el mateix sentit i que han donat resultat satisfactori."

Fets diversos

Un guardafrens amb les cames tallades a Granollers

A l'estació de Granollers fou atropellat per la màquina del tren exprés un guardafrens. Resultà amb les cames seccionades.

Del orim de Sallent

Per ordre del Jutjat de primera instància de Manresa fou traslladat al dipòsit del cementiri el cadàver del pidolatre que fou trobat mort d'una ganivetada a la gargamella prop de la masia Font de la Torre d'En Roca, de Sallent.

Els captaires que foren detinguts de resultes de la batuda practicada per forces de la guàrdia civil, moços d'esquadra i someten han estat posats en llibertat després de prestar declaració.

Un d'ells sembla que declarà que el mort, amb un company seu, es dedicava a la compra-venta de pells de conill i que sovint es barallaven, i que és probable que en una d'aquestes reynyenes es va cometre el crim.

El declarant digué que ignorava els noms de la víctima i del que suposa el seu agressor, però en canvi donà les senyes d'aquest.

La guàrdia civil de Terrassa conduí a aquella ciutat un individu al qual s'acusava d'haver donat mort al captaire de Sallent.

Com que no resultaren càrrecs contra ell, fou posat en llibertat.

Un atracament a Manresa

A Manresa diumenge fou detingut per indocumentat Gabriel Cambra Hernández, de 37 anys, solter, sense ofici ni domicili. Passà la nit a la Comandància, i l'endemà, per disposició de la superioritat, fou acompanyat als afores perquè marxés de Manresa, però dimarts, a un quart de deu del vespre, l'esmentat individu va entrar a l'escala de la casa nu-

mero 19 del carrer de Santa Maria, on trobà a Marguerida Jovés, esposa del vigilant Fornells, que viu en aquella casa, i abraçant-s'hi l'agafà pel coll. L'agredida, malgrat l'esglai, que va causar-li l'escomesa, demanà auxili, i en sortir el seu marit va agafar aquell individu. Ais orlits del veïnat acudiren de seguida al lloc del succeís Manuel Encells, sots-caporal del Somelent, i alguns individus de la Institució.

L'agredida fou auxiliada pel metge senyor Arola d'una forta excitació nerviosa.

El delinqüent fou acompanyat a la Comandància municipal i posat a disposició de l'autoritat governativa. Aquest subjepte duia a les butxaques alguns elements per al robatori.

Un home mort a Santa Coloma de Gramanet

A dins d'una barraça de Santa Coloma de Gramanet ha estat trobat el cadàver de Francisco Pasqual, el qual presentava dues ferides d'arma de foc. Com sigui que junt al cadàver hi havia una pistola, se suposa que es tracta d'un suïcid.

Un incendi a Manresa

A Manresa es calà foc a la tenda de comestibles d'Antoni Llobatera i Vidal, situada al número 2 del carrer de Cap del Rec, degut a haver-se encendit un foc de gasolina.

Els bombers van acudir al lloc del succeís i aconseguiren sufocar l'incendi. Foren destruïts pel foc diversos bitllets del Banc d'Espanya per valor de 5.000 pessetes, els quals eren dintre un calaix per al pagament de diverses lletres de canvi.

Un incendi a Torre de Cabdella

El dia 20 del que som es declarà un incendi en una casa propietat de Josep Erenar, a Torre de Cabdella.

El foc destruï gran part d'edifici, i es pogué reduir gràcies als treballs del veïnat.

S'ignoren les causes originàries del sinistre, que es considera casual.

Les pèrdues són d'importància.

Un home ferit en accident del treball a Girona

A Girona, treballant en un ascensor carregant bales de paper, l'obrer de "La Gerundense" Josep Reixach posà un peu en fals i el muntacàrregues li fracturà.

Auxiliat pels seus companys al botiquí de la fàbrica, fou conduït després a l'Hospital.

Una dona morta a Albatàrreo, identificada

Ha estat identificat el cadàver de la dona que va morir a conseqüència de l'accident d'automòbil ocorregut a la carretera de Lleida a Flix, terme d'Albatàrreo.

Es tracta de Presentació Sabroso, de 28 anys, natural d'Atica. Acompanyada del seu marit, Benet Borge, venedor ambulànt, i d'una filla d'ambdós, anava en l'automòbil que va caure al canal.

Un delinqüent a Girona

Ha estat detingut a Girona i posat a disposició del Jutjat Antoni Solà Castells, de Sant Pau de Segúries, per haver-li trobat al damunt una pistola carregada amb un carregador i quatre càpsules i no tenir l'oportuna llicència.

GIRONA

Nota d'aviació: Mort d'un periodista: Apat de comiat.

Divendres evolucionà damunt d'aquesta ciutat l'avió "Imperial", del fabricant multimilionari i anqui misther Chapp, dels Estats Units, el qual va recollir després, a l'aeròdrom del Prat de Llobregat, el dicte Josep Maria Dalmau i Casademont, i empenyeren el viatge cap a Madrid.

Diumenge, cap al tard, va tornar a passar per la nostra ciutat, evolucionant-hi magníficament, el mateix avió, que conduïa el senyor Dalmau Casademont en viatge de tornada.

L'avió de mister Chapp va anar a aterrar a Perpinyà, des d'on va tornar en auto el senyor Dalmau, complagudíssim del viatge.

Una vegada més s'ha demostrat la necessitat d'establir un camp d'aterratge a Girona, i per aconseguir-ho caldria reprendre activament les gestions iniciades arran de la interessant conferència que el nostre aviador Josep Canudas va donar temps enrera a l'Ateneu de Girona.

Divendres va morir el periodista senyor Lluís Ramos, funcionari d'Hisenda i redactor del diari "El Autonomista".

La mort del senyor Ramos, al qual adornaven excel·lents condicions personals, ha estat molt sentida, com va palesar-se a l'acte de l'enterrament, que fou molt concorregut.

Els seus companys de l'Associació de Periodistes varen dedicar al senyor Ramos una artística corona.

D. E. P.

— Dissabte els membres de la Junta de l'Ateneu de Girona varen obsequiar amb sopar íntim de comiat a llur digne company senyor Esteve Colomines, soci fundador i

Magatzems

Casa Garcia Tivoli

Casp. 17 i 19

Engendrós i Detall

Fàbrica a Sant Esteve de Castell

En tres dies de realització s'ha reduït a la meitat la nombros existència amb la qual comptàvem en començar, prova evident de la superació de l'èxit que esperàvem.

Si no us heu aprofitat d'aquesta oportunitat, que difícilment es podrà repetir, no tardeu en fer-ho, puix en

Llana, Sedes, Gèneres blancs, Fantasies, Gèneres de punt, Confeccions per a senyora, Llengües, Estovalles, Jocs de llit, Tovallols i un sens fi d'articles més; els trobareu en aquest Magatzems a preu de cost, veritat.

Tots els dies obsequi de Globos

Darrera hora

DE BARCELONA

PESOS PORTS AL NUEVO MUNDO

Mata i Olaguivel es desferen per k. o. en un round de llurs adversaris

Jim Terry vencé per punts Atlani

La vetllada pugilística d'anit passada al "Nuevo Mundo", pel que fa referència als dos matches principals del programa, a càrrec de boxadors del pes fort, no va tenir altre al·licient que el de la brevetat. En Mata, que boxava contra l'alemany Scheuman, va expedir-lo al país dels somnis, per mitjà d'un crocet de dreta al mentó, al primer round; En Kremt, endevinant sense dubte que un dia o altre l'Olaguivel serà acarat a En Mata i que davant d'aquesta perspectiva no hauria estat bé que ell hagués resistit més que l'alemany, es va agredir al primer round, però bé que, repenent-se, s'alçà als vuit segons a fi i efecte d'acomplir altres dos acrobàtics viatges al tapis abans que el director de combat el declarés "out", cosa amb la qual es va creure sense dubte que el mèrit de l'Olaguivel amb relació al d'En Mata quedava realitzat.

Els espectadors, però, ho entengueren d'altra manera. Efectivament, després del combat tothom estava d'acord amb què En Mata havia tomat per mitjà d'un cop precís un boxador i que l'Olaguivel havia tingut davant un simple comparsa. Realment, Kremt, malgrat del seu títol de campió de l'Àfrica del nord del pes fort, ni tant sols arribà a donar la impressió al públic de què era un boxador. Creiem que quan es té una figura i unes maneres tan per a despistar, els organitzadors, per tal de sincerar-se, haurien de fer exhibir la corresponent llicència i documentació a la porta del local perquè ningú no es trobés enganyat.

A la mateixa vetllada boxaren a vuit rounds Jim Terry i el francès Atlani, combat que va guanyar el primer esmentat per puntuació. Fou un encontre disputadíssim, en el qual Terry va imposar-se al començament per docaure al mig combat i recuperar el terreny perdut vèncer als dos darrers rounds. Una part del públic protestà la decisió; per nosaltres Jim Terry guanyà clarament i sense lloc a dubtes de cap mena. Avantatjà en eficàcia, precisió i execució dels cops al seu adversari; Atlani va anar breument a terra al primer round, per obra i gràcia d'un fort crocet de dreta al mentó. La boxa d'aquest brillà a estones pel joc de cames, les esquivs i fins per la varietat, però, quant a eficàcia i precisió, la de Jim Terry la superà en tota la línia.

A quatre rounds foren disputats tres dels encontres amb els següents resultats:

Palomir vencé Bernabey. Tony Martin vencé Altés. Minguell vencé Boira. Tots per punts.

CRITIAS

DÉL CAMPIONAT AMATEUR

Dissabte vinent, a la Bohèmia, continuaran les eliminatòries del Campionat amateur. Es disputaran els vint-i-cinc dels pesos gall i lleuger.

Els organitzadors ens preguen de fer públic, per tal que arribi com més aviat millor als interessats, que el pesatge i el reconeixement mèdic dels inscrits a les esmentades categories, tindran efecte demà, divendres, de les vuit a dos quarts de nou del vespre, al local de la Federació Catalana, Muntaner, 17, entresol.

extresorer de la dita entitat, que d'ací a alguns dies sortirà cap a Bilbao, on ha fixat la seva residència.

El sopar va ésser exquisidament servit a l'Hotel Peninsular, i va

